

Onsdag den 14. maj 2014 (D)

1

89. møde

Onsdag den 14. maj 2014 kl. 13.00

Dagsorden

1) Forespørgsel nr. F 37:

Forespørgsel til statsministeren om regeringens holdning til, at forhenværende justitsminister Morten Bødskov løj over for Folketinget. (Hasteforespørgsel).

Af Kristian Jensen (V), Peter Skaarup (DF), Simon Emil Ammitzbøll (LA) og Lars Barfoed (KF).

(Anmeldelse 09.05.2014. Fremme 13.05.2014).

2) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).

(Se nedenfor).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 188:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven og forskellige andre love. (Initiativer for særlig talentfulde studerende).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Sofie Carsten Nielsen).

(Fremsættelse 30.04.2014).

4) Forespørgsel nr. F 21:

Forespørgsel til handels- og udviklingsministeren om konsekvenser af et investor-stat-tvistbilæggesystem (ISDS) i EU-USA-frihandelsaftalen.

Af Nikolaj Villumsen (EL) og Christian Juhl (EL).

(Anmeldelse 13.03.2014. Fremme 18.03.2014).

1) Til finansministeren af:

Lisbeth Bech Poulsen (SF)

Er ministeren enig med den embedsmand i Finansministeriet, der ifølge Altinget har svaret Miljøministeriet, at »vi er ikke enige i jeres præmis om, at den danske natur har det dårligt«?

(Spm. nr. S 1482, skr. begr. Medspørger: Steen Gade (SF)).

2) Til skatteministeren af:

Flemming Damgaard Larsen (V)

Mener ministeren, at det store antal forskellige skatter og afgifter, som en vognmandsvirksomhed skal holde styr på og betale, kan forenkles betydeligt, så der slippes for et meget stort administrativt bøv!?

(Spm. nr. S 1477).

3) Til justitsministeren af:

Karsten Lauritzen (V)

Vil ministeren forklare, hvorfor regeringen ikke har ønsket at forhandle indholdet af den bandepakke, der er udmøntet i L 112, særlig set i lyset af at regeringen ikke umiddelbart har flertal for forslaget? (Spm. nr. S 1484).

4) Til justitsministeren af:

Karsten Lauritzen (V)

I hvilket omfang betragter ministeren Christiania som et parallelsamfund, og hvad gør ministeren konkret for at sikre, at lov og orden gælder på »fristaden« i samme omfang som i resten af Danmark? (Spm. nr. S 1487).

5) Til justitsministeren af:

Christian Langballe (DF)

Hvad vil regeringen gøre for at stoppe de mange østeuropæere, der på grund af EU's Schengensamarbejde og de åbne grænser kommer uhindret ind over de ukontrollerede grænser og begår alvorlig kriminalitet i Danmark? (Spm. nr. S 1485).

6) Til kirkeministeren af:

Christian Langballe (DF)

Hvad er meningen med, at landets menighedsråd kun har lidt over en måned til at tage stilling til en rapport/betænkning fra Kirkekommissionen på 448 sider svært tilgængeligt dansk, hvori der foreslås den største ændring af folkekirken siden reformationen? (Spm. nr. S 1486).

7) Til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold af:

Martin Henriksen (DF)

Hvad er ministerens holdning til, at islamister fra Hizb ut-Tahrir har sat sig på magten i bestyrelsen i Brøndby Strand IK? (Spm. nr. S 1461).

8) Til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold af:

Martin Henriksen (DF)

Hvordan agter regeringen at stoppe Hizb ut-Tahrirs stigende indflydelse i foreningslivet? (Spm. nr. S 1462).

9) Til erhvervs- og vækstministeren af:

Flemming Damgaard Larsen (V)

Mener ministeren, at der er tilfredsstillende fremdrift i at lette de administrative byrder for erhvervslivet? (Spm. nr. S 1476).

10) Til fødevareministeren af:

Anni Matthiesen (V)

Hvordan vil ministeren hjælpe bl.a. de økologiske landmænd, som har store angreb af stankelbenslarver i deres marker? (Spm. nr. S 1483).

11) Til fødevareministeren af:

Anni Matthiesen (V)

Hvordan vil ministeren forholde sig til, at kravet om flere grønne marker i efteråret og såning af vårsæd det følgende vækstår forstærker risikoen for angreb af stankelben?

(Spm. nr. S 1488).

12) Til transportministeren af:

Kristian Pihl Lorentzen (V)

Mener ministeren, at det er robust og forsvarligt over for passagererne og skatteyderne at basere fremtidens togdrift på IC4-togene som grundstammen i DSB's togdrift?

(Spm. nr. S 1472. Medspørger: Flemming Damgaard Larsen (V)).

13) Til transportministeren af:

Kristian Pihl Lorentzen (V)

Var det ifølge ministerens mening korrekt, at Atkinsrapporten fra 2011 undlod at nævne hændelserne i 2010 med revner i aksellejer på IC4-tog?

(Spm. nr. S 1473. Medspørger: Troels Lund Poulsen (V)).

14) Til transportministeren af:

Troels Lund Poulsen (V)

Mener ministeren – i lyset af de fortsatte problemer med IC4-tog – at det er forsvarligt over for passagerer og skatteydere at blive ved med at kaste gode penge efter dårlige til reparationer, opgraderinger m.v.?

(Spm. nr. S 1474. Medspørger: Kristian Pihl Lorentzen (V)).

15) Til transportministeren af:

Troels Lund Poulsen (V)

Hvad er ministerens holdning til at fremme mobiliteten mellem Vejle og Aarhus på motorvej E45 ved i bestemte perioder af døgnet at give mulighed for kørsel i nødsporene?

(Spm. nr. S 1478).

Kl. 13:00

Meddelelser fra formanden

Formanden :

Mødet er åbnet.

Erhvervs- og vækstministeren (Henrik Sass Larsen) har meddelt mig, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om erhvervslivet og reguleringen 2013.

(Redegørelse nr. R 15).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Forespørgsel nr. F 37:

Forespørgsel til statsministeren om regeringens holdning til, at forhenværende justitsminister Morten Bødskov løj over for Folketinget. (Hasteforespørgsel):

Hvad kan statsministeren oplyse om regeringens holdning til, at forhenværende justitsminister Morten Bødskov løj over for Folketinget, og hvilken konsekvens mener statsministeren det skal have, hvis ministre bevidst konstruerer løgne over for Folketinget?

Af Kristian Jensen (V), Peter Skaarup (DF), Simon Emil Ammitzbøll (LA) og Lars Barfoed (KF).

(Anmeldelse 09.05.2014. Fremme 13.05.2014).

Kl. 13:00

Formanden :

Jeg skal gøre opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til i morgen, den 15. maj 2014.

Jeg skal så lige for god ordens skyld, fordi det er så sjældent, at vi har de her hasteforespørgsler, repetere taletidsreglerne. Ordføreren for forespørgerne har til begrundelse 2 minutter, ministerens besvarelse er op til 10 minutter, og ordførerindlæg begrænses til op til 4 minutter, ligesom også ministerens afslutning i første runde og ordføreren for forespørgernes afsluttende bemærkninger begrænses til 4 minutter. Det betyder, at antallet af korte bemærkninger, jeg kan tildele, er i størrelsesordenen 16 i hele debatten. Det beder jeg om forståelse for. Det bliver proceduren, som vi har aftalt den, da vi skal afvikle hasteforespørgslen inden for 2 timer.

Jeg giver ordet til ordføreren for forespørgerne, hr. Karsten Lauritzen fra Venstre.

Kl. 13:01

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Karsten Lauritzen (V):

Tak for det, formand. Som formanden for Folketinget læste op, handler forespørgslen her i dag, som er indkaldt af en bred skare af partier, om, hvad statsministeren kan oplyse om regeringens holdning til, at forhenværende justitsminister Morten Bødskov løj over for Folketinget, og hvilken konsekvens statsministeren mener det skal have, hvis en minister bevidst konstruerer løgne over for Folketinget.

Det er jo i det hele taget lidt absurd, at vi skal have en forespørgselsdebat om det her – det er i hvert fald vores opfattelse som spørger – men det er, fordi statsministeren ikke har kritiseret eller påpeget over for den nu forhenværende justitsminister, at hele forløbet var u hensigtsmæssigt. Det har jo skabt, kan vi forstå, en retstilstand, hvor en nødløgn åbenbart er lovlig, altså, man må godt lyve lidt over for Folketinget. Og vi må sige, at det synes vi i partierne, der står bag forespørgslen, er ganske uholdbart, og vi håber også, at statsministeren i sin besvarelse vil slå klart fast, at ministre, der bevidst konstruerer løgne over for Folketinget, selvfølgelig bliver afskediget og ikke kan være en del af en regering. Sådan bør det retmæssigt være.

Vi håber også, at vi her i Folketingssalen kan få en drøftelse af, hvad vi så gør for at sikre, at den nye retstilstand, der er skabt, hvor en nødløgn over for Folketinget altså er i orden, bliver ført tilbage til sådan, som det var før, hvor der var det helt klare udgangspunkt, at man ikke kunne lyve over for Folketinget – hverken med en hvid løgn eller en nødløgn. Men man kan selvfølgelig undlade at svare.

Jeg vil sige, at en del af det her selvfølgelig også handler om en tjenestemandssag, der har kørt mod to embedsmænd i Justitsministeriet, men i Folketinget holder vi jo ministrene ansvarlige – det er vo-

res vej ind. Men der er jo en sammenhæng mellem tjenestemandssundersøgelsen og så den sag, vi skal diskutere her i Folketingssalen i dag. Vores udgangspunkt er jo at holde ministrene i regeringen ansvarlige. Det er dem, der afgiver svar til Folketinget, og det er også dem, der må være ansvarlige for, at de svar er rigtige.

Det var en indledning, og så glæder vi os selvfølgelig til statsministerens besvarelse og den efterfølgende debat.

Kl. 13:04

Formanden :

Så er det statsministeren for besvarelse af hasteforespørgslen.

Kl. 13:04

Besvarelse

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Også tak fra mig for at komme her i dag og tale om ministrenes sandhedspflicht. Jeg vil starte med at beskrive den grundlæggende ramme for ministres sandhedspflicht over for Folketinget.

Den juridiske pligt for ministre til at tale sandt over for Folketinget er beskrevet i ministeransvarlighedsloven. Som det fremgår af loven, må en minister ikke give Folketinget urigtige eller vildledende oplysninger eller under behandlingen af en sag fortie oplysninger, der er af væsentlig betydning for Tingets bedømmelse af sagen.

Ved siden af det juridiske ansvar gælder et politisk ansvar. Det indebærer bl.a., at en minister ikke kan blive i sit embede, efter at Folketinget har udtalt mistillid til ham eller hende. Det er den grundlæggende ramme, og den er god. For det er en grundlæggende forudsætning for, at vi har et velfungerende demokrati, at Folketinget kan føre kontrol med regeringen og dens magtudøvelse.

Når Folketinget skal føre kontrol med regeringen, er det i et meget stort omfang afhængig af de oplysninger, det får fra regeringen. Og hvis Folketinget ikke kan stole på de oplysninger, som det får fra regeringen, ja, så kan det jo ikke udføre sin kontrolfunktion. Ministeransvarlighedsloven og hensynet til, at Folketinget kan udføre sin kontrol med regeringen, indebærer således, at man skal fortælle sandheden over for Folketinget.

Spørgeren er også optaget af hr. Morten Bødskovs rolle i forbindelse med Retsudvalgets besøg på Christiania. Hr. Morten Bødskov var kaldt i samråd om Christianiasagen den 10. december sidste år. Dagen før samrådet havde Justitsministeriet givet et svar til Folketinget, hvoraf det fremgik, at forklaringen om, at Johan Reimann ikke kunne deltage i Retsudvalgets planlagte besøg på Christiania den 29. februar 2012, var koordineret mellem ministeriet og politidirektøren. Jeg synes, det var godt, at den daværende justitsminister fik lejlighed til at give sin samlede redegørelse for forløbet over for Retsudvalget under det samråd, som skulle finde sted dagen efter.

Under samrådet beklagede hr. Morten Bødskov dybt over for Folketingets Retsudvalg, at han bidrog til, at medlemmerne af udvalget i februar 2012 fik en begrundelse for aflysning af besøget på Christiania, som ikke var den reelle. Han sagde endvidere, at der var ting i forløbet, som han gerne ville have håndteret anderledes. Som jeg bl.a. sagde under samrådet om sagen i Retsudvalget den 17. januar i år, synes jeg, det var rigtigt, at hr. Morten Bødskov har beklaget over for Folketinget. Det synes jeg stadig væk.

Jeg sagde også under samrådet, at man skal fortælle sandheden til Folketinget, og at der ikke kan være to meninger om det. Det kan der stadig væk ikke. I forlængelse af samrådet konstaterede hr. Morten Bødskov, at et flertal i Folketinget ikke længere havde tillid til ham som minister. Derfor meddelte han mig, at han ønskede at træde tilbage fra sin stilling som justitsminister. Sådan er de parlamentariske spilleregler. En minister skal gå af, hvis ministeren ikke længere har opbakning fra et flertal i Folketinget.

I forbindelse med fru Karen Hækkerups tiltræden som justitsminister i december sidste år aftalte hun med mig, at der blev iværksat en undersøgelse af de relevante embedsmænds rolle i forbindelse med aflysningen af Retsudvalgets besøg på Christiania. De relevante embedsmænd blev bedt om at redegøre for deres rolle i sagen. Kammeradvokaten vurderede redegørelserne, og på baggrund af en anbefaling fra kammeradvokaten besluttede justitsministeren at indlede et tjenstligt forhør mod departementschefen og en anden ledende medarbejder i Justitsministeriet. Den 2. maj afleverede forhørsledelsen så sin beretning til justitsministeren, en beretning, som siden er blevet offentliggjort.

Forhørsledelsen har fundet, at de to embedsmænd ikke har begået tjensteforseelser eller udvist forhold, der kan give anledning til kritik. Regeringen har taget forhørsledelsens beretning til efterretning, og de to embedsmænd er vendt tilbage til deres stillinger. Som vi alle ved, blev Retsudvalgets planlagte besøg på Christiania den 29. februar 2012 aflyst, bl.a. fordi den daværende politidirektør Johan Reimann ikke kunne deltage. Det har efterfølgende vist sig, at den forklaring var koordineret mellem Justitsministeriet og Reimann. Forhørsledelsen kalder i sin beretning Reimann-begrundelsen for, og jeg citerer, en forklarlig og undskyldelig nødløgn. Forhørsledelsen finder ikke, at det var i strid med de pågældende embedsmænds sandhedspflicht over for Folketinget at bruge en nødløgn i denne konkrete situation. Det er forhørsledelsens juridiske vurdering af sagen, og den har regeringen taget til efterretning.

Kl. 13:09

Det siger sig selv, at min regerings ministre ikke må lyve over for Folketinget. Uanset hvad den juridiske vurdering er, vil min regerings ministre ikke benytte sig af de beskrevne nødløgne.

Det rejser spørgsmålet om, hvordan man håndterer en lignende situation i fremtiden. Den bedste løsning ville være, hvis vi kan skabe en procedure eller lignende, som sikrer, at man ikke kommer i en tilsvarende situation. Regeringen har derfor taget initiativ til en dialog med Folketingets partier om, hvordan man håndterer en lignende situation i fremtiden, så vi respekterer Folketingets kontrolfunktion, og så vi sikrer, at Folketinget kan have fuld tillid til oplysninger fra regeringen. Det er justitsministeren, der taler med Folketingets partier om spørgsmålet. Der var et første møde i Justitsministeriet i går, og jeg kan forstå, at der er enighed om at arbejde videre med spørgsmålet. Det er naturligvis en sag, som jeg vil følge tæt. Vi skal sikre, at Folketinget kan have fuld tillid til oplysninger fra regeringen. Det er magtpåliggende for mig.

Som en del af forespørgslen spørges der til, hvilken konsekvens jeg mener det skal have, hvis ministre bevidst konstruerer løgne over for Folketinget. Det er lige nøjagtig for at undgå, at man fremover kommer i sådanne situationer, at regeringen har iværksat en dialog med Folketingets partier. Tak for ordet.

Kl. 13:10

Formanden :

Tak til statsministeren for besvarelsen af forespørgslen. Så går vi til forhandlingen. Det er først ordføreren for forespørgslerne, hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 13:11

Forhandling

(Ordfører for forespørgslerne)

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Jeg vil gerne starte med et citat:

»Johan Reimann kunne ikke deltage i det møde, som var planlagt, og derfor er der ingen grund til at betvivle sandheden i det...«

Citatet er af forhenværende justitsminister, hr. Morten Bødskov, fra den 6. december 2013. 4 dage senere var hr. Morten Bødskov

forhenværende justitsminister, netop fordi Johan Reimann kunne deltage i det pågældende møde, og fordi der var al mulig grund til at betvivle sandheden i justitsministerens påstande, der blot et par dage senere blev afsløret som en løgn, der var bevidst konstrueret med henblik på at føre Folketinget bag lyset. Først da taburetten vaklede, faldt det justitsministeren ind, at det nok kunne være en god idé at fortælle sandheden. Da havde et flertal i Folketinget mistet tilliden til hr. Morten Bødskovs virke som minister. Hvordan kunne man meget andet, når løggen så stædigt var fastholdt lige indtil det tidspunkt, hvor det var umuligt for justitsministeren at gøre andet end at fortælle sandheden?

Hvad var så statsministerens reaktion? Reaktionen var ros: Morten Bødskov har været en fremragende minister, sagde statsministeren og fyldte op med noget om parlamentariske spilleregler. Der var ingen fordømmelse, ingen kritik, ingen eftertænkksomhed og vurdering af, om det nu virkelig var måden, regeringen ville behandle Folketinget på. Statsministeren havde kun ros til overs for den mand, der var ansvarlig for løggen.

Mens statsministeren roste den politisk ansvarlige for løggen, gik det anderledes hårdt ud over et par embedsmænd i Justitsministeriet: tjenstligt forhør, mistænkeliggørelse, hjemsendelse. Embedsmændene skulle undersøges, ministeren skulle til gengæld med i Socialdemokraternes gruppeledelse. Så kommer resultatet så af det tjenstlige forhør, som er blevet indledt, efter at både Kammeradvokaten og Justitsministeriet havde vurderet, at der var handlet i strid med de pligter, der påhviler embedsmænd, og vi fik den forvaltningsretlige nykabelse: nødløggen.

Så gik den nye justitsminister i gang, for den slags kan regeringen ikke acceptere. Man skal jo tale sandt, men kritisere den ansvarlige justitsminister, nej, det vil regeringen altså ikke. Det vil statsministeren ikke. Så der er vi nu.

Imens er der stadig væk en lang række ubesvarede spørgsmål: Hvorfor kunne hr. Morten Bødskov f.eks. indvie fru Anne Baastrup i, at der angiveligt var en sikkerhedstrussel, når man ikke kunne fortælle det samme til fru Pia Kjærsgaard, der sidder i kontroludvalget og derfor er underlagt tavshedspligt, som fru Anne Baastrup ikke var? Hvorfor husker hverken minister eller embedsmænd for den sags skyld, at man beder Johan Reimann om at blive forhindret i en sag, der er så usædvanlig, at man ligefrem er nødt til at opfinde en ny juridisk terminologi for at kunne forsvare den? Og det vigtigste er: Hvorfor vil statsministeren ikke indse det indlysende kritisable i hr. Morten Bødskovs løgn over for Folketinget og bare sige det, som enhver anden vil, nemlig at det er forkert, og at det ikke måtte ske?

Sikkert er det i hvert fald, at for Venstres vedkommende har denne sag skadet tilliden mellem Folketinget og regeringen. Det tror jeg faktisk er generelt. Om ikke andet burde statsministeren vel kunne beklage det? Men det er tilsyneladende ikke tilfældet.

Kl. 13:14

Formanden :

Der er et par korte bemærkninger til ordføreren, først fru Trine Bramsen.

Kl. 13:14

Trine Bramsen (S):

Tak for det. Og tak til ordføreren for lige at ridse forløbet op, efter at statsministeren har ridset forløbet op. Samtlige partier har jo givet udtryk for, at det er fuldstændig uacceptabelt at lyve over for Folketinget. Ordføreren siger, at det er absurd, at vi skal have en forespørgsel her i dag, og jeg må på den baggrund også spørge ordføreren: Hvori består konflikten? Hvori består uenigheden om, at det skulle være legitimt at lyve over for Folketinget? Så vidt jeg har hørt, har samtlige partier inklusive statsministeren givet udtryk for, at det ikke er i orden at tale usandt over for Folketinget. Så hvori består uenigheden på det her område?

Kl. 13:15

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:15

Karsten Lauritzen (V):

Jamen uenigheden består jo i, at vi ikke klart har hørt, og det hørte jeg sådan set heller ikke i statsministerens tale, den nu forhenværende justitsminister kritiseret for forløbet, altså at man ikke har sagt, at det selvfølgelig er helt, helt uacceptabelt. Jeg har ikke hørt den kritik, jeg har ikke hørt den fordømmelse, som burde være naturlig, i stedet har jeg hørt ros. Og da hr. Lars Løkke Rasmussen og hr. Kristian Thulesen Dahl i tirsdags i spørgetimen spurgte statsministeren om det samme, fik man heller ikke noget svar. Det må jeg sige nok er en uenighed. Og den mistanke, man kan få – og den er jo ikke berettiget, det er ikke noget, man kan dokumentere – er, at hvis der ikke var nogen i Folketingets Retsudvalg, som havde gravet i den her sag, og nogle dygtige journalister, der havde gravet i den her sag, var det jo gået. Så var der jo blevet løjet over for Folketinget, så var der aldrig nogen, der havde fundet ud af noget, og det er simpelt hen uholdbart og uacceptabelt. Det vidner jo om, at man i hvert fald har haft et problem med den kultur, der har været i Justitsministeriet, når man kan have en minister, som kan have leveret en løgn over for Folketingets Retsudvalg.

Kl. 13:16

Formanden :

Fru Trine Bramsen.

Kl. 13:16

Trine Bramsen (S):

Hr. Karsten Lauritzen svarer jo sådan set ikke rigtig på mit spørgsmål: Hvori består uenigheden? Er der nogen politikere i dette Folketing, nogen fra regeringen, der mener, at det er acceptabelt at lyve over for Folketinget? Jeg har ikke hørt det, så hvis hr. Karsten Lauritzen kan give eksempler på politikere, der har sagt, at det er fuldstændig acceptabelt, at ministre ikke taler sandt over for Folketinget, vil jeg gerne bede om dem. Jeg må bare gentage mit spørgsmål: Hvori består uenigheden, i forhold til at det selvfølgelig ikke er acceptabelt, at man taler usandt over for Folketinget?

Kl. 13:16

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:16

Karsten Lauritzen (V):

Jamen uenigheden består jo i, at vi har en statsminister, som ikke klart tager afstand fra det forløb, der har været, men som tværtimod har rost den minister, som blev tvunget til at trække sig. Og jeg må sige, at jeg har det klare indtryk, at statsministeren gerne havde set, at hr. Morten Bødskov stadig væk var justitsminister. Og jeg tror, at hr. Morten Bødskov stadig væk havde været justitsminister, hvis det ikke var, fordi der var et flertal uden om regeringen, der havde trukket tæppet væk. Så havde vi haft en minister, der kunne sidde og være minister og have givet en løgn over for Folketinget og dækket sig ind juridisk under sådan et nødløgsbegreb. Det er nok forskellen; og jeg må sige, at det er faktisk en ganske, ganske alvorlig forskel på, hvad Venstre vil acceptere, og hvad statsministeren og Socialdemokratiet vil acceptere. Det er en uenighed.

Kl. 13:17

Formanden :

Hr. Jeppe Bruus for en kort bemærkning.

Kl. 13:17

Jeppe Bruus (S):

Tak. Det vil sige, at som jeg forstår ordføreren, består uenigheden her i statsministerens omtale af en nu tidligere justitsminister og dennes position i den socialdemokratiske folketingsgruppe. Jeg hører sådan set ikke ordføreren fremlægge nogen former for uenighed i det, statsministeren har sagt om både det juridiske og det politiske i denne sag.

Hvis der er uenigheder i forståelsen og fortolkningen af det juridiske og politiske i anvendelsen af de såkaldte nødløgne, vil jeg gerne høre ordføreren om, hvori sådan nogle uenigheder består.

Kl. 13:18

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 13:18

Karsten Lauritzen (V):

Der er jo den uenighed, må jeg sige, at vi undrer os såre over, at man farer ud med bål og brand mod nogle embedsmænd, der tilsyneladende har været med til at konstruere den her nødløgn over for Folketinget – men man roser ministeren. Altså, jeg må sige, at man jo godt kan lade være med at kalde det en uenighed, men man må bare undre sig. Og så må man stille sig selv spørgsmålet: Er det sådan et folkestyre, vi vil have? Man må spørge sig selv: Er det sådan, det skal være i en regering?

Der vil jeg sige, at min egen formand, hr. Lars Løkke Rasmussen, den tidligere statsminister, klart har sagt, at hvis der er en minister i en eventuel kommende borgerlig regering, der bringer en nødløgn, så bliver vedkommende fyret på gråt papir. Den melding synes jeg da kunne være rar at høre fra statsministerens side. Og den har vi altså ikke hørt. Det er da i hvert fald en uenighed.

Kl. 13:18

Formanden :
Hr. Jeppe Bruus.

Kl. 13:19

Jeppe Bruus (S):

Jamen det kan være, vi hører to forskellige udlægninger af den tale, som statsministeren kom med. Jeg hører hende ret klart udtrykke sig meget spidst om både det juridiske og det politiske ansvar. Og som jeg nu forstår ordføreren – det kan være, ordføreren kan bekræfte det – har vi den her indkaldelse af en hasteforespørgsel for at cementere en politisk uenighed om, hvordan statsministeren omtaler en nu tidligere justitsminister og dennes position i den socialdemokratiske gruppe.

Det er det, vi kan reducere det til, for jeg hører ikke ordføreren erklære nogen former for uenighed i fortolkningen af, hvordan det juridiske og politiske ansvar er i forhold til det her med nødløgne.

Kl. 13:19

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 13:19

Karsten Lauritzen (V):

Altså, der var jo et møde i Justitsministeriet i går, hvor det kom frem, at der er stor tvivl om, hvad det her kommer til at betyde. Og regeringen har ingen bud på, hvordan vi løser det.

Altså, jeg må sige, at det synes jeg sådan set også er en betydelig uenighed. Og så er der jo den forskel, at jeg er ladet tilbage med det helt klare indtryk, at hvis det ikke havde været, fordi der var et flertal, der ikke længere stolede på daværende justitsminister, hr. Mor-

ten Bødskov, så havde det pågældende folketingsmedlem stadig været minister i den regering, vi har i øjeblikket.

Det gør da en væsentlig forskel, om man som statsminister klart siger: Hvis der er nogen, der lyver over for Folketinget, kommer med en nødløgn, så bliver de fyret – eller om man siger: Joh, o.k., hvis det er en nødløgn, så lever vi med det. Altså, det er da en klar forskel og en klar uenighed.

Kl. 13:20

Formanden :

Jeg kan se, at der er en masse, der gerne vil have korte bemærkninger. For de større partier vil der være mulighed for tre og for de mindre partier to, hvis vi skal afvikle. Så det bliver den sidste nu. Det er hr. Henrik Dam Kristensen.

Kl. 13:20

Henrik Dam Kristensen (S):

Det er jo stadig væk sådan, at forhandlinger her i Folketinget meget ordret bliver skrevet ned, og derfor får vi jo dokumentation i forhold til den diskussion, som hr. Karsten Lauritzen nu prøver at rejse, om, hvad der er sagt, hvad der ikke er sagt. Det får vi jo dokumentation for, når vi får referatet fra Folketinget, og så kan man, hvis man i øvrigt kan læse, se meget præcist, hvad statsministeren har sagt.

Det får mig til at spørge: Hvad er hr. Karsten Lauritzen mest optaget af – den polemik, som ordførertalen lægger op til, eller det forsøg, som justitsministeren gjorde i går, på at lave et seriøst stykke arbejde med samtlige Folketingets partier, hvilket betyder, at vi kan komme videre i forhold til de konsekvenser, som den her sag har haft? I går fik vi jo at vide, at ordet nødløgn, hvis der ikke sker noget, er et begreb i dansk retspolitik. Hvad er det, hr. Karsten Lauritzen vægter?

Kl. 13:21

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 13:21

Karsten Lauritzen (V):

Jeg mener ikke, at man kan komme videre på ordentlig vis, hvis man ikke også forholder sig til det, der er sket i fortiden. Altså, lidt selvransagelse er måske det, vi efterspørger hos statsministeren. Jeg må sige, at det her jo også er udtryk for, at der tilsyneladende har været en bestemt kultur – det ved vi jo ikke om der stadig væk er, og der kan være andre nødløgne i den her regering – hvor man har følt, at det var berettiget at lyve over for Folketinget. Og man må jo også konkludere, at selv om man ikke juridisk kan komme efter det – vi kan jo ikke vide, hvordan det hænger sammen – har der været en del personer involveret i det her.

Jeg må sige, at jeg tror, at hvis vi skal komme videre og få genoprettet den tillid, for det er det, politik handler om, så er det ikke nok bare at lave en løsning fremadrettet. Så må man også indbyde til lidt selvransagelse bagudrettet. Det er jo sådan, man normalt lærer. Det er ved at kigge på, hvad der gik galt, og forholde sig kritisk til det og så forbedre sig fremadrettet. Så man kan ikke bare udelukke det, der er sket, hvis man skal løse fremtidens problemer, heller ikke i denne sag.

Kl. 13:22

Formanden :

Hr. Henrik Dam Kristensen.

Kl. 13:22

Henrik Dam Kristensen (S):

Nu kan jeg høre, at hr. Karsten Lauritzen til trods for sin unge alder ikke husker særlig godt, for endnu en gang bliver det påstået, at

statsministeren har sagt, at det er berettiget at lyve over for Folketinget. Men det fik vi afklaret med mit første spørgsmål. Det kan vi læse i Folketingets referat.

Derfor bliver jeg nødt til at spørge meget mere præcist, vil jeg sige til hr. Karsten Lauritzen. Den offentlige polemik, som åbenbart er interessant her, står den over at finde en ordentlig og seriøs løsning på de udfordringer, som vi blev præsenteret for ovre i Justitsministeriet i går?

Kl. 13:22

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 13:22

Karsten Lauritzen (V):

Det ene udelukker jo ikke det andet. Jeg betragter ikke det her som polemik. Jeg betragter det som en meget, meget seriøs diskussion om forholdet mellem regering og Folketing, og en sag om, hvordan statsministeren reagerer på en sag, hvor en minister bliver taget i at lyve; om statsministeren sådan håber, at det går væk. Jeg må igen minde om, at grunden til, at hr. Morten Bødskov ikke er justitsminister mere, er, at Enhedslisten som det parlamentariske grundlag sagde: Det mener vi ikke er holdbart. Det var ikke noget, statsministeren sagde, selv om statsministeren var bekendt med, at der blev løjet over for Folketingets Retsudvalg. Jeg må sige, at jeg synes, at det er en væsentlig uenighed og et væsentligt spørgsmål at diskutere her i Folketingssalen. Det er en væsentlig forudsætning for, at man kan komme videre og få genopbygget den tillid, der nu er tabt.

Kl. 13:23

Formanden :

Jeg siger tak til ordføreren for forespørgerne. Så er det fru Trine Bramsen som socialdemokratisk ordfører. (*Pernille Skipper (EL) markerer for at få ordet*). Jamen som jeg gjorde opmærksom på indledningsvis, er dette en hasteforespørgsel, og der er rationering på antallet af korte bemærkninger. Fru Trine Bramsen.

Kl. 13:23

(Ordfører)

Trine Bramsen (S):

Tak for det. En af Folketingets vigtigste opgaver ud over at lovgive er at kontrollere regeringen. Det står direkte i grundloven, at en minister skal gå af, hvis et flertal i Folketinget udtrykker mistillid til ham eller hende. Mistillid var, hvad der opstod til den tidligere justitsminister, da han talte usandt over for Folketinget. Lad mig i den forbindelse starte med at slå fast, at vi Socialdemokrater selvfølgelig ikke mener, at ministre må lyve over for Folketinget. For os Socialdemokrater har løgne ingen farver. Der findes ikke hvide løgne, der findes ikke sorte løgne. En løgn er en løgn, og den skal undgås.

Når man går ind i politik, er det med et ønske om at gøre og udvikle samfundet i den retning, som vi hver især tror på. Det er med et ønske om, at vi skal tage ansvar for vores samfund, og det ansvar, som danskerne giver os, skal vi forvalte med ansvarlighed. I den konkrete sag, som forespørgslen omhandler, er der slet ikke nogen tvivl om det uacceptable i at tale usandt over for Folketinget. Derfor har den pågældende minister også taget konsekvensen heraf.

Fremadrettet skal vi undgå, at lignende situationer opstår. En minister må ikke konstruere falske forklaringer, når der opstår situationer, hvor det kan være problematisk at give den sandfærdige forklaring til offentligheden. Derfor værdsætter vi Socialdemokrater, at justitsministeren har indkaldt partierne til en drøftelse af, hvordan det undgås fremadrettet. Der har allerede været holdt møder, og fremadrettet er det også forventningen at der bliver holdt flere møder, så vi i fællesskab kan finde en løsning på, hvordan det her undgås fremadrettet.

Det er min klare opfattelse, at der ikke er partipolitisk uenighed om, at såvel løgne som nødløgne skal undgås, og lad os derfor sammen fortsætte den gode drøftelse af løsningsmuligheder. Lad os sammen sikre, at reglerne på området er klare. Lad os sammen sikre, at vi her i Folketinget fortsat kan kontrollere regeringens arbejde. Med de ord skal jeg på vegne af Socialdemokraterne, SF, Radikale Venstre og Enhedslisten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget mener, at der som opfølgning på sagen om Retsudvalgets studietur til Christiania er behov for at slå fast, at det ikke skal være muligt at bruge en nødløgn over for Folketinget. Folketinget ser frem til de videre drøftelser hos justitsministeren.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 42).

Kl. 13:26

Formanden :

Det netop oplæste forslag til vedtagelse fra fire partier indgår naturligvis i den fortsatte forhandling. Der er ikke nogen korte bemærkninger, så tak til den socialdemokratiske ordfører.

(*Kim Andersen (V) har markeret for kort bemærkning*) ... Hov, det var ikke noteret her, da jeg kiggede. Jeg må bede om, hvis vi skal afvikle det sådan nogenlunde smidigt, at man melder sig i tide. (*Kim Andersen (V) frafalder*).

Vi går videre til hr. Peter Skaarup som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 13:27

(Ordfører)

Peter Skaarup (DF):

Det er jo en god, gammel kendsgerning på Christiansborg og i det politiske liv, at Folketinget skal kunne stole på de oplysninger, som Folketinget får fra ministrene. Det er egentlig selve essensen i det parlamentariske arbejde, uanset hvad sagen i øvrigt handler om, at man får at vide hundrede procent fra ministrene, hvad fakta er, når der spørges til det fra Folketingets side. Derfor bør konsekvensen for ministre, der taler usandt over for Folketinget – altså ikke bare giver forkerte oplysninger, men helt bevidst fortæller Folketinget noget, der ikke passer, og som er i strid med sandheden – også helt indlysende være den, at man så ikke længere kan være minister. Hvis man lyver over for Folketinget, kan man ikke længere være minister.

I lyset af de seneste måneders forløb har det været vigtigt for Dansk Folkeparti og andre partier her i dag at få statsministeren i tale i den sag om Folketingets Retsudvalgs tur til Christiania. Det, der er sket på det seneste, er jo, at der har været nedsat et forhørsudvalg af nogle dommere, der er nået frem til en konklusion, som vi så diskuterer her i dag. Det har været et meget særpræget forløb op til den situation, hvor embedsmænd og den daværende justitsminister har forsøgt at vildlede Folketinget ved at hævde, at det var utroligt vigtigt, at Folketinget fik en teknisk gennemgang af det såkaldte Wendler Pedersen-udvalgs beretning, ligesom daværende politidirektør Johan Reimann efter sigende var forhindret i at deltage i et formøde forud for Retsudvalgets besøg på Christiania der i februar 2012 – men hvor det så har vist sig nu, at hele det forløb var konstrueret til lejligheden af justitsministeren for at dække over, at man ikke ville have, at fru Pia Kjærsgaard og andre skulle deltage i det her besøg på Christiania.

I forhold til daværende justitsminister hr. Morten Bødskov er sagen jo den, at han ikke længere er minister. Men samtidig kan man ikke komme uden om, at når man decideret har fyldt Folketinget med løgn, har man et problem i forhold til ministeransvarsloven, som meget klart fortæller os, at man skal give sandfærdige oplysninger over for Folketinget. I forhold til de to embedsmænd, som har været involveret i tjenestemandundersøgelsen, ja, så er de nu tilba-

ge på deres poster i Justitsministeriet, og tilbage står så i virkeligheden nu – og det er jo også det, vi kan diskutere her i dag – statsministerens rolle i sagen.

Det er jo velkendt, at Statsministeriet allerede den 19. november 2013 havde flere versioner af en pressemeddelelse fra den daværende justitsminister til gennemsyn, og af et af de udkast til pressemeddelelse fremgik det, at den tidligere justitsminister hr. Morten Bødskov beklagede hele forløbet omkring den her sag, bl.a. de oplysninger, der var givet til Retsudvalget om baggrunden for aflysningen af besøget på Christiania. Men det blev så ikke medtaget i den endelige pressemeddelelse, som var udsendt den dag. Statsministeren skriver selv i et svar, som jeg modtog i Folketinget, at statsministeren den 9. december fik oplyst, at den daværende justitsminister havde afgivet fejlagtige oplysninger over for Folketinget. Med andre ord kan det jo ikke være anderledes, end at man i hvert fald den 9. december, altså inden det famøse samråd, vi havde på Christiansborg den 10. december, var helt bevidst om, at der var afgivet urigtige oplysninger over for Folketinget.

Det, man så kan undre sig over, er jo, hvorfor ingen og heller ikke statsministeren reagerer på det. For som statsministeren jo faktisk har sagt her i dag, må man ikke give forkerte oplysninger, og man må ikke give løgnehistorier, over for Folketinget. Men den 9. december finder statsministeren og Folketinget jo definitivt ud af – hvis ikke vi havde vidst det i forvejen – at man faktisk havde givet forkerte oplysninger, urigtige oplysninger til Folketinget; man havde endda givet en løgn.

Kl. 13:32

Men statsministeren vælger alligevel ikke at reagere på den og lade det være op til det her samråd i Retsudvalget, som så er dagen efter, at vurdere tingene, og det er så først, da Enhedslisten holder et fint, lille pressemøde, hvor Enhedslisten sammen med os andre får sagt, at man ikke længere har tillid til justitsministeren, at statsministeren gør noget. Op til da har statsministeren fuld tillid, og der er fine sætninger om hele justitsministerens virke i den sag. Og det er jo derfor, vi står her i dag. Hvis ingen havde gjort noget, hvis det samråd, som var den 10. december, ikke var kommet med den konklusion, så er spørgsmålet, om der overhovedet havde været tvivl om, at hr. Morten Bødskov var justitsminister den dag i dag. Det er jo i virkeligheden det kritisable, og det håber jeg vi kan få en dialog med statsministeren om her lidt senere.

Jeg skal på vegne af et antal partier læse et forslag til vedtagelse op – det er Venstre, Liberal Alliance, De Konservative og Dansk Folkeparti, der står bag det. Det lyder sådan her:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at forhenværende justitsminister Morten Bødskov løj over for Folketinget i forbindelse med Retsudvalgets tur til Christiania. Folketinget finder det kritisabelt, at statsministeren har accepteret forløbet, selv om det har skadet tilliden mellem Folketinget og regeringen. Folketinget finder, at der er behov for at fastslå, at sandhedspligten over for folketetinget er ubetinget.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 43)

Kl. 13:34

Formanden :

Det af hr. Peter Skaarup oplæste forslag til vedtagelse fra fire partier indgår selvfølgelig i de videre forhandlinger.

Der er to korte bemærkninger, først fra fru Trine Bramsen.

Kl. 13:34

Trine Bramsen (S):

Tak til hr. Peter Skaarup for igen at give salen her en gennemgang af forløbet. Det er altid praktisk, eftersom det kunne være, der var nog-

le, der havde glemt det, siden hr. Karsten Lauritzen gennemgik det eller statsministeren gennemgik det for ½ time siden.

Som jeg hørte det, sagde statsministeren meget klart, at man ikke må lyve over for Folketinget, når man er minister. Derfor vil jeg gerne høre hr. Peter Skaarup, hvori konflikten består. Hvori består uenigheden? Hvor er der en partipolitisk uenighed på det her område, som vi i dag skal debattere i den her forespørgselsdebat, for det står mig noget uklart?

Kl. 13:34

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:34

Peter Skaarup (DF):

Jamen det synes jeg egentlig jeg var lidt inde på i talen. Men jeg vil gerne prøve lige at genopfriske det for fru Trine Bramsen. For konflikten består jo i virkeligheden i det, jeg sagde til sidst, nemlig at hvis ingen havde gjort noget – hvis der nu ikke havde været samråd den 10. december, hvis nu ikke Enhedslisten havde mandet sig op til at sige: Vi har ikke længere tillid til justitsministeren – mon så ikke den justitsminister faktisk havde siddet i dag? Det tror jeg. For hele vejen op til den 10. december, hvor det her samråd er, og hvor regeringen måske blev overrasket over, at vi var nogle partier, der stod fast på, at det var helt galt at lyve over for Folketinget, mente statsministeren jo, at det var en ganske fin justitsminister, vi havde siddende. I øvrigt er vedkommende også blevet udpeget til en hel masse fine poster efterfølgende og kandiderer muligvis til at blive dansk EU-kommissær her til sommer. Så det er jo spørgsmålet, om der overhovedet var sket noget som helst, hvis ikke vi var nogle stykker, der havde sagt: Den er helt gal. Og spørgsmålet er, om der så var blevet givet nogle usandfærdige oplysninger til Folketinget uden nogen som helst konsekvenser. Det er jeg bange for var det, der var sket.

Kl. 13:36

Formanden :

Fru Trine Bramsen.

Kl. 13:36

Trine Bramsen (S):

Nuvel, men sagen er jo en anden. Det er jo kommet frem – og det var endda den tidligere justitsminister selv, der gik ud og sagde det – at han ikke informerede Folketinget rigtigt. Så sagen er jo kommet frem. Statsministeren har taget afstand fra, at der ikke blev givet rigtige oplysninger til Folketinget. Ministeren sidder ikke længere som minister. Så hvor er det egentlig, at hr. Peter Skaarup mener konflikten ligger? Hvad er det, hr. Peter Skaarup gerne vil have et svar på? Hvor er det, at hr. Peter Skaarup gerne vil have der skal ske noget? Det står mig stadig uklart.

Kl. 13:36

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:36

Peter Skaarup (DF):

Jeg kunne godt tænke mig, at statsministeren kom herop på talerstolen på et tidspunkt under debatten og sagde, at hvis den her sag opstod igen, nemlig at statsministeren på regeringens vegne blev opmærksom på, at en af regeringens ministre løj over for Folketinget – eller i fremtiden lyver over for Folketinget – så har det den eneste soleklare konsekvens, at den minister ikke kan blive siddende. Jeg tror, at der er nogle uden for de her tykke vægge på Christiansborg, som tænker: Det der Christiansborg er da en ren børnehave. De går

og siger, at man ikke må lyve, men de accepterer det. Statsministeren har sådan set accepteret det, indtil der var nogen, der satte foden ned. Det er da virkelig vigtigt af hensyn til tilliden til Folketinget og politikerne, at det har konsekvenser, når man lyver.

Kl. 13:37

Formanden :

Så er det hr. Jeppe Bruus for en kort bemærkning.

Kl. 13:37

Jeppe Bruus (S):

Jeg er helt enig med ordføreren i, at det da er virkelig afgørende for folkestyret, at der er tillid imellem regeringen og Folketinget, og derfor handler det, der er indholdet i den her sag, jo både om det politiske og om det juridiske ansvar, som statsministeren har været meget klar om, nemlig at man selvfølgelig som minister ikke kan lyve for Folketinget. Det er jo sådan det ene indholdsmæssige i sagen, og jeg troede sådan set, det var det, den her hasteforespørgsel handlede om. Men nu kan jeg forstå, at den mere handler om en gennemgang af forløbet, hvor ordføreren siger: Jamen hvordan kan det være, at statsministeren havde tillid til sin minister? Jeg ihukommer ikke nogen statsministre, der gennem tiderne har gået og sået tvivl om sine ministre – indtil den dag, hvor der ikke var tillid. Enten har man tillid, eller også har man ikke tillid. Men det kan være, ordføreren ser et andet forløb.

Derfor må jeg også betragte det her indlæg som en art historiskrivning, hvor man spekulerer i, hvad der kunne være sket, hvis ikke Enhedslisten havde handlet, som de gjorde. Det kan selvfølgelig være interessant for historikere og måske også for politikere at indgå i, men det er vel lidt at dreje fokus væk fra det, der er substansen her, nemlig den helt centrale kernerdiskussion om det politiske og juridiske ansvar. Er ordføreren ikke enig i, at statsministeren i sit indlæg var meget klar med hensyn til de to spørgsmål?

Kl. 13:38

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:38

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes, det er fint, hvad det socialdemokratiske folketingsmedlem siger her. Det synes jeg er et udmærket indlæg i debatten, hvis det så kan følges op af, at statsministeren går herop på talerstolen og siger til os alle sammen og den danske befolkning, at hvis den her sag med, at en minister lyver over for Folketinget, kommer igen, så er det sådan, at statsministeren fyrer den pågældende minister på stedet. Hvis vi kan få det ud af det, synes jeg, det er en rigtig god udgang på den her debat. Men det havde statsministeren jo chancen for i sidste uge. Det skete ikke. Vi kan håbe, at statsministeren bruger chancen nu. Det tror jeg vil være noget, som borgerne vil have respekt for. Det andet sniksnak har borgerne ikke respekt for.

Kl. 13:39

Formanden :

Hr. Jeppe Bruus.

Kl. 13:39

Jeppe Bruus (S):

Jamen det er jeg da glad for, for jeg opfatter egentlig det meste af det her som sniksnak og bevægen sig væk fra det, der er sagens kerne, når jeg hører ordføreren tale om, at en statsminister skal gå og så tvivl om sine ministre. Mig bekendt er der ikke nogen statsministre, der har gået og sagt: Åh, måske har jeg tillid, måske har jeg ikke. Altså, enten har man det, eller også har man det ikke.

Når ordføreren refererer til de poster, som den tidligere justitsminister har i den socialdemokratiske gruppe, så opfatter jeg det egentlig på den måde, at man afsporer debatten og får den væk fra det, det handler om, nemlig det, som statsministeren også redegjorde for i sit indlæg. Derfor skal jeg bare høre, når vi nu har en hasteforespørgsel her: Hvori består uenigheden i det, som statsministeren sagde om det politiske og det juridiske ansvar, hvis der er en sådan uenighed?

Kl. 13:40

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:40

Peter Skaarup (DF):

Uenigheden består i, at statsministeren ikke i samme øjeblik, man bliver klar over, at Folketinget er blevet fyldt med løgn, fyrer den minister, der er tale om. Det er uenigheden i sagens kerne, og det vil det socialdemokratiske folketingsmedlem åbenbart ikke forstå. Det er så fint nok med mig. Men det er min holdning, og jeg tror faktisk, det er en holdning, som rigtig mange, der følger det politiske billede på Christiansborg, også har, nemlig at det simpelt hen er utilstedeagt, i forhold til at man altid skal fortælle sandheden til Folketinget. Man må ikke konstruere en løgn. Det er det, man har gjort, og det ville ikke have fået nogen konsekvenser, hvis det var, at Folketinget ikke havde grebet ind dengang.

Kl. 13:41

Formanden :

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er det hr. Jeppe Mikkelsen som radikal ordfører.

Kl. 13:41

(Ordfører)

Jeppe Mikkelsen (RV):

Tak for ordet. Jeg må starte med på mange stræk at erklære mig enig med de tidligere ordførere. Vi er i Radikale Venstre naturligvis heller ikke glade for den tvivl, som beretningen fra sidste uge har rejst, om, hvorvidt man som folketingsmedlem kan forvente at få sandheden at vide. Det er i sagens natur alfa og omega for, at den parlamentariske kontrol fungerer, at der ikke skabes tvivl om sandhedspigten.

Sagen er sluttet nu, hvad angår de to embedsmænd, men vi bliver nødt til at evaluere det her politisk, og derfor glæder det mig også, at der jo allerede er en dialog i gang mellem partierne. Jeg tror, at vi kan nå hinanden – det håber jeg, og det forventer jeg – og vi er vist enige om, at begrebet nødløgn ikke skal figurere i den forvaltningsretlige ordbog.

For mig at se er der to områder, vi skal have kigget på nu. For det første skal vi have slået helt fast, at det med praksis og præcedens forholder sig sådan, at der fortsat gælder sandhedspagt over for Folketinget. Med andre ord skal vi altså have neutraliseret den beretning, som kom i sidste uge. For det andet skal vi have fundet en model her internt i Tinget, så vi undgår en lignende situation i fremtiden. Vores procedurer for at håndtere fortrolige og følsomme informationer skal gøres bedre. Det burde kunne lade sig gøre – jeg kan jo pege på, at det allerede sker i nævnet og i kontroludvalget i vid udstrækning.

Jeg tror som sagt, at vi kan nå hinanden, og jeg vil slutte af med at takke stillerne for den her forespørgsel. Vi vil fra radikal side gå konstruktivt ind i arbejdet om at løse det her, som jeg ser det, fælles problem, og vi kan i øvrigt bakke op om det forslag til vedtagelse, som blev oplæst af Socialdemokraternes ordfører, Trine Bramsen. Tak for ordet.

Kl. 13:43

Formanden :

Tak til ordføreren. Så er det hr. Jonas Dahl som SF's ordfører.

Kl. 13:43

(Ordfører)

Jonas Dahl (SF):

Tak for det, formand. Jeg vil også gerne indledningsvis sige, at jeg da glæder mig over, at vi kan tage den her debat i dag. Jeg har nu svært ved at se, at der egentlig er den store uenighed i den konkrete sag.

Der skal ikke herske nogen tvivl om – og det er der sådan set heller ikke fra SF's side – at det ikke er i orden, at der bliver skabt den her usikkerhed om, om man må lyve for eller vildlede Folketinget. Det må man ikke. Det er sådan set også meget klart beskrevet i lovgivningen, og jeg tror sådan set heller ikke, der er nogen her i salen eller for den sags skyld udeomkring, der synes, at det er okay, at man kan lyve for eller vildlede Folketinget. Det er sådan set helt afgørende, og det er jo også en del af det ansvar, man sidder med som minister.

Derfor skal vi selvfølgelig også sikre os i forhold til den unødige debat, som sidste uges rapport har skabt i forhold til hele diskussionen om, om det så er o.k. med en såkaldt nødløgn. Og hvad det i øvrigt er for et begreb, kan man så måske have en længere sproglig diskussion om – for mig at se er det stadig væk, i hvert fald sprogligt, et lidt mærkeligt begreb. Enten er det en løgn, eller også er det ikke.

Derfor er der også behov for, at vi fra Folketingets side selvfølgelig får præciseret, at man skal leve op til det, der egentlig er meget klart beskrevet i ministeransvarsloven, altså at man ikke må lyve for eller vildlede Folketinget eller Folketingets udvalg.

Så derfor vil jeg egentlig også gerne kvittere for, at regeringen og justitsministeren har inviteret til de drøftelser, som vi havde i går. Og jeg kan også tilslutte mig det forslag til vedtagelse, som den socialdemokratiske ordfører læste op tidligere, for det er sådan set helt afgørende, at vi selvfølgelig sikrer os, at vi undgår, at det her kan danne præcedens. Og derfor vil jeg som sagt også gerne kvittere for, at man nu allerede har indledt de politiske drøftelser i forhold til at sikre, at vi ikke fremadrettet kan stå i den situation. Det kan vi fra SF's side tilslutte os, og med de ord skal jeg blot sige, at vi kan tilslutte os det forslag til vedtagelse, som den socialdemokratiske ordfører læste op.

Kl. 13:45

Formanden :

Tak til ordføreren. Det går hurtigere, end jeg havde forudset. Fru Pernille Skipper som Enhedslistens ordfører.

Kl. 13:45

(Ordfører)

Pernille Skipper (EL):

Som flere andre har påpeget, er der jo i den her sag, vi diskuterer i dag, sket, rigtig, rigtig meget: en aflyst tur til Christiania; PET-ansatte, som afslørede i Ekstra Bladet, at ledelsen derude havde misbrugt personfølsomme oplysninger i en kalender; en minister, der havde løjet om årsagen til aflysningen; en minister, der senere havde løjet om løggen; PET-chefer, som måtte forlade jobbet; embedsmandsundersøgelser osv. osv.

Hele den her misere, som flere andre har sagt, førte til, at vi i Enhedslisten mente, at vi ikke længere kunne have tillid til den daværende justitsminister. Det var der to grunde til. Den ene er den, som vi diskuterer meget i dag, og som handlede om den her meget bevidst konstruerede løgn, som blev givet over for Folketinget. Den anden begrundelse handlede om, at den daværende justitsminister ikke handlede over for PET som underliggende myndighed, da det gik

op for ministeren, at der altså var anvendt personfølsomme oplysninger på en måde, som det ikke til at starte med var formålet at anvende dem på. Det er jo et aspekt, som vi ikke har brugt særlig meget tid på at diskutere, desværre, for det er et aspekt, som også kan vedrøre andre borgere. Altså, når PET håndterer vores personfølsomme oplysninger, uanset om man hedder Pia Kjærsgaard eller noget andet, kan vi så være sikker på, at det sker med det formål, som de har fået det i hænde? Det mangler vi sådan set stadig at få undersøgt efter vores mening.

Til gengæld er der jo, som andre også har bemærket, blevet sat en tjenestemandundersøgelse i gang, og der kunne man jo se, at det var meget tydeligt, at Justitsministeriets repræsentant som Kammeradvokaten, havde nogle holdninger omkring, at de handlinger, som embedsmændene havde medvirket til, var uacceptable. Jeg vil også sige, at vi i Enhedslisten ligesom mange andre politikere, tror jeg, blev meget overraskede, da der så kom en indstilling fra forhørsledelsen, som altså skabte den her nye retstilstand om en nødløgn, altså en mulighed for, at det kan accepteres, at man lyver over for Folketinget, og at embedsmænd også medvirker til det. Der er ikke nogen tvivl om, at det er ganske, ganske uholdbart for Folketingets arbejde, for muligheden for at kontrollere forvaltning og regering, hvis man ikke har tillid til, hvad der kommer ud af embedsværket af svar, og hvad der kommer fra ministre af svar, og derfor skal og må der rettes op på det.

Jeg er glad for, at det er en enighed, der er på tværs af alle Folketingets partier, og jeg synes, at det er hamrende vigtigt, også for vores demokrati helt grundlæggende, at vi så at sige holder snuden i sporet og fokuserer på at få skabt en retstilstand, hvor der kan være tillid mellem Folketing og forvaltning igen.

Kl. 13:49

Formanden :

Der er et par korte bemærkninger. Først er det hr. Peter Skaarup.

Kl. 13:49

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes jo, at Enhedslisten har ydet en brav indsats frem til og med den 10. december i denne sag. Jeg synes så, at det sidenhen har haltet lidt. Jeg ved ikke hvorfor. Der kan være nogle andre årsager til det, end jeg lige kender til. Der er sket det, at man ligesom har sluppet taget i sagen, synes jeg, og har ladet regeringen arbejde videre.

Jeg kunne godt tænke mig at høre Enhedslistens ordfører her i dag, om Enhedslisten er enig i, at i samme øjeblik en statsminister bliver klar over, at en minister har fyldt Folketinget med løgn, er der kun én vej, nemlig at fyre den minister.

Kl. 13:49

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:49

Pernille Skipper (EL):

Jeg bliver faktisk en lille smule fornærmet over, at hr. Peter Skaarup påstår, at Enhedslisten har sluppet taget i den her sag, for hr. Peter Skaarup ved udmærket godt, at det er Enhedslisten, der har stillet *alle* de kritiske spørgsmål i denne sag, alle de spørgsmål, som har gjort, at sandheden er kommet frem. Det var Enhedslisten, der indkaldte til samråd. Det var Enhedslisten, der stillede op mod 30 skriftlige spørgsmål. Mens hr. Peter Skaarup rendte rundt og sagde, at det var synd for ham selv og Dansk Folkeparti, gik vi faktisk efter sagens kerne, og vi vil holde os til sagens kerne igen, og det er, at vi skal have skabt en retstilstand, hvor Folketinget kan stole på forvaltningen.

Formanden :

Hr. Peter Skaarup.

Kl. 13:50

Folkeparti og Det Konservative Folkeparti. Selv om forslagene til vedtagelse fordeler sig lidt sjovt, kan jeg jo nu konstatere, at der egentlig er et flertal, der er enige om, hvordan statsministeren burde have håndteret sagen. Og tak for det svar; det var sådan set bare det, jeg bad om.

Kl. 13:53

Peter Skaarup (DF):

Jeg erindrer ikke, at jeg har sagt, at det var synd for mig selv – i hvert fald ikke i forbindelse med den her sag.

Vi har også stillet en del spørgsmål, og det samme har mange andre partier af gode grunde. Det, jeg godt vil spørge Enhedslistens ordfører om, var det, jeg spurgte Enhedslistens ordfører om før, nemlig: Er det rigtigste ikke, når en statsminister bliver klar over, at en minister helt bevidst har fyldt Folketinget med løgn, at man så som statsminister fyrer den minister i samme øjeblik?

Kl. 13:51

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:51

Pernille Skipper (EL):

Jeg synes ikke, man kan blive siddende som minister i en situation som den, vi var ude i, hvor man altså ikke bare taler usandt, men decideret konstruerer en løgn over for Folketinget og samtidig undlader at handle, når en myndighed misbruger personfølsomme oplysninger. Det har jeg sagt, jeg ved ikke hvor mange gange. Og hvad statsministerens holding er til det, svarer statsministeren jo pænt på.

Kl. 13:51

Formanden :

Hr. Simon Emil Ammitzbøll for en kort bemærkning.

Kl. 13:51

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det sidste kan vi så diskutere på et andet tidspunkt.

Burde statsministeren have fyret justitsministeren efter fru Pernille Skippers mening?

Kl. 13:51

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:51

Pernille Skipper (EL):

Jeg ved ikke, om man tror, at man er i gang med at føre mig ind i en eller anden form for fælde. Altså, Enhedslisten udtrykte, at vi ikke syntes, den daværende justitsminister kunne blive siddende. Så selvfølgelig syntes vi da, at der også var nogle andre, der skulle have trukket stikket; det er der vel ikke noget særlig kontroversielt i. Den daværende justitsminister har jo ikke længere sin post, fordi vi ikke syntes, at han skulle sidde der.

Kl. 13:52

Formanden :

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 13:52

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg tror, at fru Pernille Skipper skal slappe lidt af – der er ikke nogen, der er ude på hverken at lokke hende i en fælde eller fornærme hende eller andre af den slags ting. Vi prøver bare at finde ud af, hvordan holdningerne er bredt i Folketinget, og jeg er utrolig glad for, at Liberal Alliance og Enhedslisten er enige på det her område, og det, jeg så glæder mig til at finde ud af om lidt, er, om statsministeren er enig med Liberal Alliance, Enhedslisten, Venstre, Dansk

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:53

Pernille Skipper (EL):

Jeg skal beklage, hvis jeg virker en lille smule irriteret. Jeg synes, at vi burde bruge tiden på at diskutere, hvordan vi kommer videre og sørger for, at det her ikke kan ske igen – og der mangler vi jo konkrete forslag fra rigtig, rigtig mange partier, men jeg er sikker på, at vi kommer dertil – i stedet for at vi har en eller anden mærkelig polemik, hvor vi skal skalere en kritik. Altså, ærlig talt, jeg forstår ikke, hvad vi diskuterer, og derfor kan det være, at jeg begynder at lyde en lille smule irriteret.

Kl. 13:53

Formanden :

Hr. Kristian Thulesen Dahl for en sidste kort bemærkning.

Kl. 13:53

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jo, jo, men nu skal vi, tror jeg endda, have noget udvalgsarbejde om, hvordan vi kan sikre, at ministre ikke lyver over for Folketinget. Altså, jeg tror virkelig, at folk uden for det her hus synes, det er noget underligt noget.

Men det er jo rigtigt, at fru Skipper virker sådan nærmest nervøs for at komme til at kritisere statsministeren. Og det er jo lidt paradoksalt i en sag, hvor Enhedslisten ellers tilbage i december netop fandt, at den siddende justitsminister ikke kunne blive siddende. Hvorfor er det så svært sammen med os andre at kritisere statsministeren for ikke selv at have truffet det valg tilbage i december?

Så kan vi ikke få en utvetydig udtalelse fra Enhedslisten her i dag om, at det var kritisabelt, at statsministeren ikke, da hun blev bekendt med, at en af hendes ministre havde løjet over for Folketinget, havde fabrikeret en usandhed over for Folketinget og dermed vildledt Folketinget, ikke af egen drift fyrede den justitsminister.

Kl. 13:54

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:54

Pernille Skipper (EL):

Uden at jeg skal udtale mig på statsministerens vegne, tror jeg ikke, at statsministeren eller noget andet medlem af regeringen går rundt og har den følelse af, at Enhedslisten ikke kritiserer dem tilstrækkeligt eller er meget søde og venlige. Men det må der jo være nogle andre der svarer på.

Altså, jeg har jo sagt, hvad Enhedslistens holdning er. Der er en grund til, at den daværende justitsminister ikke længere har sin post. Det er, fordi Enhedslisten ikke mente, at han af de grunde, som vi har listet op, kunne blive siddende. Og ja, selvfølgelig synes vi da dermed også, at det burde være noget, statsministeren havde gjort.

Det, der optager Enhedslisten, er sådan set ikke en eller anden mystisk polemik om, om man har kritiseret hårdt, for lidt eller en kende for lidt eller skulle have gjort det lidt mere. Altså, jeg forstår ikke, hvad vi diskuterer. Det er en mærkelig polemik, og jeg er begejstret, nej, det er for meget, men jeg er glad for den udtalelse, som regeringen, SF og Enhedslisten nu har lagt frem her, hvor vi faktisk

peger på det, der er vigtigt, og sørger for, at vi får en retstilstand, hvor nødløgne ikke kan blive brugt og der ikke er undtagelser til sandhedspigten over for Folketinget. Og om det skal være et udvalgsarbejde eller ej, er der jo sådan set ikke taget stilling til endnu, så hvis hr. Kristian Thulesen Dahl har forslag, kan Dansk Folkeparti jo også komme med dem; jeg hører dem i hvert fald gerne.

Kl. 13:55

Formanden :

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 13:55

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jo, fru Skipper kan kalde det her polemik, men der er jo en masse sager, hvor man kigger tilbage for at sætte ting på plads, altså helt tilbage til tamilsagen, eller hvad det har været, hvor der er foregået ting, der ikke burde foregå, og så får man det sat på plads, ved at Folketinget konstaterer, at der kan udtales kritik af nogle ting, eller ved at der træffes nogle beslutninger.

Så spørger jeg bare fru Skipper, hvorfor det er så svært at udtale kritik af statsministeren for ikke selv at have fyret den daværende justitsminister hr. Morten Bødskov. For det bliver gjort til et eller andet med, at statsministeren selv må svare, og at det jo er polemik osv. Nej.

Er Enhedslisten enig med os i, at det var kritisabelt, at statsministeren ikke af egen drift fyrede daværende justitsminister hr. Morten Bødskov, da det blev klart for statsministeren, at den daværende justitsminister havde fabrikeret en vildledning af Folketinget?

Kl. 13:56

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 13:56

Pernille Skipper (EL):

Jamen jeg svarer igen: Enhedslisten mente ikke, at den daværende justitsminister kunne blive siddende af de grunde, vi har listet op. Og derfor synes vi da også, at det havde været passende, at statsministeren selv havde taget den beslutning. Men det skete ikke, og så skal vi sådan set videre i den sag.

Men derudover er jeg enig med hr. Kristian Thulesen Dahl i, at der kan være masser af grunde til at kigge bagud. F.eks. synes jeg, det er hamrende relevant, at vi finder ud af, hvordan PET i øvrigt håndterer personfølsomme oplysninger, fordi det kan gå ud over andre borgere i det her land end fru Pia Kjærsgaard. Men det er der ikke nogen hasteforespørgselsdebat om. Nu sidder vi og diskuterer, hvilket niveau af kritik statsministeren burde have udtalt, og det synes jeg er polemik, og den holdning må jeg vel have lov til at have.

Kl. 13:57

Formanden :

Tak til Enhedslistens ordfører. Hr. Simon Emil Ammitzbøll som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 13:57

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Der er blevet løjet. Det er der sådan set ikke nogen der bestrider, det er der ikke nogen, der er i tvivl om. Der er blevet løjet, det er det, sagen handler om. Der er blevet løjet af den tidligere justitsminister, af departementschefen i Justitsministeriet og en embedsmand, som har medvirket. Det har skadet tilliden mellem Folketinget og regeringen. Efter Kammeradvokatens redegørelse og efter den seneste redegørelse fra en pensioneret og et par dommere står vi i den situation, at der nu ligesom er to spor, vi skal forfølge. Det ene handler om at

slutte med nødløgne. Det har justitsministeren indkaldt til forhandlinger om: Hvordan får vi sluttet med nødløgne? Man har ikke mange svar, men man inviterer til dialog, og den medvirker vi gerne konstruktivt til.

Det er der mange, der har talt om i dag, men man kan faktisk se på skærmen over mig, at det er ikke det, forespørgslen handler om. Forespørgslen handler om: Hvad burde statsministeren have gjort? Burde hun have fyret den daværende justitsminister, hr. Morten Bødskov, i situationen? Statsministeren sagde i sin besvarelse: Min regerings ministre må ikke lyve for Folketinget. Og det er jo sådan set et godt udgangspunkt. Det, der bare er lidt svært, er, om det mere er en teoretisk overordnet betragtning eller det også er noget, der er konkret praktisk relevant. For i forhold til den her sag kommer jeg til at tænke på et afsnit af Matador, hvor de spiller Matador og oberst Hackel spørger dr. Hansen: Snyder de, doktor? Det gjorde han, og han svarer: Kun, hvis jeg bliver opdaget. Det er også lidt den fornemmelse, man sidder tilbage med her: Regeringen blev opdaget. Et flertal i Folketinget fældede ministeren, og så må man jo også helle-re tage det alvorligt, men man havde ikke rigtig gjort det, hvis ikke man var blevet opdaget.

Det er det, det her handler om, nemlig at få statsministeren til klart og tydeligt at sige: Ja, jeg ville have fyret den daværende justitsminister. For så ved vi og kan tro på, at det vil statsministeren gøre fremadrettet, hvis lignende situationer opstår. Det kan vi ikke være tryggede ved med den besvarelse, vi har fået i dag, den besvarelse, som statsministeren også gav til hr. Kristian Thulesen Dahl og hr. Anders Samuelsen i sidste spørgetime, den besvarelse, som statsministeren gav til det hidtil eneste Retsudvalgsmøde med 29 fremmødte medlemmer.

Med løgn skal land bygges – sådan skal det selvfølgelig ikke være. Det her handler om at genoprette en tillid til, at vi kan tro på, at det igen skal være med lov, land skal bygges, og på sandhed besvarelser gives. Derfor støtter vi det forslag til vedtagelse, som fire partier har fremsat, og som jeg vil være så flabet at sige at jeg hører der i ånden var fem der støttede, men af taktiske årsager fordeler støtten til vedtagelserne sig så lidt anderledes. Det lever vi med, men det er kun regeringspartierne og SF, der ikke har givet udtryk for, at de vil le have fyret den daværende justitsminister.

Kl. 14:01

Formanden :

Der er to korte bemærkninger. Fru Trine Bramsen først.

Kl. 14:01

Trine Bramsen (S):

Jeg vil gerne starte med at rose ordføreren for at have fanget, at der rent faktisk ikke er nogen hverken politisk eller juridisk uenighed, at vi i den seneste time har diskuteret ord. Men jeg vil så også gerne spørge ordføreren, hvad han mener der skal til af ord for at blive tilfreds, for selv om ordføreren siger, at det her er endt i en debat om ord og ikke en politisk uenighed, for samtlige politiske partier mener, at det er uacceptabelt at lyve for Folketinget, jamen så slutter ordføreren alligevel af med at efterlyse nogle særlige ord. Så kan ordføreren ikke fortælle os her i salen, hvad det er for nogle ord, ordføreren ønsker? Hvad er det, der ikke er nok ved at sige, at det selvfølgelig ikke er i orden at lyve over for Folketinget?

Kl. 14:02

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 14:02

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det er faktisk et af de mest bemærkelsesværdige spørgsmål, jeg har fået i mine mere end 9 år herinde, fordi det virker, som om spørge-

ren overhovedet ikke har hørt den tale, som jeg har forberedt, og som jeg egentlig også selv synes at jeg fremførte sådan udmærket klart og i et tydeligt sprog, og refererer, som om jeg havde holdt en helt anden tale, og så stiller et spørgsmål på baggrund af det. Det giver jo overhovedet ingen mening.

Det, jeg sagde, var, at jeg forventer, at statsministeren om lidt går op og siger, at hun selvfølgelig ville have fyret den daværende justitsminister, hr. Morten Bødskov, fordi han havde løjet for Folketinget. Det er det, jeg forventer.

Kl. 14:03

Formanden :

Fru Trine Bramsen.

Kl. 14:03

Trine Bramsen (S):

Det er da dejligt, at ordføreren selv mener, at han har holdt en glimrende tale. Jeg må bare sige, at jeg stadig væk ikke forstår, hvad det er, ordføreren vil have ud af det her. Han beder statsministeren om at sige nogle særlige ord, men der er ikke nogen politisk uenighed, så jeg må gentage spørgsmålet, og så er vi tilbage ved det, som de foregående ordførere også har måttet svare på: Hvad er uenigheden i det her?

Kl. 14:03

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 14:03

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

For at citere en besvarelse, som den nuværende justitsminister engang gav i Folketingssalen: Hvis ikke jeg skal besvare med ord, hvad skal jeg så besvare med? Altså, forventer fru Trine Bramsen en optræden af en eller anden art, eller hvad er meningen? Jeg kan jo ikke besvare med andet end ord, og jeg har svaret klart og tydeligt, at det, jeg ønsker mig, er, at statsministeren går herop om lidt, det skal hun nok gøre, men også giver et svar, der hedder: Ja, jeg ville have fyret daværende justitsminister Morten Bødskov, fordi han løj for Folketinget.

Kl. 14:04

Formanden :

Værsgo til hr. Jeppe Bruus, en kort bemærkning.

Kl. 14:04

Jeppe Bruus (S):

Tak for det. Som jeg nu forstår oppositionen her, er der enighed om den politiske og den juridiske vurdering, som statsministeren har fremlagt, om at påtage sig et ansvar. Det, vi så har fået en række indlæg om, er historieskrivning, og det, som hr. Simon Emil Ammitzbøll så også forventer at statsministeren udtaler sig meget tydeligt om, er noget, der sådan set rækker tilbage: Hvad ville man, og hvad ville man ikke have gjort i den historieskrivning? Ordføreren citerer jo selv, så lad mig derfor læse et citat op:

Det siger sig selv, at min regerings ministre ikke må lyve over for Folketinget, og uanset hvad den juridiske vurdering er, vil min regerings ministre ikke benytte sig af de beskrevne nødløgne.

Det er et lidt nyere citat end det, ordføreren benytter sig af, det er jo ikke så gammelt, og det er noget af det, der peger fremad. Derfor er jeg sådan lidt undrende over, at vi nu står og har en eller anden diskussion om, hvad der ville være sket, hvis ikke Enhedslisten havde handlet; hvad statsministeren kunne have sagt tidligere; hvilken rolle den tidligere justitsminister kunne have; og hvorfor han skal have en eller anden position i den socialdemokratiske gruppe osv. – i stedet for at vi diskuterer substansen. Og jeg har ikke hørt ret mange

bud på, hvad det egentlig er i den værktøjskasse og i de forhandlinger, som Liberal Alliance også ønsker sig fremadrettet.

Kl. 14:05

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 14:05

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Hvis man ikke forstår, hvordan fortid, nutid og fremtid hænger sammen, så taber man rigtig meget i forståelsen. Det er sådan, at vi har en regering, der har samme statsminister, som dengang den daværende justitsminister løj for Folketinget. Statsministeren ville ikke tage konsekvensen af det på det tidspunkt og ville ikke have gjort noget, hvis ikke et flertal i Folketinget havde sat foden ned, og hvis ikke det var blevet opdaget. Derfor er det da interessant, når vi stadig har den samme statsminister. Jeg arbejder på at ændre på det faktum, men så længe vi har den samme statsminister, er det da interessant at vide, om statsministeren mener, man burde have fyret ministeren, eller ikke mener det, for ellers kan vi jo ikke vide fremadrettet, om man fortsat vil dække over ting.

Det er da også mærkeligt med Socialdemokraterne. Teoretisk er de helt enige med os andre i, at man ikke må lyve, men når det handler om en konkret socialdemokrat, kan man søreme ikke forholde sig til det.

Kl. 14:06

Formanden :

Hr. Jeppe Bruus.

Kl. 14:06

Jeppe Bruus (S):

Tak for forelæsningsen i historieskrivning. Og jeg er da enig i det, som ordføreren oplyser, nemlig at statsministeren også var statsminister, da det her skete. Resten er jo motivforskning, altså hvad statsministeren ville eller ikke ville have gjort, den samme motivforskning, som vi hørte fra andre ordførere.

Ordføreren efterlyser det fremadrettede, og der læste jeg jo tidligere et citat op af det, statsministeren sagde i sin tale. Det er da klart, og det kan jeg godt forstå, at hvis man sådan ønsker at have motivforskning, er det ikke så interessant, men mere interessant, hvad der ikke kunne være sket. Men jeg synes, det er lidt ærgerligt, for det afsporer den vigtige debat om det juridiske og den vurdering, der forelå i sidste uge. Jeg fornemmer sådan set, at vi er enige på tværs af alle partier her om, at det selvfølgelig ikke går at benytte sig af det begreb, der hedder nødløgn.

Kl. 14:07

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 14:07

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Hvor spændende motivforskning end kan være, er jeg faktisk ikke gået ind i det. Det kunne jeg sikkert også have brugt både 5 og 10 og 20 minutter på, men det har jeg dog undladt, for det synes jeg ville være for langt at gå.

Jeg synes, det er en mærkelig undren, der her bliver udtrykt, for sagen er den, at nogle partier har bedt om en hasteforespørgsel. Det var der nogle partier der ikke syntes var en god idé, vistnok bl.a. spørgerens eget, hvorefter man nu svarer på et spørgsmål, vi ikke har stillet, og beklager, at vi så svarer på det spørgsmål, som forespørgslen egentlig handler om. Altså, det er dog alle partier tilladt at komme med forslag til forespørgsler, også Socialdemokraterne, og så kan vi tage besvarelsen af de spørgsmål, man måtte ønske, der.

Men skulle vi nu ikke forholde os til det, som vi egentlig taler om, det, som vi egentlig har bedt om at få en forespørgsel om? Og det er, om statsministeren ville have fyret hr. Morten Bødskov for den løgn, han som justitsminister fortalte Folketinget – ja eller nej. Hvorfor vil man ikke svare, når det handler om partifæller?

Kl. 14:08

Formanden :

Tak, siger jeg nu til Liberal Alliances ordfører. Jeg kan ikke se nogen konservativ ordfører, så vi går videre til statsministeren.

Kl. 14:09

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Nu har jeg jo lyttet nøje til debatten her i dag. Der er naturligvis altid meget polemik, men som jeg hører indlæggene, tror jeg faktisk, vi ser ret ens på den her sag. Ministeransvarlighedsloven og hensynet til, at Folketinget kan udføre sin kontrol med regeringen, indebærer, at man *skal* fortælle sandheden til Folketinget. Det er en grundlæggende forudsætning for, at vi har et velfungerende demokrati, og for, at Folketinget kan føre kontrol med regeringen og dens magtudøvelse.

Der har været meget debat om, hvad jeg har sagt og ikke sagt om hr. Morten Bødskov, og derfor vil jeg godt gentage, hvad jeg har sagt flere gange:

Jeg synes, det er rigtigt, at hr. Morten Bødskov har beklaget dybt over for Folketingets Retsudvalg, at han bidrog til, at medlemmerne af udvalget i februar 2012 fik en begrundelse for aflysningen af besøget på Christiania, som ikke var den reelle. Ud over det synes jeg også, det er rigtigt, hvad han har sagt om, at der var ting i forløbet, han ville have håndteret anderledes.

For så vidt angår forhørsledelsens beretning, er der jo foretaget en juridisk vurdering af sagen, og den juridiske vurdering har regeringen taget til efterretning. Men jeg har også ved mange tidligere lejligheder sagt, og jeg vil gerne gentage det i dag: Min regerings ministre må ikke lyve for Folketinget. Og derfor vil min regerings ministre i sagens natur heller ikke benytte sig af de beskrevne nødløgne, uanset hvad den juridiske vurdering måtte være.

Det rejser så spørgsmålet om, hvordan man kan håndtere en lignende situation i fremtiden. Og regeringen har på den baggrund taget initiativ til en dialog med Folketingets partier om, hvordan man kan håndtere en lignende situation i fremtiden, så vi respekterer Folketingets kontrolfunktion, og så vi sikrer, at Folketinget kan have fuld tilid til oplysninger fra regeringen. I går indledte justitsministeren den dialog, og jeg håber naturligvis, at Folketingets partier vil medvirke til, at vi fremadrettet kan finde en måde at håndtere en lignende situation på, hvis den skulle opstå.

Jeg kan på baggrund af den debat, der har været i dag, konstatere, at vi alle er enige om, at ministre ikke må lyve for Folketinget. Derfor håber jeg også, at vi kan have en konstruktiv diskussion om, hvordan vi håndterer lignende sager fremadrettet. Tak for ordet.

Kl. 14:12

Formanden :

Der er så foreløbig fem, der har bedt om ordet for korte bemærkninger. Først hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 14:12

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Jeg vil godt spørge statsministeren – for statsministeren har sådan set ikke forholdt sig til det, forespørgslen handler om, og statsministeren gentager nu en stor del af den indledning, statsministeren havde, og det er jo statsministerens ret – stille statsministeren et helt konkret ja-/nejspørgsmål: Synes statsministeren, at hr. Morten Bødskov handlede kritisabelt, da han løj over for Folketinget? Det skal ikke være noget med, at statsministeren beklager. Synes statsmini-

steren, at hr. Morten Bødskov handlede kritisabelt? Et simpelt ja-/nejspørgsmål.

Kl. 14:13

Formanden :

Statsministeren.

Kl. 14:13

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg har mange gange sagt, at jeg synes, det var rigtigt, at hr. Morten Bødskov over for Retsudvalget dybt beklagede, at han bidrog til, at medlemmerne af Retsudvalget helt tilbage i februar 2012 ikke fik den reelle begrundelse for aflysningen af besøget på Christiania. Det har jeg sagt rigtig mange gange.

Ud over det har han også sagt, at der er ting i forløbet, som han gerne ville have håndteret anderledes. Jeg synes også, det var rigtigt, at hr. Morten Bødskov sagde det til Folketingets Retsudvalg.

Kl. 14:14

Formanden :

Hr. Karsten Lauritzen.

Kl. 14:14

Karsten Lauritzen (V):

Nu gør statsministeren det igen: svarer ikke på spørgsmålet. Og jeg forstår simpelt hen ikke, hvorfor statsministeren ikke kan tage de ord, som alle andre kan sige, i sin mund og sige: Det var forkert; det er kritisabelt, at daværende justitsminister Morten Bødskov løj over for Folketinget. Hvorfor kan statsministeren ikke tage de ord i sin mund? Og hvilket signal sender det til alle de andre ministre og i øvrigt til befolkningen?

Jeg spørger igen og forventer et klart svar: Hvorfor kan statsministeren ikke kritisere det, at hr. Morten Bødskov løj over for Folketinget? Hvorfor kan statsministeren ikke tage de ord i sin mund?

Kl. 14:14

Formanden :

Statsministeren.

Kl. 14:14

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jamen enhver må jo tage de ord i sin mund, som de synes er de rigtige, og jeg tager de ord i munden, som jeg synes er de mest præcise i forhold til den her situation. Nogle må jo også have hørt dem i det samråd, der var helt tilbage i januar. Og som jeg sagde indledningsvis, har hr. Morten Bødskov jo beklaget over for Folketingets Retsudvalg, at han bidrog til, at de fik en begrundelse, der ikke var den reelle. Han har ud over det sagt, at der var ting i forløbet, som han gerne ville have håndteret anderledes. Jeg kan nærmest ikke sige det tydeligere, og jeg har tidligere sagt, at jeg synes, det var rigtigt, at hr. Morten Bødskov gav den beklagelse til Folketinget. Det syntes jeg dengang, og det mener jeg stadig.

Kl. 14:15

Formanden :

Hr. Martin Henriksen for en kort bemærkning.

Kl. 14:15

Martin Henriksen (DF):

Tak for det. Ud over at jeg vil opfordre statsministeren til at svare klart på det forrige spørgsmål, synes jeg jo, det er væsentligt at høre, når det er sådan en væsentlig og principiel debat netop om, at man skal tale sandt over for Folketinget, om statsministeren kan blive lidt mere klar på, hvem det rent faktisk var, der fandt på den pågældende nødløgn, om statsministeren kan blive lidt mere klar på, hvem det rent faktisk var, der kendte til nødløggen, og om statsministeren vil

sørge for, at alle dokumenter i sagen fra Justitsministeriet bliver lagt frem.

Kl. 14:15

Formanden :
Statsministeren.

Kl. 14:15

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg synes, det er rigtig godt, at det nu bliver konstateret også fra Dansk Folkepartis side, at vi jo egentlig alle sammen er enige, og at det, som rigtig mange af os har sagt i den her debat, nu også på det her tidspunkt er taget ned. Og det er, at det siger sig selv, at ministre ikke må lyve for Folketinget. Det betyder også, at min regerings ministre ikke må lyve for Folketinget, og det betyder også, at min regerings ministre ikke vil benytte sig af de beskrevne nødløgne.

Så stilles der ud over det spørgsmål til forhørsledelsens beretning, og der må jeg henvise til forhørsledelsens beretning og det, der er kommet frem i den. Den er jo lagt frem, sådan at alle kan orientere sig i den. Og vi har jo som sagt, både justitsministeren og jeg selv, taget den beretning til efterretning.

Kl. 14:16

Formanden :
Hr. Martin Henriksen.

Kl. 14:16

Martin Henriksen (DF):

Jeg synes, at statsministeren skal gøre sig lidt mere umage med at svare på de spørgsmål, som der bliver stillet, i stedet for bare at læse noget op, som er forberedt på forhånd. Derfor kunne jeg godt tænke mig at vide, om statsministeren er opmærksom på, hvem der fandt på den såkaldte nødløgn, om statsministeren vil komme ind på det, eller om statsministeren ikke vil komme ind på det – benægter man simpelt hen? – om statsministeren kan svare på, hvem der har haft kendskab til den, og om statsministeren vil sikre, at Justitsministeriet lægger alle dokumenter i sagen frem. Det kan statsministeren jo bede sin minister om at gøre.

Kl. 14:17

Formanden :
Statsministeren.

Kl. 14:17

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

I forhold til de konkrete dokumenter vil jeg bede ordføreren om at henvende sig til Justitsministeriet, sådan som det er sædvanlig praksis. I forhold til forhørsledelsens beretning kan vi jo alle sammen orientere os om nogle af de spørgsmål, som er rejst i dag. Der har vi jo alle sammen forhørsledelsens beretning til at besvare nogle af de spørgsmål, der er stillet.

Kl. 14:17

Formanden :
Hr. Peter Skaarup for en kort bemærkning.

Kl. 14:17

Peter Skaarup (DF):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge statsministeren om hele forløbet omkring den tidligere justitsminister Morten Bødskovs sæde i regeringen. Sagen er jo, at statsministeren mandag den 9. december 2013 bliver bekendt med, at justitsministeren har løjet over for Folketinget, men virkeligheden er, at der ingenting sker fra statsministerens side, før Enhedslisten sammen med os andre trækker tæppet væk under ministeren. Så siger statsministeren her under debatten i dag: Jamen justitsministeren har beklaget. Der vil jeg godt spørge statsmini-

steren, om det er nok at beklage en konstrueret løgn som minister under statsministerens regering.

Det enkle spørgsmål til statsministeren er: Vil det også i fremtiden være sådan, at hvis en minister konstruerer en løgn over for Folketinget og aftaler det med en hel masse mennesker, er det bare i orden, så kan man bare beklage, og så kører arbejdet videre efter det, eller vil det være sådan, at statsministeren fyrer en sådan minister?

Kl. 14:19

Formanden :
Statsministeren.

Kl. 14:19

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Det var mange spørgsmål i et. Jeg tror, at ordføreren får mulighed for at stille nogle af dem igen, for jeg kan nok ikke nå at svare på dem alle sammen.

Jeg er i hvert fald glad for én ting, og det er, at det nu er blevet slået fast, at den viden om, at der ikke var givet korrekte oplysninger til Folketinget, og at Johan Reimanns forklaring var koordineret med ham, fik jeg og offentligheden den 9. december 2013. Hr. Peter Skaarup kom faktisk til at sige tingene lidt forkert, da han stod på Folketingets talerstol, for han kom til at få det til at lyde, som om jeg havde haft den viden før den 9. december. Nu har ordføreren rettet sig selv, og det er jeg egentlig rigtig tilfreds med er sket, for så har vi fået etableret, at jeg fik den viden, Statsministeriet fik den viden, ligesom offentligheden gjorde den 9. december.

Som jeg også tidligere har sagt, har jeg hele tiden ment, at det var rigtigt, at den tidligere justitsminister fik lejlighed til at forklare sig på det samråd, som lå den 10. december. Det fik han jo så også, og det betød, at der var en helt almindelig parlamentarisk proces i forhold til hr. Morten Bødskov, hvor et flertal i Folketinget så drog den konklusion, som de jo engang drog.

Kl. 14:20

Formanden :
Hr. Peter Skaarup.

Kl. 14:20

Peter Skaarup (DF):

Det, jeg sagde i min ordførertale, var jo, at statsministeren blev klar over allerede den 19. november – den dag, hvor vi havde kommunalvalg i Danmark – at justitsministeren ville beklage forløbet. Det endte så i øvrigt med at blive taget ud af pressemeddelelsen, efter den havde været forbi Statsministeriet nogle gange. Det er et forløb for sig.

Det, som statsministeren siger her i dag, er, at det, der skete under samrådet den 10. december, var et led i en helt almindelig parlamentarisk proces. Der siger vi andre: Jamen hvis man lyver over for Folketinget, er der sådan set kun én vej for en minister, og det er ud af vagten.

Mit spørgsmål til statsministeren er altså: Hvis man producerer konstruerede løgne i fremtiden som minister under statsministerens regering, vil statsministeren så omgående sørge for, at den minister, der gør det, bliver fyret?

Kl. 14:21

Formanden :
Statsministeren.

Kl. 14:21

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Nu indsneg der sig igen en fejl i ordførerenes udtalelser, og det er jo rigtig ærgerligt, også al den stund at vi er blevet belært rigtig meget om, hvor vigtigt det er at få korrekt historieskrivning. Den beklagel-

se, der optrådte den 19. november, var jo ikke en beklagelse af det forhold, vi så blev gjort opmærksomme på den 9. december, og som handlede om, at forklaringen om, at Johan Reimann ikke kunne deltage i besøget, var koordineret med ham. Så jeg tror, ordføreren blander tingene lidt sammen, og derfor er det vigtigt at få udredt tingene, og det ville egentlig klæde ordføreren at bekræfte, at man så – igen – blandede tingene lidt sammen.

Kl. 14:21

Formanden :

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 14:21

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er jo imponerende, som statsministeren vrider sig her for at undgå at svare på de spørgsmål, der bliver stillet. Altså, det, mange af os i Folketinget i virkeligheden søger at få at vide, er jo, om der er nogen handling bag de holdninger, der kommer ud af statsministerens mund, altså om der er nogen konsekvens.

Vi har en lov om ministeransvarlighed, som klart siger, at det er strafbart at vildlede Folketinget. Vi har en situation her, hvor en minister har erkendt at have vildledt Folketinget. Vi har en situation, hvor statsministeren siger: Min regerings ministre må ikke lyve for Folketinget. Og så er det naturlige og meget enkle spørgsmål at stille statsministeren: Var det så forkert, at statsministeren ikke selv fyrede den daværende justitsminister, da det blev klart for statsministeren, at den pågældende havde vildledt Folketinget? Altså er der på den måde nogen mulighed for at få statsministeren til at forholde sig til, om der også er konsekvens bag ordene?

Så det enkle spørgsmål er: Var det forkert af statsministeren, at statsministeren ikke, straks man blev bekendt med, at man havde en minister, der havde vildledt Folketinget, tog initiativ til at afskedige ministeren?

Kl. 14:23

Formanden :

Statsministeren.

Kl. 14:23

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jamen jeg har jo forholdt mig til den sag, for jeg har utrolig mange gange – og gør det selvfølgelig gerne igen – sagt, at hr. Morten Bødskov jo har beklaget dybt over for Retsudvalget, at han bidrog til, at medlemmerne ikke fik den reelle begrundelse for aflysningen af besøget på Christiania. Ud over det har han sagt, at der er ting i forløbet, han gerne ville have håndteret anderledes. Og jeg kan næsten ikke sige det tydeligere, og jeg har sagt rigtig mange gange, at jeg syntes, det var rigtigt, at hr. Morten Bødskov kom med den beklagelse til Retsudvalget, og det synes jeg egentlig siger ganske meget.

Ud over det mener jeg også, at man skal benytte dagen i dag til at se fremad, og det er også det, der ligger i det forslag til vedtagelse, som de fire partier har lagt frem. For det siger sig selv, at min regerings ministre ikke må lyve over for Folketinget, og uanset den juridiske vurdering, som nu er kommet frem, vil min regerings ministre heller ikke benytte sig af såkaldte nødløgne. Det er jo egentlig en meget præcis måde at sige, hvad jeg forventer at mine ministre, og hvad Folketinget selvfølgelig også med rette kan forvente.

Kl. 14:24

Formanden :

Hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 14:24

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Statsministeren forholder sig overhovedet ikke til det, jeg spørger om, men bruger sin tid på at tale om nogle ting, vi har fået at vide 17 gange tidligere. For jeg spørger jo bare, om der er konsekvens bag ordene.

Hvis statsministeren har den holdning, at hendes ministre ikke må lyve for Folketinget, ikke må vildlede Folketinget, og vi har at gøre med en minister, der rent faktisk har gjort det, så spørger jeg bare statsministeren: Var det så en fejl, at statsministeren ikke fyrede den pågældende? Altså, det er det, jeg spørger om. Jeg spørger ikke, om hr. Morten Bødskov har beklaget forløbet eller gerne ville have gjort noget anderledes – det kan vi jo læse i papirerne at han har sagt – jeg spørger, om det var en fejl af statsministeren, at statsministeren ikke fyrede hr. Morten Bødskov, da det blev statsministeren bekendt, at hr. Morten Bødskov havde stået bag vildledning af Folketinget.

Kl. 14:25

Formanden :

Statsministeren.

Kl. 14:25

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg syntes, det var rigtigt, at justitsministeren fik lejlighed til dagen efter at forklare sig for Retsudvalget, og alt andet er jo bare spekulation, hypoteser og alt mulig andet. Jeg syntes, som jeg også har sagt mange gange tidligere, at det var rigtigt, at den tidligere justitsminister fik lejlighed til at forklare sig om hele sagen til Retsudvalget.

Jeg synes også, det var rigtigt, som han så gjorde, at han beklagede dybt over for Folketingets Retsudvalg, og at han også sagde, at han ville have håndteret visse ting i forløbet anderledes. Alt det synes jeg også var rigtigt. Jeg kan nærmest ikke sige det tydeligere.

Kl. 14:25

Formanden :

Hr. Simon Emil Ammitzbøll for en kort bemærkning.

Kl. 14:25

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Statsministeren opfordrer til, at vi skal se fremad. Det vil jeg så gøre. Jeg vil citere: Min regerings ministre må ikke lyve for Folketinget – og så vil jeg høre, om det fremadrettet betyder, at ministre, der lyver for Folketinget, bliver fyret af statsministeren?

Kl. 14:26

Formanden :

Statsministeren.

Kl. 14:26

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg vil ikke forholde mig til hypotetiske situationer. Det siger sig selv, at regeringens ministre ikke skal lyve over for Folketinget. Og det, som jeg egentlig synes bør kunne samle alle partier i dag, er selvfølgelig også, at vi skal slå fast, at min regerings ministre – og forhåbentlig også ministre i fremtidige regeringer – ikke vil benytte sig af de beskrevne nødløgne.

Nødløgne er jo et nyt begreb i vores drøftelser her i Folketinget, og jeg synes egentlig, at hvis noget har været vigtigt i den her debat, så er det at få slået fast, at min regerings ministre heller ikke vil benytte sig af de beskrevne nødløgne. Det er jo en måde at se fremad på, ligesom når jeg håber, at alle Folketingets partier vil deltage i det arbejde, som justitsministeren satte i værk i går.

Formanden :

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 14:26

hendes minister så løj over for Folketinget? Jeg forstår, at statsministeren er på vej ud i en definition af nødløgn, almindelig løgn. Det forholder jeg mig slet ikke til. Det eneste, jeg spørger om, er – fordi det så er nogle ord, som de fleste kan forstå – var det kritisabelt, at den daværende justitsminister løj over for Folketinget?

Kl. 14:30

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det var da et meget ærligt og samtidig meget trist svar. Mine ministre må ikke lyve for Folketinget, siger statsministeren, men de kan i øvrigt bare fortsætte på deres ministerposter, selv om de gør det. Og det vil sige, at situationen før samrådet: Lyv, hvad pokker I vil; I skal nok få lov at fortsætte for statsministeren, er den samme efter samrådet: Lyv, hvad pokker I vil; I skal nok få lov at fortsætte for statsministeren.

Jeg synes, det er virkelig trist, at vi har en statsminister, der tager så let på, at hendes ministre både i fortiden har løjet, og i fremtiden muligvis vil lyve. Det er dog en trist dag for folkestyret og et foreløbigt lavpunkt for den her regering, som ellers har været svært at opnå.

Kl. 14:27

Formanden :

Statsministeren.

Kl. 14:27

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg tror, at hr. Simon Emil Ammitzbøll i sin ophidselse kommer til at lægge mig nogle ord i munden, som jeg sådan set ikke har sagt. Det siger sig selv, at ministrene skal tale sandt i Folketinget. Det siger sig selv. Ud over det er der kommet det her nye begreb nødløgn ind i vores terminologi, som vi egentlig ikke havde tænkt så meget over før.

Det, som den her debat har bidraget til om noget, er i hvert fald, at jeg også har fået mulighed for at slå fast, at ud over at man naturligvis altid skal sige sandheden og ikke må lyve for Folketinget, så vil min regerings ministre heller ikke benytte sig af begrebet nødløgn eller de beskrevne nødløgne.

Det er jo netop derfor, at vi har taget initiativ til, at vi skal finde ud af, hvordan man kan håndtere en lignende situation fremadrettet. Og det er det, som justitsministeren har indkaldt til møder om i går, så vi i fællesskab kan tage stilling til, hvordan vi vil håndtere en lignende situation fremadrettet.

Så der er ikke nogen, der tager let på noget, vil jeg sige til hr. Simon Emil Ammitzbøll. Der er ingen ministre, der skal lyve for Folketinget. De skal selvfølgelig tale sandt. Og eftersom vi har fået det her nye begreb nødløgn, vil jeg også godt slå fast, at det ikke er noget, mine ministre vil benytte sig af.

Kl. 14:29

Formanden :

Hr. Hans Christian Schmidt, kort bemærkning.

Kl. 14:29

Hans Christian Schmidt (V):

Tak for det. Jeg vil gøre forsøget via forventningsafstemning til statsministeren, hvad det er, jeg vil spørge til. Jeg spørger ikke til, om statsministeren synes, at det har været en god idé, at den forhenværende justitsminister beklagede, hvad han havde gjort, for det har jeg hørt statsministeren sige mange gange. Så det spørger jeg ikke til; jeg var i øvrigt også på samrådet og hørte justitsministeren. Så er den klaret.

Men nu vil jeg gerne vide, hvad statsministeren synes, og altså ikke, hvad justitsministeren dengang syntes, men hvad statsministeren synes var godt med den daværende justitsminister. Derfor vil jeg spørge statsministeren: Synes statsministeren, at det er kritisabelt, at

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Statsministeren.

Kl. 14:30

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Nu er det jo ikke mig, der er på vej ud i en diskussion om løgn og nødløgn. Det er jo et begreb, som er introduceret med forhørsledelsens beretning, som vi i Folketinget nu forsøger at tage stilling til, og det er derfor, at justitsministeren har indkaldt til et møde i går for at kunne håndtere lignende situationer fremadrettet. Det var, fordi hr. Hans Christian Schmidt kom til at sige, at jeg havde introduceret noget med nødløgne og løgne, og derfor er det jo vigtigt lige at få præciseret det spørgsmål.

I forhold til den konkrete sag, som der diskuteres, med hensyn til hr. Morten Bødskov, må jeg bare sige, som jeg har sagt mange gange, at jeg synes, at det var helt rigtigt, at hr. Morten Bødskov beklagede og også beklagede dybt over for Folketingets Retsudvalg, at man ikke havde fået den reelle begrundelse for aflysningen af besøget på Christiania. Jeg tror ikke, at jeg kan sige det så meget klarere.

Kl. 14:31

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Spørgeren for anden gang.

Kl. 14:31

Hans Christian Schmidt (V):

Jamen nu konstaterer jeg jo så, at statsministeren, selv om jeg bad om ikke at få at vide, hvad hun syntes om den daværende justitsminister, alligevel svarede mig på, hvad hun syntes om den daværende justitsminister. Det betyder så, at det stort set er umuligt at tale sammen, for man nægter simpelt hen at tale sammen, og man vil gerne selv have lov til at fortælle om, hvad man har oplevet. Og det er så det.

Der er også en anden mulighed, og jeg tror, det er den, nemlig hvad statsministeren sagde før, og jeg citerer fra det, nemlig at enhver jo må bruge de ord, man bedst synes passer til det, man mener. Og når statsministeren ikke vil sige, at det var, som jeg sagde før, kritisabelt, så er det, simpelt hen fordi statsministeren ikke mener, at det var det.

Kl. 14:32

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Statsministeren.

Kl. 14:32

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Hr. Hans Christian Schmidt skal ikke bestemme, hvad jeg mener og ikke mener. Nu var der ikke rigtig noget spørgsmål i det, men jeg kan bare sige, som jeg har sagt hele tiden, at selvfølgelig skal regeringens ministre tale sandt over for Folketinget, de må ikke lyve. Og det, der også er kommet klart frem i dagens debat, er, at min regerings ministre ikke vil benytte sig af de beskrevne nødløgne. Det er ikke noget, jeg har beskrevet, hvilket hr. Christian Schmidt fik rodet sig ud i at sige før. Det er det, der er beskrevet i forhørsledelsens beretning.

Det, der undrer mig i den her sag, er, at man ikke har lidt mere lyst til at se fremad og drøfte det her. Det er et alvorligt spørgsmål. Der er introduceret begrebet en nødløgn, og det, vi skal tage stilling

til her i Folketinget, er, om vi gerne have det stående som noget, man kan anvende i en situation med mange dilemmaer, eller om det er noget, vi gerne vil forholde os til. Og jeg ærgrer mig egentlig lidt over, at Venstre som det store parti i Folketinget ikke ønsker at forholde sig til det spørgsmål.

Kl. 14:33

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til statsministeren. Den næste spørger er hr. Jakob Engel-Schmidt. Værsgo.

Kl. 14:33

Jakob Engel-Schmidt (V):

Tak for det. Som nyt folketingsmedlem har jeg naturligvis ikke den store erfaring, som statsministeren har, i det parlamentariske arbejde, men jeg kan alligevel konstatere, at det at vildlede Folketinget kan medføre fængsel af op til 2 års varighed. Så er det jo, at jeg bliver en smule foruroliget, når jeg ikke kan få statsministeren i Folketingssalen til at forsikre Folketinget om, at ministre, der enten nødløyer eller vildleder Folketinget, pr. definition ikke har en plads i statsministerens regering.

Hvorfor vil statsministeren ikke skære det ud i pap?

Kl. 14:33

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Statsministeren.

Kl. 14:33

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jamen jeg synes jo egentlig, at jeg har skåret det ud i pap, for jeg har sagt meget tydeligt, at mine ministre ikke vil lyve over for Folketinget, og de vil hellere ikke benytte sig af de såkaldte nødløgne. Det er meget, meget tydelig tale. Jeg ønsker ikke, at mine ministre på nogen måde ikke skal tale sandt til Folketinget – selvfølgelig skal de tale sandt til Folketinget. For det, at Folketinget kan stole på, at man får korrekte og sande oplysninger, er en væsentlig del af Folketingets arbejde, når Folketinget skal kontrollere regeringen. Så det kan der ikke være to holdninger til.

Derfor er det jo stadig interessant, hvad vi egentlig diskuterer i dag, for der er jo åbenbart ikke forskellige holdninger til, om ministre skal tale sandt til Folketinget eller ej – ej heller om man skal benytte de såkaldte nødløgne. Ministrene mener, at de skal tale sandt, og at de ikke skal bruge nødløgne. Så hvor er uenigheden i Folketinget i dag?

Kl. 14:34

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Spørgeren for anden gang.

Kl. 14:34

Jakob Engel-Schmidt (V):

Så håber jeg bare, at statsministeren vil være villig til at indgå en musketered med Folketinget om, at ministre, der bliver taget i at vildlede eller lyve, pr. definition ikke længere har et job i statsministerens regering. Og kan vi blive enige om det, kan det også være, at statsministeren kan oplyse mig om, hvordan statsministeren ser på forholdet mellem nødret og nødløgn, for jeg har jo ærlig talt svært ved at skille det nye begreb, der er opstået i dansk politik, ad.

Kl. 14:35

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Statsministeren.

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Vi behøver hverken musketered eller »Amager, sværger«, fordi vi har ministeransvarlighedsloven, og den er meget klar. Den siger selvfølgelig, at ministre skal tale sandt til Folketinget. Det er så vigtigt, fordi Folketinget har den opgave at skulle kunne kontrollere regeringen i dens magtudøvelse – derfor er det så vigtigt.

Så vil jeg igen minde Venstre om, for man har åbenbart ikke helt læst forhørsledelsens beretning, at det ikke er mig eller regeringen, som har opfundet begrebet nødløgn. Det er i forhørsledelsens beretning, at det udtryk opstår. Derfor er det, diskussionen jo i virkeligheden burde have handlet om i dag, hvordan vi sikrer – hvis vi nogen sinde skulle komme i en lignende situation – at man ikke anvender en såkaldt nødløgn over for Folketinget.

Kl. 14:35

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til statsministeren. Og den sidste på min liste er hr. Christian Langballe fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 14:36

Christian Langballe (DF):

Tak for ordet, formand. Jeg må sige, at jeg også bliver lidt rystet over at høre statsministerens besvarelse, som ærlig talt minder om en omgang spin. Altså, det, som er sagen, er, at ministeren har forbrudt sig mod ministeransvarlighedsloven og har løjet for Folketinget. Og statsministeren kunne sige det meget enkelt, nemlig at hun, hvis Folketinget ikke havde grebet ind, så ville have fyret den pågældende minister, eller at hun, hvis hun i fremtiden får en minister, der lyver over for Folketinget, så vil fyre den pågældende minister. Det er sådan set det eneste, som jeg tror vi vil vide, altså om der virkelig er alvor bag ordene, og om statsministeren virkelig tager ministeransvarlighedsloven alvorligt.

Kl. 14:36

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Statsministeren.

Kl. 14:36

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jeg synes, det var vigtigt, at hr. Morten Bødskov, den tidligere justitsminister, dagen efter at det kom frem, at Retsudvalget ikke havde fået den reelle begrundelse, fik lejlighed til at forklare sig i forhold til Retsudvalget. Og jeg synes egentlig også, det handler om respekt for Folketinget, at han fik lejlighed til at forklare sig og forsvare sig og beklage i forhold til Retsudvalget.

Så bliver jeg spurgt om, hvad jeg ville have gjort, hvis Retsudvalget havde reageret anderledes i den sag. Men det er jo et fuldkommen hypotetisk spørgsmål, som ingen kan svare på. Jeg synes, det var respekt for Folketinget, at justitsministeren fik mulighed for at forklare sig. Der var en fuldstændig fair parlamentarisk proces i forhold til det her, hvor der blev stillet masser af spørgsmål til justitsministeren, og det er så medlemmerne af Folketinget, der naturligvis suverænt afgør, om de efter en sådan drøftelse i Retsudvalget har tilid til en minister. Det er jo en politisk afgørelse, og den har alle i dette Ting naturligvis den dybeste respekt for.

Kl. 14:38

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Spørgeren for anden gang.

Kl. 14:38

Christian Langballe (DF):

Nu nævner statsministeren hr. Morten Bødskovs beklagelse. Jeg må så konstatere, at hr. Morten Bødskov efter dommerundersøgelsen

mener, at han er frikendt, hvilket jeg synes er lidt mærkeligt. Jeg ved godt, hvad jeg ville svare på det spørgsmål, hvis det var mig, der var statsminister; jeg ville svare, at hvis ikke Folketinget havde grebet ind, så var den pågældende minister blevet fyret for at have løjet for Folketinget. Det er da ganske enkelt.

Kl. 14:38

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Statsministeren.

Kl. 14:38

Statsministeren (Helle Thorning-Schmidt):

Jamen det er jo så ikke hr. Christian Langballe, der er statsminister. Og jeg kan ikke sige så meget andet, end hvad jeg hidtil har sagt. Jeg synes, det var rigtigt, at hr. Morten Bødskov fik lejlighed til at forklare sig, jeg synes, det var rigtigt, at han beklagede over for Retsudvalget. Jeg synes også, det er rigtigt, at vi har den her diskussion, men jeg fornemmer, at oppositionen ikke er så optaget af at drøfte sagen sådan rigtigt, i forhold til hvad vi egentlig gør fremadrettet. Der er nu kommet et begreb, som ikke er opfundet af mig, men er opfundet af forhørsledelsen, som introducerer begrebet nødløgn. Og det, som vi egentlig alle sammen er enige om i dag, er, at vi ikke ønsker, at det begreb skal være et, man anvender i Folketinget.

Derfor har vi nu, regeringen, taget initiativ til, at alle Folketingets partier kan samles om at finde en måde, hvorpå en situation af den her karakter kan håndteres anderledes fremadrettet. Jeg er egentlig glad for, at vi har fået konstateret, at det er der fuldstændig enighed om. Der har været en meget stor trang til polemik, men under alle omstændigheder er vi jo enige om substansen, og det er, at ministre skal tale sandt over for Folketinget, og at ministre ikke skal benytte sig af såkaldte nødløgne.

Kl. 14:39

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til statsministeren. Og så er det ordføreren for forespørgerne, hr. Karsten Lauritzen fra Venstre. Værsgo.

Kl. 14:40

(Ordfører for forespørgerne)

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Tak for debatten, og tak til statsministeren for besvarelsen. Statsministeren svarede ikke på det spørgsmål, som vi stillede i forespørgslen, under henvisning til at statsministeren ikke ville spekulere i, hvad der kunne være sket, hvis tingene var gået anderledes.

Statsministeren sagde dog i forhold til et spørgsmål, som jeg stillede – og nu tror jeg, jeg citerer rimelig ordret – at de ord, man tager i sin mund, er dem, man mener er de rigtige. Det er jo rigtigt nok.

Der må man så bare undre sig over – det gør vi, der har rejst den her forespørgselsdebat, i hvert fald – at statsministeren ikke vil kritisere den daværende justitsminister, Morten Bødskov, men alene henviser til en beklagelse, som den daværende justitsminister er kommet med.

Jeg forstår simpelt hen ikke, at statsministeren ikke vil kritisere den handling, at hun ikke vil sige, at det er forkert. Det må man undre sig såre over. Jeg tror, statsministeren beklageligvis vil gå over i historien som den statsminister, som ikke var villig til i forhold til sine ministre at sørge for, at de drog konsekvensen af det, når der blev talt usandt, og når der blev løjet over for Folketinget og i det her tilfælde konstrueret en løgn, men alene ville beklage det.

Vi må jo sige, at det, vi så er enige om, er, at man ikke må lyve over for Folketinget, man må ikke komme med en nødløgn, og det er vi helt enige om. Men det er jo ikke nok, at man siger det, man skal også mene det, og dér er en god test på, om det, man siger, rent faktisk er det, man mener, om der er sammenhæng mellem det, man siger, og det, man gør. Og der må vi jo forstå på statsministerens besvarelse, at man som minister ikke må lyve, men det har ikke nød-

vendigvis nogen konsekvenser. Det er jo ikke engang sådan, at vi kan få ud af statsministeren, om statsministeren vil kritisere ministre for at lyve, statsministeren vil ikke fortælle, om man, hvis man stikker Folketinget en direkte, lodret løgn, så bliver fyret som minister, og det må undre.

Det undrer i hvert fald os, der har rejst den her forespørgselsdebat. Og det billede, der står tilbage, er jo, at den daværende justitsminister, hr. Morten Bødskov, mener, at han er frikendt; statsministeren vil ikke forholde sig kritisk til det, vil ikke kritisere noget, men alene henvise til de pågældende beklagelser.

Jeg må sige, jeg faktisk synes, det er en sørgelig dag for det danske folkestyre, når vi ikke kan få et klart svar ud af statsministeren, altså at det, hvis man lyver over for Folketinget, konstruerer en løgn, som den daværende justitsminister, hr. Morten Bødskov, gjorde, så naturligt har den konsekvens, hvis man ikke selv tager sit gode tøj og går, at man bliver fyret af den person, der er ansvarlig for regeringen, nemlig statsministeren. Det synes jeg kunne have været et rart, dejligt og klart svar at få fra statsministeren.

Det fik vi ikke i dag, og det er vi meget kede af. Men vi er dog enige om, at man i forhold til nødløgnsbegrebet, som regeringen jo er ansvarlig for er blevet skabt, må finde en løsning, og det medvirker både Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, De Konservative og Venstre, som jeg har forstået det, meget gerne til, og vi glæder os til, at der kommer nogle konkrete ting på bordetovre i Justitsministeriet. Og så må vi jo lade historieskrivningen dømme, hvad der er rigtigt og forkert i den her situation. Der er nogle af os, der rent faktisk bekymrer os om, hvilken historie der bliver skrevet, og hvad man kan bruge den historie til. Men det betyder så mindre for andre, det er åbenbart polemik.

Men med de ord skal jeg sige tak for forespørgslen og for debatten.

Kl. 14:43

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til ordføreren for forespørgerne.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemningen om det fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted i morgen, den 15. maj 2014.

Kl. 14:43

Meddelelser fra formanden

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så skal jeg meddele, at det af hr. Karsten Lauritzen under nr. 3 opførte spørgsmål til justitsministeren (spørgsmål nr. S 1484) er taget tilbage.

Jeg skal endvidere meddele, at da ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold er blevet syg, udgår de af hr. Martin Henriksen opførte spørgsmål under nr. 7 og 8 (spørgsmål nr. S 1461 og S 1462).

Det af hr. Flemming Damgaard Larsen under nr. 9 opførte spørgsmål til erhvervs- og vækstministeren (spørgsmål nr. S 1476) udgår også af dagsordenen.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).

Kl. 14:44

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Det første spørgsmål er til finansministeren, stillet af fru Lisbeth Bech Poulsen fra SF. Jeg skal meddele, at der ingen medspørger er.

Kl. 14:44

Spm. nr. S 1482

1) Til finansministeren af:

Lisbeth Bech Poulsen (SF) (medspørger: **Steen Gade** (SF)):

Er ministeren enig med den embedsmand i Finansministeriet, der ifølge Altinget har svaret Miljøministeriet, at »vi er ikke enige i jeres præmis om, at den danske natur har det dårligt«?

Skriftlig begrundelse

Altinget.dk beskriver 30. april 2014 (<http://www.altinget.dk/miljoe/artikel/ministerier-lagde-arm-om-naturfonds-opgaver>) en korrespondance mellem Miljøministeriet og Finansministeriet vedrørende begrundelsen for vedtagelsen af Naturfond. Det fremgår af artiklen, at Finansministeriet ikke kan acceptere Miljøministeriets tekstforslag, at »den danske natur mangler en ekstra indsats«, fordi »vi er ikke enige i jeres præmis om, at den danske natur har det dårligt«. Det er i sig selv opsigtsvækkende, at Finansministeriet uden videre forsøger at underkende et fagministerium på fagministeriets område. Mere opsigtsvækkende er det trods alt, at Finansministeriet underkender al sagkundskab, herunder de indrapporteringer til EU om naturens tilstand i Danmark, som den nuværende regering har sendt til Kommissionen. Den tidligere regering sendte sminkede rapporter til EU, og det kan være rester af denne politik og praksis, der stadig flourer i Finansministeriet.

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Værsgo til spørgeren.

Kl. 14:44

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Er finansministeren enig med den embedsmand i Finansministeriet, der ifølge Altinget har svaret Miljøministeriet, at »vi er ikke enige i jeres præmis om, at den danske natur har det dårligt«?

Kl. 14:45

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Finansministeren.

Kl. 14:45

Finansministeren (Bjarne Corydon):

Tak. Det er jo regeringens klare holdning, at vi ønsker en grøn omstilling af Danmark, og det har vi arbejdet på fra dag et. Det er også et arbejde, der – synes jeg – er lykkedes, bl.a. er det kronet med en meget ambitiøs energiaftale, og derudover har vi taget en række initiativer, som flytter Danmark i en grønnere retning.

På finansloven for 2013 afsatte vi mere end 1,5 mia. kr. over en årrække til at satse på grøn vækst og beskæftigelse. På finansloven for 2014 afsatte vi en grøn reserve på 800 mio. kr. frem mod 2017, og vi aftalte at oprette Den Danske Naturfond, hvor op mod 1 mia. kr. skal løfte natur- og miljøbeskyttelse i de kommende år. Endelig afsatte vi så sent som i marts 2014 700 mio. kr., som skal bruges til at forbedre vores vandløb fra 2016 og fremad.

Kort sagt har den her regering taget en række konkrete initiativer til at gøre Danmark grønnere, og det afspejler, at vi har den holdning, at vi ønsker et højt beskyttelsesniveau for naturen og miljøet i Danmark.

Hvis spørgeren ønsker en mere grundlæggende vurdering af natur- og miljøpolitiske spørgsmål og tilstande, ja, så må jeg henvise til miljøministeren, som har det ressortansvar.

Jeg er ikke bekendt med de nærmere detaljer i den sag, der omtales, og jeg vil ikke gå ind i den konkrete sag eller kommentere konkrete vendinger fra medarbejdere i Finansministeriet. Jeg vil bare generelt understrege, at Finansministeriet og ressortministerierne løbende er i meget tæt dialog omkring budget- og bevillingsmæssige og mere faglige spørgsmål, og det er en fuldstændig integreret del af arbejdsformen i ministerierne og en væsentlig forudsætning for, at vi sikrer høj kvalitet i opgaveløsningen såvel i Finansministeriet som i ressortministerierne.

I forhold til den konkrete sag er der jo tale om et initiativ, som blev aftalt i finansloven for 2014, og derfor er det helt naturligt, at Finansministeriet indgår i en dialog med ressortministeriet om de spørgsmål, der måtte opstå i den forbindelse.

Kl. 14:47

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til finansministeren. Og så er det spørgeren. Værsgo.

Kl. 14:47

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jamen jeg er fuldstændig enig i, at regeringen – også, da SF var en del af regeringen – går rigtig meget op i natur og grøn omstilling. Og derfor er den principielle baggrund for det her spørgsmål jo også, at der er en ledende embedsmand, som ifølge en aktindsigt svarer Miljøministeriet, at »vi er ikke enige i præmissen om, at den danske natur har det dårligt« – hvilket jo så gør det underligt at bruge 1 mia. kr. på at sikre naturen, der netop har det dårligt.

Regeringens egen rapportering til EU for 6 måneder siden, i december 2013, viser bl.a., at 86 pct. af havet har stærkt ugunstig bevaringsstatus, at 50 pct. af søer og vandløb har stærkt ugunstig bevaringsstatus, og at 100 pct. af skovene har stærkt ugunstig bevaringsstatus. Og sådan kunne jeg blive ved med at læse op, men det vil jeg spare folk for. Men regeringen vil vide, at i den rapportering, man selv har indgivet til EU, er der en række meget, meget vigtige indsatsområder.

Når jeg ikke retter henvendelse til miljøministeren, men til finansministeren, er det jo netop, fordi det ifølge den her aktindsigt er fra Finansministeriet, at der kommer en besvarelse til Miljøministeriet om, at man ikke er enig i, at naturen har det dårligt.

Derfor bliver jeg jo nødt til at stille spørgsmålet til finansministeren og ikke til miljøministeren. Og jeg vil derfor igen bede finansministeren om at svare helt konkret på, om finansministeren er enig med den embedsmand, der havde kontakten til Miljøministeriet, i, at naturen ikke har det dårligt i Danmark.

Kl. 14:49

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Finansministeren.

Kl. 14:49

Finansministeren (Bjarne Corydon):

Altså, jeg glæder mig over, at SF også efter at være trådt ud af regeringen kan se den grønne fidus, om jeg så må sige, ved regeringens politik. Og det hænger jo godt sammen med, at SF har været med til at gennemføre alle de grønne initiativer, jeg læste op.

Når det gælder de miljøfaglige vurderinger af miljøtilstande og miljøudfordringer, er det miljøministerens opgave at udtale sig på regeringens vegne om det. Og det, miljøministeren vil sige om det, står hele regeringen bag; det gør vi bestemt alle sammen. Og så ligger der en ren teknisk dialog til grund for den måde, regeringen arbejder på, og den vil jeg ikke gå nærmere ind i.

Kl. 14:49

Kl. 14:52

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:49

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg tror, at alle, der følger bare en lille smule med i dansk politik, ved, hvilken magt finansministeren har, hvilken magt Finansministeriet har i forhold til al slags politik, der koster penge, og det er der jo rigtig meget politik, der gør, herunder at bevare og udvikle den danske naturindsats. Derfor synes jeg også, at det er i offentlighedens interesse – og det er i særdeleshed i SF's interesse – med hensyn til den koordinering, der sker, når man laver sådanne tiltag eller tiltag, der måske kommer på den næste finanslov, at vide, at Finansministeriet ikke har den holdning, at der er brug for nogen særlig indsats til naturpleje og naturbevaring. Det synes jeg så er underligt, i og med, som finansministeren også var inde på, at regeringen både med og uden SF jo faktisk vægter naturindsatsen højt. Derfor bliver jeg nødt til igen at spørge, om finansministeren er enig.

Kl. 14:50

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Det er finansministeren nu.

Kl. 14:50

Finansministeren (Bjarne Corydon):

Jamen mange tak for det. Jeg synes jo nærmest, spørgsmålet besvarer sig selv, for der er da bestemt grund til at lave en indsats for vores natur. Det er jo derfor, vi har vedtaget at lave en naturfond. Det er jo faktisk sådan, at den naturfond i meget høj grad blev forhandlet på plads i Finansministeriet i forbindelse med de ganske dramatiske finanslovsforhandlinger, vi havde, hvor det viste sig at være et element, der var interesse for i begge de kredse af partier, der kunne lave en aftale. Så det har vi selv aktivt arbejdet med at gøre noget ved. Vurderingen af miljøtilstanden er miljøministerens opgave, og tekniske debatter imellem embedsmænd foregår på et teknisk niveau, og det skal jeg ikke kommentere yderligere.

Kl. 14:51

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:51

Lisbeth Bech Poulsen (SF):

Jeg tror ikke, vi kommer det så meget nærmere. Jeg må bare sige igen, at når et medie bruger sin ret til aktindsigt og kan se, der er foregået en korrespondance, hvor en højtstående embedsmand i Finansministeriet retter henvendelse til Miljøministeriet og siger, at man ikke er enig i deres vurdering af, at naturen har det dårligt i Danmark, så synes jeg også, det kunne være rigtig godt, hvis finansministeren indskærpede over for sine embedsmænd, at faglige vurderinger hører til i fagministeriet, i det her tilfælde Miljøministeriet.

Kl. 14:51

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Finansministeren.

Kl. 14:51

Finansministeren (Bjarne Corydon):

Jeg er helt tryk ved, at der er en, om man så må sige, fri faglig dialog imellem ministerierne, inklusive mit ministerium. Så det har jeg fuld tillid til at man gør sagligt og godt, også i Finansministeriet.

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Tak til spørger og minister.

Vi går til punkt 2 på dagsordenen for spørgsmål, og det er spørgsmål til skatteministeren. Det er stillet af hr. Flemming Damgaard Larsen fra Venstre.

Kl. 14:52

Spm. nr. S 1477

2) Til skatteministeren af:

Flemming Damgaard Larsen (V):

Mener ministeren, at det store antal forskellige skatter og afgifter, som en vognmandsvirksomhed skal holde styr på og betale, kan forenkles betydeligt, så der slippes for et meget stort administrativt bøv!?

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Jeg giver ordet til spørgeren for at læse spørgsmålet op. Værsgo.

Kl. 14:52

Flemming Damgaard Larsen (V):

Tak, hr. formand. Spørgsmålet lyder:

Mener ministeren, at det store antal forskellige skatter og afgifter, som en vognmandsvirksomhed skal holde styr på og betale, kan forenkles betydeligt, så der slippes for et meget stort administrativt bøv!?

Kl. 14:52

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Ministeren.

Kl. 14:52

Skatteministeren (Morten Østergaard):

Regeringen har siden 2011 arbejdet for at reducere reguleringens byrde for erhvervslivet, og i vores netop offentliggjorte »Vækstpakke 2014« indgår som et væsentligt indsatsområde, at det skal være nemmere og billigere at drive virksomhed i Danmark, så Danmark kommer helt ud af krisen. Der skal være færre administrative byrder og bedre erhvervsregulering, og der skal sikres lavere priser for forbrugerne og virksomhederne bl.a. gennem en styrket konkurrence i det private serviceerhverv.

Regeringen vil, som det fremgår af vækstpakken, med en række nye initiativer styrke indsatsen med at fjerne omkostningsbebyrdende regulering, så erhvervslivet sikres de bedst mulige rammevilkår. Bl.a. vil regeringen i højere grad kvantificere de erhvervsøkonomiske byrder i forbindelse med lovgivning, og samtidig har vi sat os det mål at reducere byrderne på erhvervslivet med samlet set 2 mia. kr. frem mod 2020 ud over de konkrete forslag i vækstpakken.

På Skatteministeriets område er der naturligvis også et stort fokus på at indrette skatte- og afgiftssystemet på den mindst bebyrdende måde for virksomheder og borgere. Det er et område, som jeg – i lighed med spørgeren, fornemmer jeg – synes er meget vigtigt. I det omfang forenklinger er mulige, uden at de åbner for omgåelse, er jeg bestemt villig til at indgå i drøftelser af det. Det gælder i forhold til alle erhverv og dermed selvfølgelig også i forhold til vognmandsvirksomheder.

Kl. 14:53

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak. Så er det spørgeren.

Kl. 14:54

Flemming Damgaard Larsen (V):

Tak for svaret. Under ITD's generalforsamling – det er en af de vognmandsorganisationer, vi har i Danmark – præsenterede en

vognmandsvirksomhed et eksempel på bare nogle af de skatter og afgifter, som virksomheden skulle håndtere her i marts måned. Og det er ikke småting, kan jeg godt fortælle. Jeg blev selv utrolig overrasket over, hvor omfattende et arbejde der ligger for virksomhederne i at håndtere alle de krav, som vi stiller administrativt. Af den lange række af skatter og afgifter, som virksomheden betaler, har vi her direkte indflydelse på mindst 15 alene for marts måneds vedkommende. Ud over de 15 er der en lang række andre skatter og afgifter, som vi delvis har indflydelse på. Jeg tror, jeg kan nå at nævne nogle enkelte af dem: Det er affaldsafgift; det er afgift på el; det er en anden afgift på el; det er CO₂-afgift på dieselolie; det er energiafgift på dieselolie; det er gebyrer vedrørende ny registreringsattest; det er kvælstofafgift på dieselolie; det er medicinelicens til DR; det er miljøafgifter, miljøzonomærke, punktafgifter, skadesforsikringsafgift, tilsynsgebyr til Færdselsstyrelsen og vejbenyttelsesafgift, og jeg kunne nævne mange flere, men det kan jeg ikke nå.

Det selvfølgelig godt, at ministeren siger, at selve provenuet skal være mindre, så det ikke belaster virksomhederne, herunder vognmandsvirksomhederne, men det er også det administrative bøvlg og besvær, der er med at håndtere de mange typer forskellige afgifter. Der er det, jeg godt vil have ministeren til at svare på, hvad ministeren konkret vil gøre for, at det ikke alene er provenuet, man ser på, men også at de mange forskellige typer bliver minimeret, således at den enkelte vognmand nemmere kan håndtere det i det daglige.

Kl. 14:55

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Ministeren.

Kl. 14:55

Skatteministeren (Morten Østergaard):

Jeg synes som sagt, man løbende skal overveje, hvordan man kan skabe et så enkelt og gennemskueligt skatte- og afgiftssystem som muligt. Jeg kan da glæde hr. Flemming Damgaard Larsen med, at i hvert fald det, der handler om medicinelicens til Danmarks Radio, jo er en del af regeringens vækstpakke, og vi foreslår at afskaffe erhvervslivets medicinelicens. Så der kan man da strege en på listen.

Jeg synes heller ikke, jeg fornemmede af den opremsning, der var der, at det var afgifter, som er indført under den nuværende regering. Tværtimod aflyste vi jo bl.a. indførelsen af den såkaldte mautafgift, som jo ville have lagt sig på listen – en idé, som var blevet til under VK-regeringen. Så jeg synes faktisk, at vi tager et stræk her, og jeg fornemmer, at vi er helt enige om, at man bør gøre, hvad man kan. Men jeg vil også sige, at en række af de afgifter, der peges på her, jo er afgifter, som har et miljømæssigt sigte, og jeg synes i hvert fald, det er vigtigt at sørge for, at transporterhvervet også bidrager til at nå de mål, vi har for miljø og klima.

Kl. 14:56

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Så er det spørgeren.

Kl. 14:56

Flemming Damgaard Larsen (V):

Jeg kunne forstå på svaret, at det er minimalt, hvad der vil blive reduceret i det store antal afgifter bare i marts måned alene, som der her er tale om. Men det er vigtigt, at det ikke kun er provenuet, vi ser på, men at det også er de enkelte afgifter, og at det er nemt at håndtere i det daglige. Nu tror jeg også, det er sådan, at den enkelte virksomhed er ligeglad med, under hvilken regering de forskellige afgifter er blevet indført, det handler om det bøvlg, man har i det daglige, og der har vi et ansvar for her i Tinget at sørge for, at det bliver minimeret.

Jeg vil godt spørge, om ikke ministeren vil være med til at skabe arbejdspladser og skabe vækst Danmark ved at minimere de admini-

strative byrder, som det her medfører. Det er jo ikke produktivt arbejde, at man skal håndtere alle disse forskellige afgifter og de administrative byrder, der er forbundet med det.

Kl. 14:57

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Skatteministeren.

Kl. 14:57

Skatteministeren (Morten Østergaard):

Som jeg sagde i min indledende besvarelse, er det jo en meget væsentlig del af »Vækstpakke 2014«, som vi har fremlagt, og som skal trække Danmark helt ud af krisen, at vi reducerer erhvervslivets byrder. Der er konkrete forslag: Vi var inde omkring erhvervslicensen til Danmarks Radio; der er konkrete forslag på Skatteministeriets område, bl.a. NemVirksomhed, som skal gøre det let for tusindvis af danske virksomheder at afregne ikke mindst deres moms med skattevæsenet; og så er der altså også det konkrete løfte om frem mod 2020 at reducere erhvervslivets byrder med yderligere 2 mia. kr. og at arbejde mere struktureret med det i forbindelse med ny lovgivning. Men jeg vil bare understrege, at det jo ikke ændrer på, at de formål, der lå bag en række af de afgifter, der blev nævnt, er miljø- og klimamæssige formål. Jeg synes også, det er vigtigt, at transporterhvervet, som udleder meget CO₂ og farlige partikler, også bidrager og har et incitament til at nedbringe dem. Men derfor skal man selvfølgelig forenkle det, man kan.

Kl. 14:58

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Spørgeren.

Kl. 14:58

Flemming Damgaard Larsen (V):

Selv om man har afgifter, der skal virke adfærdsregulerende, kan man godt prøve at indrette dem på en sådan måde, at de er nemme at håndtere, at de ikke skaber administrativt bøvlg og besvær i dagligdagen. Det er det, jeg også taler for.

Vognmandserhvervet har jo været og er stadig hårdt ramt af finanskrisen og den øgede internationale konkurrence. Der er derfor brug for at skabe bedre rammebetingelser for branchen, så den bliver endnu mere konkurrencedygtig. Det er afgørende for, at vi også i fremtiden har en dansk transportbranche, der skaber danske arbejdspladser. Derfor vil jeg godt spørge: Hvilke af disse ud over DR-licensen vil ministeren gå ind og konkret enten minimere eller afskaffe eller gøre det nemmere at håndtere?

Kl. 14:59

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Ministeren.

Kl. 14:59

Skatteministeren (Morten Østergaard):

Jamen som sagt: Jeg deler fuldstændig intentionen – og det gør regeringen – om at lette erhvervslivets byrder, derfor har vi både konkret lagt forslag frem, og vi har også forpligtet os yderligere i den kommende tid. Det handler både om de konkrete afgifter, og det handler selvfølgelig også om den generelle måde, vi opkræver tingene på, bl.a. det her tiltag omkring NemVirksomhed.

Men jeg er sikker på, at vi kan få lejlighed til i de kommende uger at drøfte videre. Jeg vil selvfølgelig gå tilbage og høre, hvilke anbringender Venstre har gjort ved sættemødet omkring de nævnte afgifter, for det har vel været naturligt, at man har bragt det op, da forhandlingerne om vækstpakken blev indledt, og der vil jeg tro, at jeg kan få refereret, hvor mange af de afgifter hr. Flemming Dam-

gaard Larsen har nævnt, som chefforhandlerne fra Venstre bragte til torvs i vækstforhandlingerne, da man var til sættemøde i går.

Kl. 15:00

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til ministeren, og tak til spørgeren.

Så er vi nået til spørgsmål fra hr. Karsten Lauritzen fra Venstre til justitsministeren.

Kl. 15:00

Spm. nr. S 1484

3) Til justitsministeren af:

Karsten Lauritzen (V):

Vil ministeren forklare, hvorfor regeringen ikke har ønsket at forhandle indholdet af den bandepakke, der er udmøntet i L 112, særlig set i lyset af at regeringen ikke umiddelbart har flertal for forslaget?

:

(Spørgsmålet er udgået, da det er taget tilbage af spørgeren).

Kl. 15:00

Spm. nr. S 1487

4) Til justitsministeren af:

Karsten Lauritzen (V):

I hvilket omfang betragter ministeren Christiania som et parallelsamfund, og hvad gør ministeren konkret for at sikre, at lov og orden gælder på »fristaden« i samme omfang som i resten af Danmark?

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Hr. Karsten Lauritzen får først ordet til at læse spørgsmålet op. Værsgo.

Kl. 15:00

Karsten Lauritzen (V):

Jeg skal beklage, nej, jeg skal ikke beklage, men jeg vil sige, at jeg ikke håber, ministeren er ked af, at det første spørgsmål, spørgsmål 3, er trukket. Det er af hensyn til det gode samarbejde, så jeg håber ikke, ministeren havde glædet sig alt for meget til at besvare det.

Men forhåbentlig kan ministeren besvare det følgende spørgsmål, som lyder: I hvilket omfang betragter ministeren Christiania som et parallelsamfund, og hvad gør ministeren konkret for at sikre, at lov og orden gælder på »fristaden« i samme omfang som i resten af Danmark?

Kl. 15:00

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så er det ministeren.

Kl. 15:00

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Først og fremmest tak for, at spørgsmål 3 er trukket. Det synes jeg også er godt, og især er det godt, fordi vi jo har haft det møde, som spørgsmålet handlede om. Så det synes jeg vi kan være glade og tilfredse med begge to.

I spørgsmålet vedrørende Christiania bliver jeg spurgt til, om jeg betragter Christiania som et parallelsamfund. Til det vil jeg gerne sige, at det gør jeg sådan set ikke. Men jeg betragter nok Christiania som et lidt særligt område i vores hovedstad; et lidt særligt område, som jo gang på gang gennem de mange år, det har eksisteret, har slået fast, at de har en helt særlig form for demokrati, for inddragelse, for måder at boligplacere folk på og for den måde, de gerne vil leve med hinanden på. Og det tror jeg egentlig godt kan fungere side om side med omkringliggende samfund.

Vi har jo også i de aftaler, der er lavet med Christiania – hvor vi har sørget for at arbejde i retning af at normalisere området og har inddraget hinanden i det – taget forskellige skridt, der skal sørge for,

at man kan få en hverdag og en dagligdag til at fungere, hvor man accepterer, at der er nogle forskelligheder, men at der altså også er nogle helt almindelige krav og nogle almindelige regler, som vi i det øvrige omkringliggende samfund synes skal imødekommes, og som også skal gælde på Christiania. Så nej, jeg betragter ikke Christiania som et parallelsamfund.

I forhold til lov og orden på fristaden vil jeg sige, at det jo er velkendt, at der er en åbenlys hashhandel på Christiania. Derfor gøres der jo også en stor indsats fra politiets side, som lige præcis handler om det, og som drejer sig om, hvordan vi nedkæmper den åbenlyse hashhandel, hvordan vi laver strategier, der sørger for, at det bliver surt at være dem, der sidder og sælger hashen, hvordan vi kommer efter dem, der gør det, og hvordan vi sørger for at få fat i bagmændene. Det er jo en af de ting, som bl.a. betyder, at Københavns Politi arbejder endda rigtig målrettet med lige præcis Christiania som indsatsområde.

Så nej til, at det er et parallelsamfund, og ja til, at politiet gør rigtig meget og laver store indsatser på Christiania for at få ryddet Pusher Street og få gjort det meget tydeligt for dem, som alligevel begiver sig ud i at sælge hash, at det altså er en kriminel handling, de begår, som selvfølgelig er strafbar. Så nej til parallelsamfund, og ja til, at politiet arbejder målrettet derude.

Kl. 15:03

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak. Spørgeren.

Kl. 15:03

Karsten Lauritzen (V):

Tak, og tak til ministeren for besvarelsen. Hvis man slår parallelsamfund op i en ordbog og kigger på den gængse definition, så tror jeg, Christiania falder ind under den, fordi der gælder en helt særlig retsorden på Christiania.

Journalister kan ikke komme derude – TV 2 og andre medier tør ikke stille sig op derude – og turister, der tager billeder af hashhandelen, bliver smidt ud af Christiania. Hvis der er nogen, der skriver noget negativt om Christiania – det var der en konservativ ungdomspolitikker der gjorde i sidste uge – så bliver vedkommende udsat for trusler. Men kan selvfølgelig ikke vide, om det kommer fra Christiania, men det må jo så være nogle, der sympatiserer med dem, må man antage. Da en socialdemokratisk kommunalpolitiker, Henrik Appel Esbensen fra Københavns Borgerrepræsentation, ønskede at lave et plejehjem på Christiania, fik han at vide, at det ikke kunne lade sig gøre.

Hvis summen af de ting – plus al den kriminalitet, der er derude – ikke munder ud i en konklusion fra os politikere om, at der gælder nogle helt særlige regler på Christiania, og at det er et parallelsamfund, som jo primært bliver benyttet af nogle kriminelle til at begå noget kriminalitet og sekundært af nogle christianitter, så må jeg sige, at så ved jeg næsten ikke hvad det er.

Jeg synes, at ministeren skulle erkende, at der er, hvis ikke et parallelsamfund så i hvert fald parallelsamfundslignende tilstande på Christiania. Det er i hvert fald et helt klart faktum, at der foregår nogle ting på Christiania, som ikke foregår andre steder i landet, og jeg vil da godt høre, om justitsministeren vil anerkende, at der foregår ulovligt byggeri på Christiania, at der foregår kriminel aktivitet på Christiania, at der foregår modstand mod myndighedernes beslutninger om plejehjem, cykelbro og alt muligt andet på Christiania, som der ikke foregår andre steder.

Anerkender ministeren det, altså at Christianien på de her områder er noget helt særligt?

Kl. 15:04

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Ministeren.

Kl. 15:04

Kl. 15:07

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg vil sådan set gerne medgive, at der kan være meget besvær, når man skal lave nogle ting på Christiania. Men jeg tror godt, at Venstres ordfører også kan huske andre steder, hvor man har skullet lægge en motorvej, en vej, en bro, anlægge en cykelsti. Der må man imødesee horder af beboere og naboer, som rejser sig op og siger, at det virkelig ikke lige skal være på den måde, det skal gøres. Så hvad lige den vinkel angår, vil jeg sige: Ja, der har vi haft problemer, og nogle af de sager, der har været omkring Christiania, har været besværlige.

Men tænker man på et andet eksempel, eksempelvis Sjælsmark Kaserne, som jeg jo personligt meget gerne vil omdanne til et udrejsescenter, så kan jeg sige, at i det nordsjællandske møder jeg lige så meget modstand, når jeg gerne vil komme og lave nogle ting om, som jeg tror jeg ville gøre, hvis det var på Christiania.

Kl. 15:05

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak. Spørgeren.

Kl. 15:05

Karsten Lauritzen (V):

Jo, og der er vi nok inde ved kernen, for pointen er jo, at Sjælsmark Kaserne bliver til noget, fordi vi har nogle regler, der gælder. Cykelbroen og plejehjemmet bliver ikke til noget, fordi politikerne betragter Christiania som et parallelsamfund og ikke vil sørge for at håndhæve lov og orden på området – ikke blot når det gælder den kriminalitet, der bliver begået, men også i forhold til den måde, vi behandler området på. Det synes jeg godt ministeren kunne erkende.

Så anerkender ministeren, at vi behandler Christiania helt særligt, og at vi ikke kræver det samme af området, som vi gør af andre områder i det her land?

Kl. 15:06

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Ministeren.

Kl. 15:06

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Cykelstien, som jo er på vej, kommer til at være en stor fordel, for den betyder, at folk kan skære et stort stykke af, når de cykler ud over Amager, hvor jeg i øvrigt selv bor, og det kommer til at være en ganske fremragende rute for mange at cykle på. Det er rigtigt, at det har der været modstand mod på Christiania, men cykelstien skal nok komme. Det er en god ting, at den kommer.

I forhold til om christianitterne gerne vil have plejehjemsbeboelse, vil jeg sige, at en del af beboerne jo i hvert fald nærmer sig alderen, hvor man skal begynde at tænke på, hvordan man skal indrette sin bolig – også på sådan lidt længere sigt. Så jeg er helt sikker på, at den normaliseringsproces, vi er gået i gang med på Christiania, også vil føre til, at der på et tidspunkt vil være et ønske om, måske ikke et plejehjem, men i hvert fald ældreboliger – som kunne være i en moderne form – der kan modsvare de behov, man også har, hvis man er christianit og måske har levet sit liv på en lidt alternativ facon. Så jeg er sikker på, at man også vil finde ud af det til den tid. Men ... så nåede jeg ikke mere.

Kl. 15:07

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Hr. Karsten Lauritzen.

Karsten Lauritzen (V):

Tak. Man har jo sat cykelstien på pause, fordi man ikke føler, at man kan bygge den på nuværende tidspunkt, fordi christianitterne jo ikke er som naboerne til Sjælsmark Kaserne, der overholder landets love og regler, for de er klar til at kaste med sten efter folk, der vil anlægge den, ligesom de kaster sten efter politiet. Og hvis vi skal ændre på det, og hvis vi skal normalisere Christiania, så er der behov for, at vi politikere behandler Christiania som alle mulige andre områder med den mangfoldighed, der er plads til inden for lovens rammer.

Det kunne jeg godt tænke mig at regeringen gjorde i højere grad, end den gør i dag, for ellers bliver der ved med at være et parallelsamfund på Christiania, hvor der gælder andre regler end i resten af landet, og jeg synes ikke, vi kan være det bekendt politisk.

Kl. 15:07

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så er det justitsministeren.

Kl. 15:07

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Vi har jo fra tid til anden haft situationer, som har været voldsomme. Hvis jeg nu tænker tilbage, kan jeg nævne dengang, Ungdomshuset blev ryddet. Det var tilbage i marts måned 2007 – som jeg lige husker det omkring den 1. marts. Der var der jo også masser af stenkast og ballade, men alligevel blev Ungdomshuset ryddet, og grunden blev fri.

Det er jo sådan, at når myndighederne har truffet en beslutning om, at noget skal være på en eller anden måde, så bliver det også sådan, og så nytter det ikke noget, at der er autonome eller andre mennesker, som synes, at de skal forhindre, at det skal ske.

Derfor føler jeg mig egentlig også helt tryk ved, at der på et tidspunkt vil stå en cykelsti fuldstændig færdig. Det tror jeg også vil være i den menige christianits interesse, og jeg synes, vi skal skelne mellem den menige christianit og de kriminelle typer, som i øvrigt huserer derude. For mig er det to forskellige ting.

Kl. 15:08

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til justitsministeren, og tak til spørgeren. Spørgsmålet er slut.

Det næste spørgsmål er også til justitsministeren, og det er stillet af hr. Christian Langballe fra Dansk Folkeparti.

Kl. 15:08

Spm. nr. S 1485

5) Til justitsministeren af:

Christian Langballe (DF):

Hvad vil regeringen gøre for at stoppe de mange østeuropæere, der på grund af EU's Schengensamarbejde og de åbne grænser kommer uhindret ind over de ukontrollerede grænser og begår alvorlig kriminalitet i Danmark?

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Værsgo for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 15:09

Christian Langballe (DF):

Tak, formand. Spørgsmålet lyder: Hvad vil regeringen gøre for at stoppe de mange østeuropæere, der på grund af EU's Schengensamarbejde og de åbne grænser kommer uhindret ind over de ukontrollerede grænser og begår alvorlig kriminalitet i Danmark?

Kl. 15:09

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Ministeren.

Kl. 15:09

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Først og fremmest vil jeg gerne have lov til at takke hr. Christian Langballe for at stille mig spørgsmålet. For da jeg kiggede ned over listen og så, at hr. Martin Henriksen havde svigtet mig i denne onsdagsspørgetime, blev jeg helt trist til mode, og derfor er det selvfølgelig en rar fornemmelse, at Dansk Folkeparti stiller med et endnu stærkere kort, så vi kan tage vores ugentlige debat om, hvad vi gør med kriminelle fra Østeuropa.

Jeg har jo flere gange her i salen været igennem, hvad det er for en indsats, regeringen har prioriteret, og hvad det er, vi gør. For der kan jo ikke være to meninger om, at det selvfølgelig er fuldstændig uacceptabelt, hvis der kommer mennesker til Danmark med henblik på bare at begå kriminalitet, fordi de kan se, at her har vi en masse rigdom, der er værd at komme og få fat i.

Det er selvfølgelig klart, at når situationen er, at der i lande omkring os er mennesker, der har meget dårlige vilkår, så vil der være nogle, der kigger mod os og tænker, at det er et godt sted at tage hen. Der må vi jo så bare sørge for, at de, når de kommer hertil, opdager, at det altså ikke gik, og at de bliver fanget og bliver stillet til regnskab for den kriminalitet, som de begår.

Derfor har vi jo arbejdet målrettet på at styrke den politiindsats, som vi har lavet ved både at oprette Task Force Indbrud og Task Force Vest, og vi har i øvrigt også lavet programmer for, hvordan vi kan få sendt folk hjem, hvis man først får taget dem og får straffet dem for den kriminalitet, de har begået. Vi gør i det hele taget rigtig meget for lige præcis at opsnuse og identificere, hvor der kan være nogle af de her mennesker, som vi altså har en formodning om er kommet hertil for at begå kriminalitet.

Men i modsætning til Dansk Folkeparti er mit forslag til, hvad vi skal gøre, ikke, at vi skal genindføre en grænsebom, hvor folk skal holde i kø og skal vise deres pas, for det vil stadig væk være sådan, at man også som turist har mulighed for at rejse ind i Danmark, hvis man kommer fra et andet land. Det vil sådan set kun være i de tilfælde, hvor folk er eftersøgt eller man med det samme kan se, at bilen er fyldt med tyvekoster, at man vil have mulighed for at gøre noget ved det.

Så det, jeg hellere vil, er at fortsætte nogle af de gode initiativer, vi har startet. Det er f.eks. nummerpladescreeninger, hvor vi scanner nummerpladerne for at se, om bilerne er eftersøgt, kontrol af dokumenter for at se, om folk forsøger at rejse ind i landet på ulovlige dokumenter, eller opsøgende indsatser, hvor vi finder ud af, hvor folk bor henne, om de har taget nogle ting med sig, og om vi kan komme efter dem på en eller anden måde. Det er en mere moderne form for kontrol, og det er det, den her regering gerne vil.

Kl. 15:11

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så er det spørgeren.

Kl. 15:11

Christian Langballe (DF):

Tak for complimentet. I øvrigt vil jeg da godt understrege, at vi vil gøre, hvad vi kan, for at holde justitsministeren beskæftiget – også om onsdagen.

Der er jo ikke nogen tvivl om, at antallet af kriminelle østeuropæere er eksploderet siden Schengensamarbejdet. Og det her er jo ikke nogen generel dom over østeuropæere i øvrigt, men over de her kriminelle elementer, som rejser ind over de ukontrollerede grænser. Det, som jeg er interesseret i, er sådan set det billede med en grænsebom, sådan en hvid grænsebom

– ministeren sagde det selv – hvor man så forestiller sig, at der står sådan en trind tolder. Det er jo ikke det, der er tale om.

Der er tale om, at der står nogle folk ved grænsen, ligesom det var tilfældet før Schengensamarbejdet, som kan vinke folk ind til siden. Og jeg har været nede over grænsen dengang, der var grænsekontrol, og til det der med, at fordi der er grænsekontrol, skulle Danmark være fuldstændig lukket, vil jeg sige, at sådan var det jo heller ikke før Schengensamarbejdet. Jeg mener, grænsekontrollen er oplagt. Når man har et problem, må man da løse det på den mest praktiske måde, og den mest praktiske måde er at indføre en grænsekontrol.

Problemet er så bare, at det er, som om man blandt de EU-begejstrede partier har en mærkelig, besynderlig ideologisk modvilje mod det, at der er en grænse. Det er, som om det er det, der så at sige er argumentet for, at der under ingen omstændigheder må komme en grænsekontrol, hvad der ville være den helt logiske, snusfornuftige måde at løse det her problem på. Og jeg kan simpelt hen ikke forstå det, for jeg mener, at det mere er ud fra ideologi end ud fra almindelig interesse i at få løst problemet. Man kunne bare have nogle folk dernede, der kaldte folk ind til siden, når de så noget mistænkeligt. Det ville løse problemet – i hvert fald i meget højere grad end sådan, som det er nu.

Kl. 15:13

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Ministeren.

Kl. 15:13

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Spørgeren taler om at kalde folk ind til siden, når man ser noget mistænkeligt. Jo, men hvis man skal fange dem, som man gerne vil fange, så skal man jo sørge for, at ens net er ret finmasket. Hvis man omvendt har en interesse i, at danskere, som skal på ferie sydover, skal have lov at køre, og at de virksomheder, som arbejder på begge sider af grænsen, skal have lov at køre uden hele tiden at skulle stoppe op og kaldes ind til kontrol og leve op til, at der skal være mulighed for, at man lige kan undersøge det ene og det andet, så er det bare et andet syn på Europa og en anden tilgang til at have et samarbejde i Europa end det, som Dansk Folkeparti står for.

Jeg vil meget, meget gerne have, at vi arbejder intelligent og moderne, og at vi samarbejder i Europa med henblik på at få nedbragt den grænseoverskridende kriminalitet. Men jeg tror ikke på den løsning, som Dansk Folkeparti foreslår med en gammeldags grænsekontrol.

Kl. 15:14

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så er det spørgeren.

Kl. 15:14

Christian Langballe (DF):

Jamen altså, det er en gang imellem sådan, at det, der er gammelt og gammeldags, faktisk er gennemprøvet og derved har vist, at det faktisk er en udmærket idé – heriblandt grænsekontrol.

Altså, igen vil jeg sige, at jeg simpelt hen ikke begriber den ideologiske modvilje. Vi har danske borgere, som virkelig er generet af, at der er såkaldte indbrudsturister – det har vi vist kaldt det – hvoraf nogle i øvrigt er udvist, som bliver ved med at komme i Danmark og begå indbrud. Jeg synes jo, det er et meget alvorligt problem, og derfor forstår jeg ikke den der ideologiske modvilje imod en almindelig snusfornuftig anordning, som en grænsekontrol er.

Kl. 15:15

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Ministeren.

Kl. 15:15

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

En anden definition på, hvornår noget er gammeldags, kunne jo også være, at det bare er noget, der var nogen, der fandt på, før man opdagede, at der var noget nyt, der var endnu smartere. Og det er jo det, som vi også kalder udvikling, og nogle gange udvikler tingene sig sådan, at det, man havde engang, og som var den eneste og den gode løsning dér, bliver erstattet af noget, som viser sig at virke endnu bedre.

Jeg tror bl.a. på den løsning, som handler om at scanne nummerplader, og der står en udmærket artikel i dag i Flensborg Avis om det. Man har kørt et pilotprojekt med at scanne nummerplader, hvor man pr. automatik får at vide, at den og den bil nu er kørt ind, og om det er noget, man skal være bekymret for. Det er langt mere smart end bare at stå og tage nogle tilfældige biler ind til kontrol.

Vi skal have en mere moderne grænsekontrol end den, der var i gamle dage, og det er det, den her regering arbejder for.

Kl. 15:15

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Spørgeren.

Kl. 15:15

Christian Langballe (DF):

Altså, vi kan godt konstatere, at siden Schengensamarbejdet – det her nye, moderne, fantastiske Schengensamarbejde – gik i gang, er den østeuropæiske kriminalitet i Danmark eksploderet. Der var i 2013, mener jeg, 7.600 sigtelser, hvilket i forhold til bare 2006 er over en fordobling. Hvad har det her fantastiske Schengensamarbejde overhovedet gavnet os i forhold til det problem?

Kl. 15:16

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Ministeren.

Kl. 15:16

Justitsministeren (Karen Hækkerup):

Jeg har personligt den opfattelse, at Schengensamarbejdet har gavnet os meget i forhold til den måde, vi har mulighed for at rejse frit omkring på. Det er selvfølgelig også rigtigt, at det har givet nogle muligheder for dem, som kommer hertil, og som kommer med onde hensigter. Og derfor skal vi jo gøre, hvad vi kan, for at fange dem, hvis de kommer for at begå kriminalitet. Vi skal tage dem, når de har gjort det, og få dem stillet til regnskab. Men det kan man gøre på mange andre måder end ved bare at have en grænsekontrol.

I øvrigt vil jeg gerne påpege, at den aftale, som Dansk Folkeparti jo fik lavet med den borgerlige regering for nogle år tilbage, mod at Dansk Folkeparti til gengæld gik med til at forringe dagpengeperioden, jo var en toaftale og sådan set ikke en aftale om egentlig grænsekontrol. Og den aftale – har jeg forstået nu – er selv de borgerlige partier ved at hoppe væk fra, fordi det var skadeligt for Danmarks omdømme at lave den, og fordi man ikke kunne opnå de resultater, som man egentlig gerne ville med den. Så jeg ved ikke rigtig, hvordan Dansk Folkeparti forestiller sig at man skal nå det mål.

Kl. 15:17

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til ministeren og tak til spørgeren. Spørgsmålet er slut.

Det næste spørgsmål er også stillet af hr. Christian Langballe fra Dansk Folkeparti, men det er stillet til en anden minister, nemlig til kirkeministeren.

Kl. 15:17

Spm. nr. S 1486

6) Til kirkeministeren af:

Christian Langballe (DF):

Hvad er meningen med, at landets menighedsråd kun har lidt over en måned til at tage stilling til en rapport/betænkning fra Kirkekommissionen på 448 siders svært tilgængeligt dansk, hvori der foreslås den største ændring af folkekirken siden reformationen?

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Jeg giver først ordet til hr. Christian Langballe for at formulere spørgsmålet. Værsgo.

Kl. 15:17

Christian Langballe (DF):

Spørgsmålet lyder:

Hvad er meningen med, at landets menighedsråd kun har lidt over en måned til at tage stilling til en rapport/betænkning fra Kirkekommissionen på 448 siders svært tilgængeligt dansk, hvori der foreslås den største ændring af folkekirken siden reformationen?

Kl. 15:18

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så er det ministeren, værsgo.

Kl. 15:18

Kirkeministeren (Marianne Jelved):

Tak. Betænkning nr. 1544 blev som bekendt sendt i høring den 2. april i år, og der blev annonceret, at høringsfristen gik til udgangen af maj, dvs. den 31. maj. Det er 2 måneders høring. Betænkningen er omfattende – det er fuldstændig rigtigt. Netop derfor er der også lavet en meget fyldig sammenfatning i kapitel 2, hvis man vil bruge den som afsæt for en høring, og der er der givet et hurtigt overblik og udarbejdet et kort resumé af de enkelte forslag. Derfor er det faktisk muligt meget enkelt at orientere sig i udvalgets overvejelser og forslag til en ny styring af folkekirken, og så vil jeg gerne i forlængelse af spørgsmålet understrege, at betænkningen efter min mening er både velskrevet og underbygget.

Når vi nu drøfter, om en høringsfrist på 2 måneder er for kort, synes jeg virkelig, man skal se på den meget eksemplariske proces, der har været, inden vi nåede så langt, at betænkningen kom ud til offentligheden. I 2013 – det var 5 måneder inde i forløbet – var der nemlig høring om det, udvalget var kommet til på det tidspunkt, og der blev holdt store møder i hvert stift og på Bornholm, hvor formanden for udvalget deltog, og hvor medlemmer fra udvalget deltog. Der kom 671 høringssvar ind, som blev brugt i det videre arbejde.

Derfor har der været en inddragelse af alle interessenter i forbindelse med folkekirkens styring i fremtiden. Så der har været en lang og grundig debat, og grundtankerne i betænkningens forslag bygger videre på den høring og det forløb, der var, som jeg lige har beskrevet.

Derfor synes jeg, det er rigtig fint, at der kommer en høringsproces på 2 måneder, og så begynder vi forhandlingerne bagefter.

Kl. 15:20

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så er det spørgeren.

Kl. 15:20

Christian Langballe (DF):

Man kan altså diskutere, om det er 1½ eller 2 måneder. Det, jeg tager udgangspunkt i, er, at den her digre sag – i hvert fald efter hvad jeg har erfaret – først var ude ved menighedsrådene senere end den 2. april. Det er i hvert fald min erfaring, at den kom senere. Derfor taler jeg om 1½ måned i mit spørgsmål, og jeg synes ikke, 1½ måned er ret meget.

Altså, fabriksmanualen til min bil er kortere og mere forståelig end det her, og det siger altså ikke så lidt. Jeg synes ikke, at det er ret lang tid, og det oplæg, der kom i sin tid, som virkelig blev eksemplarisk diskuteret og drøftet – det var forbilledligt i forhold til den folkelige og demokratiske proces – var betydelig kortere, og desuden er det jo heller ikke det samme, der står i dem. Det her er jo en anden sag, man er et andet sted henne.

Jeg synes, at det altså virkelig er hårdt arbejde for menighedsrådene, at de så her op til sommerferien skal til at tage stilling til den her mursten – nogle af dem er begyndt at gå på sommerferie. Jeg mener, det er en alt for kort høringsproces, også fordi det er den her kæmpestore ændring af folkekirken – den største ændring siden reformationen. Det vil man så klare på de her, vil jeg sige, 1½ måned, hvor menighedsrådene i hvert fald har haft den liggende på deres bord.

Det er derfor, jeg spørger, hvorfor det egentlig skal hastes igennem. For hvis man ville følge op på den her forbilledlige proces, som jeg er fuldstændig enig i har været forbilledlig, så skulle man jo sige, at der skal være god tid til at drøfte det her. Der skal virkelig være ordentlig tid til, at man kan drøfte det i menighedsrådene. Det er bare det, jeg appellerer til. Jeg synes altså, det er for kort tid i forhold til (Fjerde næstformand (Steen Gade): Tak!) det omfattende materiale, der er med.

Kl. 15:22

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så svarer ministeren.

Kl. 15:22

Kirkeministeren (Marianne Jelved):

Jamen det er fuldstændig korrekt, at det, der nu står i betænkningen som en række forslag fra udvalget, ikke er det samme, som blev behandlet under debatterne i 2013. Det er jo klart, for da påvirkede debatten og høringssvarene jo udvalgets arbejde. Derfor ender det et andet sted. Det er jo også ofte det, der er meningen med en høring, altså at man får nogle impulser og nogle ideer og nogle overvejelser, som man så arbejder videre på grundlag af. Det synes jeg at man kan se er sket.

Så vil jeg lige sige, at det jo ikke er hele betænkningen, man skal forholde sig til. Det er en meget stor misforståelse, hvis menighedsrådene tror det. Det er jo et forslag. Forslaget kom ud den 2. april, og i en let tilgængelig form bliver det beskrevet, hvad det egentlig er, der er forslaget i det. Man kan også pille det forslag ud af selve betænkningen og bruge teksten fra betænkningen. Det er jo ikke hele betænkningen, der skal i høring. Det er forslagene.

Kl. 15:23

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så er det spørgeren.

Kl. 15:23

Christian Langballe (DF):

Jeg går ud fra – når man nu har lavet det her digre værk og har offentliggjort det – at de love, som skal komme ud af det, faktisk også er noget, der er til diskussion, og at det ikke bare drejer sig om kapitel 2, som jo så at sige er en sammenfatning, men at det angår hele betænkningen.

Jeg vil så sige, at når menighedsrådene får den tilsendt, må det jo være meningen, at de skal sætte sig ind i den, for ellers var der jo ingen grund til at sende den. Så selvfølgelig skal man tage stilling til det her – det vil jeg da opfatte som en selvfølgelig.

Kl. 15:23

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så er det ministeren.

Kl. 15:23

Kirkeministeren (Marianne Jelved):

Jamen der er jeg altså helt uenig med hr. Christian Langballe. Man er velkommen til at gøre det, men et høringssvar, der omfatter hele betænkningen, ville jo være et meget omfattende høringssvar, og det, der bliver kigget efter i høringssvaret, er jo, hvordan man forholder sig til de forslag, der handler om, hvordan kirken kan styres, hvis politikerne vælger at gøre det ene, det andet eller det tredje. Der er faktisk en række forslag om det her, men det er relativt korte dele af betænkningen.

Derfor bare et godt råd til menighedsrådene: Det er altså forslagene, som vi er meget interesseret i at høre reaktionerne på. Så kan der komme en fagpolitisk eller fagforskningsagtig – hvad det nu skal være – vurdering af selve betænkningen i sin helhed, men det er jo ikke det, vi laver lovgivning efter her i Folketinget.

Kl. 15:24

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Spørgeren.

Kl. 15:24

Christian Langballe (DF):

Altså, lad os sige, at det er i orden; det er så en del af betænkningen. Det vil sige, at kapitel 2, så vidt jeg har forstået, er en sammenfatning af, hvad man vil i forhold til folkekirken.

Jeg siger så stadig væk, at det her er for kort tid til at tage stilling til et forslag, som er den største ændring af folkekirken siden reformationen. Jeg mener, det er for kort tid. Det andet var forbilledligt, altså hvor man først havde i hvert fald nogle måneder, og så blev det senere – også på grund af os – forlænget til de her 5 måneder. Det var fint, og ministeren skal jo så forklare mig, hvorfor det her skal hastes igennem på så kort tid.

Kl. 15:25

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Det gør ministeren nu.

Kl. 15:25

Kirkeministeren (Marianne Jelved):

Jamen jeg er ikke enig i den meget negative beskrivelse af den proces, der foregår nu, som hr. Christian Langballe kommer med. Det er jo et led i et langt forløb, og det er jo ikke ukendt stof, for det har været diskuteret i alle mulige sammenhænge i det folkekirkelige landskab i lang tid. Mange mennesker er rigtig optaget af det, og jeg synes da, det er en fantastisk god idé, at de får mulighed for at forholde sig til de forslag, som politikerne nu skal forholde sig til, for det er jo den næste proces. Og 2 måneder er ikke en kort høringsfrist på et forslag af den størrelsesorden og den karakter. Så kommer der en lovgivningsproces efterfølgende, hvis vi bliver enige om, at der skal lovgives, og så er der en ny høringsproces.

Kl. 15:25

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til ministeren, og tak til spørgeren. Spørgsmålet er sluttet.

Eftersom de tre næste spørgsmål, der står på dagsordenen, er udgået, er vi nu nået til spørgsmål 10 på dagsordenen. Det er et spørgsmål til fødevareministeren, og det er stillet af fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 15:26

Spm. nr. S 1461

7) Til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold af:

Martin Henriksen (DF):

Hvad er ministerens holdning til, at islamister fra Hizb ut-Tahrir har sat sig på magten i bestyrelsen i Brøndby Strand IK?

Kl. 15:27

:
(Spørgsmålet er udgået af dagsordenen).

Kl. 15:26

Spm. nr. S 1462

8) Til ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold af:

Martin Henriksen (DF):

Hvordan agter regeringen at stoppe Hizb ut-Tahrirs stigende indflydelse i foreningslivet?

:
(Spørgsmålet er udgået af dagsordenen).

Kl. 15:26

Spm. nr. S 1476

9) Til erhvervs- og vækstministeren af:

Flemming Damgaard Larsen (V):

Mener ministeren, at der er tilfredsstillende fremdrift i at lette de administrative byrder for erhvervslivet?

:
(Spørgsmålet er udgået af dagsordenen).

Kl. 15:26

Spm. nr. S 1483

10) Til fødevareministeren af:

Anni Matthiesen (V):

Hvordan vil ministeren hjælpe bl.a. de økologiske landmænd, som har store angreb af stankelbenslarver i deres marker?

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Værsgo.

Kl. 15:26

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. Spørgsmålet lyder: Hvordan vil ministeren hjælpe bl.a. de økologiske landmænd, som har store angreb af stankelbenslarver i deres marker?

Kl. 15:26

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så er det ministeren.

Kl. 15:26

Fødevareministeren (Dan Jørgensen):

Først tak for spørgsmålet. Jeg er jo forholdsvis ny minister, og jeg må indrømme, at jeg ikke helt havde regnet med det her, da jeg sad og læste om Folketingets regler, og hvad § 20-spørgsmål var. Jeg kunne forstå, at det var spørgsmål af mere principiel karakter, men jeg ved selvfølgelig ikke så meget om spørgerens forhold til stankelbenslarver. Men lad mig forsøge at svare.

Stankelbenslarver kan være en gene for landbruget, og de rammer både økologiske og konventionelle landbrug. At der i de sidste 2 år har været større angreb, fører dog ikke nødvendigvis til større angreb de kommende år. Jeg finder ikke grundlag for en særlig indsats. Der er ringe muligheder for vedvarende bekæmpelse, men det bedste, landmanden kan gøre, er at sikre en sund landbrugskultur f.eks. i form af sædskifte og afgrødevalg. Økologerne har allerede en god sædskiftekultur, som modvirker insektlarver. Derudover viser erfaringen, at tromling også kan afbøde angreb, ligesom majs er mere modstandsdygtigt over for larverne, hvorfor også omsåning kan være en løsning.

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak. Så er det spørgeren.

Kl. 15:27

Anni Matthiesen (V):

Jeg vil egentlig gerne starte med sige, at jeg ikke har planer om at grille ministeren her i salen i dag og heller ikke om at begynde at grille nogen af de her larver, selv om ministeren kom med nogle gode kommentarer på Twitter om det.

Men det er faktisk sådan, at når man færdes i Jylland de her uger, kan man se, at flere og flere af de ellers frugtbare kornmarker bliver mere og mere sorte, og at afgrøderne simpelt hen forsvinder stille og roligt. Derfor synes jeg faktisk, det er relevant at få en drøftelse af problemstillingen her i salen i dag.

For det viser sig faktisk, at når man tager målinger, er der nogle hektarer, hvor der faktisk befinder sig 2 t larver pr. hektar jord, og selv om det jo primært er et vestjysk problem, vil jeg egentlig gerne høre, om ministeren ikke har nogen planer om at tage nogle initiativer for at hjælpe de her økologiske landmænd.

Kl. 15:28

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak. Så er det ministeren.

Kl. 15:28

Fødevareministeren (Dan Jørgensen):

Som jeg sagde, er det faktisk, at der inden for de sidste 2 år har været større angreb, ikke noget, der gør, at man kan sige, at der nødvendigvis kommer større angreb igen i fremtiden. Alene af den årsag finder jeg ikke anledning til at gøre en særlig indsats.

Dertil kommer så, at de ting, man kan gøre, jo altså er begrænset til f.eks. at have en god sædskiftekultur, og man kan sætte stærekasser op, er jeg blevet oplyst om. Der er den slags metoder, som jeg tror mange og specielt økologer allerede bruger.

Men nogen sådan større principiel, idealistisk, overordnet debat tror jeg at det bliver svært rigtig at presse ud af det her, hvor gerne jeg end ville.

Kl. 15:29

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så er det spørgeren.

Kl. 15:29

Anni Matthiesen (V):

Så er jeg nødt til at drille ministeren lidt og spørge, hvor mange stærekasser han tror der skal til, hvis stærene skal klare at æde omkring 2 t larver pr. hektar jord.

Kl. 15:29

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Ministeren.

Kl. 15:29

Fødevareministeren (Dan Jørgensen):

Det er ikke, fordi jeg ikke gerne vil svare, men igen vil jeg sige, at jeg jo er rimelig ny som minister, så jeg håber, at man har forståelse for, at jeg lige en gang imellem kigger i Forretningsordenen osv. for at se, om jeg er et forkert sted henne.

Altså, jeg mener ikke, det er egnet at bruge et § 20-spørgsmål til at spørge, hvor mange stærekasser ministeren mener, der skal til for at bekæmpe stankelbenslarveproblemet i Vestjylland.

Men fordi jeg er så venlig en mand og så serviceminded et væsen, kan jeg da sige, at jeg selvfølgelig – af respekt for det højt ærede medlem – har fået mine folk til at researche, og det viser sig, at et

størepar med unger spiser ca. 20.000 stankelbenslarver i løbet af sæsonen. Hvis spørgeren ønsker yderligere beregninger af det, kan man jo stille et skriftligt spørgsmål, og så kan vi også godt levere det.

Kl. 15:30

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til ministeren. Og som formand vil jeg sige, at spørgeren må spørge om det, spørgeren ønsker at spørge om, der ligger i forlængelse af spørgsmålet, og at ministeren må svare, som han ønsker.

Så er det spørgeren.

Kl. 15:30

Anni Matthiesen (V):

Tak. Altså, årsagen til, at jeg egentlig vælger at rejse det her spørgsmål, er som sagt, at når man færdes i det jyske i de her uger, kan man se, at der bliver større og større arealer, hvor der simpelt hen er sort jord. Larverne æder de her afgrøder utrolig hurtigt, og problemstillingen er jo, at selv om landmanden vælger at genså, altså så på ny, er der så mange larver, at de reelt når at æde afgrøderne igen, altså efter at landmanden har sået anden gang.

Så jeg vil gerne spørge, om ministeren ikke kunne tage nogle tiltag i forhold til at hjælpe de her landmænd.

Kl. 15:31

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så er det ministeren.

Kl. 15:31

Fødevareministeren (Dan Jørgensen):

Som jeg har sagt et par gange nu: Nej, der er ikke større indgreb fra regeringen på vej i forhold til at bekæmpe problematikken med stankelbenslarver. Der er ingen handlingsplaner eller andre større indsatser på vej.

Kl. 15:31

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til ministeren, og tak til spørgeren. Spørgsmålet er slut.

Derefter går vi til næste spørgsmål. Det er også til fødevareministeren, og det er også stillet af fru Anni Matthiesen fra Venstre.

Kl. 15:32

Spm. nr. S 1488

11) Til fødevareministeren af:

Anni Matthiesen (V):

Hvordan vil ministeren forholde sig til, at kravet om flere grønne marker i efteråret og såning af vårsæd det følgende vækstår forstærker risikoen for angreb af stankelben?

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Spørgeren får ordet til at læse spørgsmålet op, værsgo.

Kl. 15:32

Anni Matthiesen (V):

Tak. Hvordan vil fødevareministeren forholde sig til, at kravet om flere og flere grønne marker i efteråret og såning af vårsæd det efterfølgende vækstår forstærker risikoen for angreb af stankelbenslarver?

Kl. 15:32

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Ministeren.

Kl. 15:32

Fødevareministeren (Dan Jørgensen):

Med aftalen om vækstplanen for fødevarer ændres kravet til efterafgrøder, således at det planlagte krav om 140.000 ha målrettede efter-

afgrøder fra 2015 fjernes. Samtidig øges kravet om generelle efterafgrøder til 60.000 ha. Ændringen betyder således, at kravene sænkes, hvorfor det ikke bør påvirke risikoen for angreb af stankelbenslarver.

Kl. 15:32

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Det var svaret, og så er det spørgeren.

Kl. 15:32

Anni Matthiesen (V):

Tak. Og tak for svaret. Man kan sige, at det jo så i hvert fald er med til måske at begrænse problemet. Der findes i dag ikke nogen kemiske sprøjtemidler mod stankelbenslarver, som man må anvende her i Danmark, og der kunne jeg godt tænke mig at spørge ind til, om ministeren har kendskab til det særlige problem, som der jo er her i år. Og hvad vil ministeren reelt gøre for at finde nogle andre metoder, nu når man ikke må anvende kemiske sprøjtemidler for at bekæmpe larverne?

Kl. 15:33

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Ministeren.

Kl. 15:33

Fødevareministeren (Dan Jørgensen):

Nej, jeg kan helt ærligt sige, at indtil i går aftes kl. 23.30, da jeg satte mig til at forberede dagens vigtige arbejde her i Folketinget, var jeg ikke klar over stankelbenslarveproblematikken og vidste derfor heller ikke, at der ikke fandtes kemiske bekæmpelsesmidler. Det ved jeg nu, og jeg ved også, at det, man kan gøre, er de ting, jeg nævnte i forbindelse med besvarelsen på spørgerens forrige spørgsmål.

Kl. 15:33

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak. Spørgeren.

Kl. 15:34

Anni Matthiesen (V):

Jeg kan så måske give ministeren et godt råd, og det er at gå ind og se en udsendelse på TV SYD, som blev bragt her for nylig, i sidste uge, om problematikken i det jyske. Den betyder reelt, at de jyske landmand mister omkring 50 mio. kr. på deres bundlinje, fordi de er nødt til at så om, og så er der en risiko for, at de her larver igen æder afgrøderne, og dermed producerer landmændene færre afgrøder. Det påvirker jo så også i sidste ende de økologiske landmænd i forhold til at have foder nok til deres kvæg.

Kl. 15:34

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så er det ministeren.

Kl. 15:34

Fødevareministeren (Dan Jørgensen):

Men det var vel næppe et spørgsmål, at hun opfordrer mig til at gå ind og se TV SYD, hr. formand.

Kl. 15:34

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak. Der er måske en runde mere? Ja, spørgeren får sidste runde.

Kl. 15:34

Anni Matthiesen (V):

Det her er jo en lille brik i det store puslespil. Det kan være fair nok at sige, at man ikke ønsker ønsker sprøjtemidler. Men i sidste ende risikerer vi, at vi også får nogle andre problemer. Og det er egentlig det, jeg godt vil høre ministerens holdning til: Hvordan sikrer vi, at

der også fremadrettet er mulighed for, at vi kan have økologisk kvæg, som reelt kan få foder? For de her stankelbenslarver æder jo kvæggets foder.

Kl. 15:35

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Ministeren.

Kl. 15:35

Fødevareministeren (Dan Jørgensen):

Jeg er enig i det første, spørgeren sagde, nemlig at det her er en lille brik i det store spil. Derfor er jeg også uenig i det, der insinueres i sidste halvdel af spørgsmålet, nemlig at stankelbenslarver skulle være en stor trussel mod den økologiske kvægproduktion i Danmark. Det betragter regeringen det ikke som.

Kl. 15:35

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til ministeren, og tak til spørgeren. Og dermed er spørgsmålet slut.

Vi er jo kommet i gang lidt før tid i dag. Spørgeren til næste spørgsmål er til stede, og transportministeren skulle være på trapperne. Så jeg vil foreslå, at vi holder en lille pause.

:

Mødet er udsat. (Kl. 15:36).

Kl. 15:37

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Vi er kommet til spørgsmål til transportministeren af hr. Kristian Pihl Lorentzen fra Venstre.

Kl. 15:37

Spm. nr. S 1472

12) Til transportministeren af:

Kristian Pihl Lorentzen (V) (medspørger: Flemming Damgaard Larsen (V)):

Mener ministeren, at det er robust og forsvarligt over for passagererne og skatteyderne at basere fremtidens togdrift på IC4-togene som grundstammen i DSB's togdrift?

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Spørgeren får ordet til at stille spørgsmålet. Værsgo.

Kl. 15:37

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tak. Mit første spørgsmål i dag lyder således: Mener ministeren, at det er robust og forsvarligt over for passagererne og skatteyderne at basere fremtidens togdrift på IC4-togene som grundstammen i DSB's togdrift?

Kl. 15:38

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så er det ministeren.

Kl. 15:38

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Tak for spørgsmålet. Jeg beklager dybt, at jeg kom for sent. Jeg har spurtet, så jeg er lidt forpustet – undskyld for det.

Næh, det mener jeg ikke. Derfor er det eneste rigtige jo – hvis man går op i det her punkt, og det kan jeg forstå, Venstre gør – at tilslutte sig Togfonden DK. For når Togfonden DK bliver til virkelighed, får vi elektrificeret resten af jernbanenettet i Danmark. Og det er først, når vi får elledningerne op, at vi kan få elektriske tog, IC4 er jo et dieseltog, og så kan vi være helt uafhængige af dem.

Jeg synes ikke, det påhviler mig at pege fingre ad tidligere regeringer, men jeg må da sige, at den her regering har taget initiativet, har afsat pengene, og jeg vil da gerne gentage min indtrængende opfordring til partiet Venstre om at lægge deres ideologi og drilleri og taktik til side og være med til at elektrificere jernbanen. Jeg har så mange gange hørt Venstres ordfører fortælle om, hvor vigtigt det er at få elektrificeret jernbanen, og hvor stor en fejltagelse det var, at man i 1990'erne ikke gjorde det. Man kunne jo så spørge, om det så også var en fejltagelse, at man i 00'erne heller ikke gjorde det. Nu gør vi det i hvert fald og bedre sent end aldrig.

I forhold til IC4-togene kan jeg godt forstå ønsket om at sende dem hen, hvor peberet gror, det kommer der bare ikke nogen løsninger ud af. Løsningen handler om at sikre, at vi har noget alternativt materiel, og det er jo derfor, at en stor forligskreds – desværre heller ikke med partiet Venstre – har besluttet at købe de dobbeltdækkervogne, som VK-regeringen besluttede kun at leje i en 10-års periode; den lejeaftale ophører jo. Dengang troede man nok, at til den tid ville IC4-togene kunne køre. Det gjorde de jo bare ikke, og derfor har vi købt de her dobbeltdækkervogne. Og det vil så betyde, at vi får halveret det antal IC4-togsæt, som vi ellers ville være afhængige af.

Kl. 15:40

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til ministeren. Så er det spørgeren.

Kl. 15:40

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Ministeren lyder lidt forpustet, det lyder, som om han er hastet herover. Men nu skal vi jo ikke pege fingre her, som ministeren siger. Vi er her jo for at finde løsninger sammen. Det med historikken kan være meget interessant, men vi har altså en situation: Selv om det lykkes at rulle Togfonden DK ud jævnfør planen, har vi altså en periode på 10 år, hvor vi har en kæmpe udfordring; et hul, vi skal have lukket med sikkert virkende materiel.

I øvrigt er det sådan, at Venstre jo også varmt bakker op om elektrificeringsstrategien. Det har vi gjort lige siden 1998, hvor den daværende regering sammen med andre besluttede noget andet – men nok om det. Vi skal have eltog, det er fremtiden. Men hvad skal vi gøre de næste 10 år? Det er det, der er spørgsmålet.

Der vil jeg gerne endnu en gang spørge, om regeringen mener, at det er forsvarligt, at DSB stadig bruger et trecifret millionbeløb på at lappe fejl og mangler på IC4-togene, og at man vil hyre AnsaldoBreda til at udvikle nye softwarekomponenter til togene for store millionbeløb. Er det forsvarligt? Er det klogt?

Kl. 15:41

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Ministeren.

Kl. 15:41

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Hvordan skal jeg næsten forklare det? Altså, man kan forklare det sådan, at med den plan, som jeg overtog, og som den her regering overtog fra den tidligere VK-regering, ville vi have skullet levere dobbeltdækkerne tilbage, efterhånden som året gik – og det er det her år, jeg taler om. Og vi ville have været afhængige af, at der var 75 IC4-togsæt i drift. Man kan jo spørge: Var det en særlig forsvarlig plan at have? Den plan stoler jeg ikke på, og det er derfor, jeg har købt de dobbeltdækkervogne sammen med et flertal i Folketinget – desværre uden Venstre – hvilket betyder, at vi ikke er afhængige af 75 IC4-tog, men kun af 35 IC4-tog. Så vi har halveret, kan man sige afhængigheden af dem. Jeg ville da ønske, vi bare kunne undgå afhængigheden af dem, men man skal i hvert fald fremvise en ret stor finansiering, hvis man har det ønske.

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Så er det spørgeren.

Kl. 15:42   ministeren så planlagt kørsel med diesellokomotiver såsom IC4 på en elektrificeret banestrækning?
Kl. 15:44

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Vi har en jo fælles udfordring med at få ryddet op efter IC4-skandalen, for uanset hvordan vi vender og drejer det, kommer der en regning til skatteyderne – desværre – som skal håndteres. Og det er jo rigtigt, at dobbeltdækkerne var man jo nødt til at købe, men det blev meget dyrt. Sådan er det, når man ikke rigtig har nogen handlemuligheder. Det ved de, der skal sælge et tog, godt, og så bliver prisen meget høj, og det er jo det, der er sket. Men det giver ikke et eneste nyt togsæde til de mange, mange pendlere her på Sjælland.

Derfor har vi stadig væk en udfordring med, at vi skal skaffe flere togsæder til det stigende antal passagerer, vi regner med der kommer i de næste 10 år, samtidig med at vi stadig væk slæber rundt med IC4-togene og de problemer, der er der.

Derfor vil jeg spørge ministeren, om han er indstillet på at lave nogle alternative materielstrategier, så vi frem til 2025 ad den vej prøver at få lukket hullet, uden at vi nødvendigvis skal være afhængige af IC4.

Kl. 15:42   **Fjerde næstformand (Steen Gade):**
Ministeren.

Kl. 15:44

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Nu er det jo et mangeårigt trafikudvalgsmedlem, der tager ordet her, og jeg har en kæmpe respekt for det. Jeg må ærligt indrømme, at helt specifikke spørgsmål om konkrete baner må vi næsten tage i Folketingssalen en anden gang eller måske som et skriftligt spørgsmål. For det er jo et helt specifikt spørgsmål om en materielstrategi for en konkret bane, og det har jeg ikke på stående fod et svar på.

Men helt overordnet set vil vi jo ikke kun tage og elektrificere den bane – vi vil tage hele jernbanen i Danmark. Og som en optakt til den forhandling, som jeg indbyder Venstre til at deltage i, nemlig forhandlingen om en ny trafikkontrakt, har vi bedt DSB om at lave en ny materielstrategi, som kan danne grundlag for den forhandling. Det er klart, at den materielstrategi også er en del af forhandlingerne, og det tror jeg vi forhåbentlig kan få nogle gode løsninger ud af.

Men situationen er jo også den, at et togtog er kompliceret, og jeg har ikke kravene til de nye tog, der skal købes. Men det skal være eltog, og vi skal kunne se dem køre et sted i Europa – ikke noget med en ny IC4-skandale.

Kl. 15:45

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Det svarer ministeren på.

Kl. 15:42

Kl. 15:42

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Tak. Det er jo svært at vide, for det er jo sådan noget med kontrafaktisk historieskrivning, vi er ude i. Men mon ikke det ville have været sådan, at VK-regeringen, dengang den skulle vælge, ville have valgt at købe dobbeltdækkerne fremfor at leje dem. Man valgte dengang at leje dem, fordi man troede, at IC4-togene ville komme 10 år efter. Men nu kan vi se, efter at der er gået 10 år, at IC4-togene ikke er kommet, og så må vi købe dobbeltdækkerne.

Det er nok blevet ulige meget dyrere først at leje og derefter købe samme produkt, end det ville være blevet, hvis man havde købt det dengang og havde haft lidt mere, hvad kan man sige – ja, det er nemt at være bagklog, så det ved jeg ikke. Men altså, hvis man havde gjort noget andet dengang og havde købt, så havde det været nemmere, og så havde vi været fri for at gøre det i dag.

Men det gjorde man altså ikke dengang, og derfor har jeg handlet, som jeg har gjort her. Det er, hvad jeg kan nå at sige til det spørgsmål.

Kl. 15:43

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Så er det hr. Flemming Damgaard Larsen. Værsgo til medspørgeren.
Kl. 15:43

Flemming Damgaard Larsen (V):

Tak for det, formand. Et er jo, at der mangler sæder i togene, og at mange passagerer hver dag må stå op. Jeg oplever hver eneste dag fra Roskilde til Københavns Hovedbanegård, at folk fra Sjælland må stå op i toget både til og fra København, og det er jo ganske uholdbart.

Men noget andet er, at vi nu elektrificerer nogle strækninger, bl.a. strækningen fra Lunderskov til Esbjerg, og i den forbindelse vil jeg godt spørge ministeren:

Mener ministeren, at ministeren kan nå at få købt nye ellokomotiver, inden elektrificeringen af strækningen mellem Lunderskov og Esbjerg er færdig i december 2015? Og hvis det ikke er muligt, har

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Så er det medspørgeren. Værsgo.

Kl. 15:45

Flemming Damgaard Larsen (V):

Ministeren og regeringen går meget ind for, at det skal være miljømæssigt forsvarligt osv. osv., så det undrer mig faktisk meget, at ministeren ikke har en holdning til, om der på togstrækningen Lunderskov-Esbjerg, som bliver elektrificeret i 2015 – der er kun 1½ år til – skal køre eltog eller der skal køre dieseltog. Det undrer mig ret meget.

Men så vil jeg godt gå over til et andet spørgsmål, og det er: Hvad er ministerens holdning til, at Transportministeriet har tilsidesat Atkinsrapportens anbefalinger med hensyn til at udfase i IC2?

Kl. 15:46

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Ministeren.

Kl. 15:46

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Vi kommer jo vidt omkring her. Spørgeren spørger til IC2, som jo er en del af indkøbet af IC4. Det er ikke noget, der sket i min embedsperiode, men den har heller ikke været så lang, må jeg så også indrømme – det er kun 3 måneder, jeg har fået lov til at bestride det her embede, og jeg har nydt hvert sekund.

Men Atkinsrapporten udkom, så vidt jeg husker, for lang tid siden, og jeg går da ud fra, at også Venstre var med blandt dem, der traf den beslutning. Men det er jeg altså ikke klar over, og jeg vil da gerne undersøge nærmere, hvordan og hvorledes den beslutning er truffet og af hvem. Det er ikke noget, jeg har været involveret i eller gjort. Hvis jeg havde, havde jeg helt sikkert også været klar til at stå på mål for det.

Kl. 15:47

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til medspørgeren. Så er vi tilbage ved spørgeren.

Kl. 15:47

Kl. 15:49

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jeg fornemmer på ministeren, at han er lidt træt af de her spørgsmål, men det er absolut ikke for at drille regeringen. Det er jo, fordi rigtig mange danskere interesserer sig for, at vi har nogle tog, der kan køre pålideligt. Ellers er det, det hele bliver kaos, og man står forgæves og venter på perronen, og det gider folk ikke. De vil gerne kunne stole på, at toget kommer. Atkinsrapporten er jo også yderst interessant. Det kommer vi nærmere ind på i næste spørgsmål.

Men afsluttende her vil jeg lige henvise til en dugfrisk rapport, der er kommet fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvor man har kigget på de tyske erfaringer med udbud af regionale tog. Der er den klare konklusion, at det har man sparet mere end 25 pct. af skatteydernes penge på at gøre nede i Tyskland. Det er helt konkrete erfaringer, som nu er blevet afdækket her i dag. Der vil jeg spørge ministeren, om ikke det er en mulighed, at vi for at lette lidt på den pressede materielsituation udbyder nogle af strækningerne, så der kommer nogle andre ind med materiel, og så vi måske samtidig sparer en hel del af skatteydernes penge?

Kl. 15:48

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Så er det ministeren.

Kl. 15:48

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Jeg er ikke modstander af udbud, og jeg har annonceret – og det vil jeg også følge op på – at der kommer til at være udbud i den nye DSB-kontrakt, som jeg skal forhandle med bl.a. Venstre og forhåbentlig opnår et bredt flertal for i Folketinget. Så det kommer der til at være, for det er vigtigt og godt.

Man kan så spørge: Hvis tyskerne åbenbart er vilde med udbud, hvorfor har de så Deutsche Bahn, et statsejet selskab, som kører langt, langt de fleste strækninger? Det er nok, fordi tyskerne – selv om de har en regering, som ligger langt til højre for den her regering og er langt mere liberalistisk sindet – også har den holdning, at det faktisk er en værdi, at man har et statsligt medansvar og en statslig kontrol med noget så vigtigt og fundamentalt for et samfund som jernbanedriften.

Kl. 15:48

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til transportministeren, og tak til spørgeren.

Så er vi nået til spørgsmål 13 på dagsordenen, og det er også til transportministeren, og det er også stillet af hr. Kristian Pihl Lorentzen.

Kl. 15:48

Spm. nr. S 1473

13) Til transportministeren af:

Kristian Pihl Lorentzen (V) (medspørger: Troels Lund Poulsen (V)):

Var det ifølge ministerens mening korrekt, at Atkinsrapporten fra 2011 undlod at nævne hændelserne i 2010 med revner i aksellejer på IC4-tog?

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Værsgo til oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 15:49

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tak. Var det ifølge ministerens mening korrekt, at Atkinsrapporten fra 2011 undlod at nævne hændelserne i 2010 med revner i aksellejer på i IC4-tog?

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Ministeren.

Kl. 15:49

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Altså, ministeriet har nu forhørt sig hos Atkins, og oplysningen fra Atkins er, at man har læst op på kommissoriet for rapporten, og det er jo altså lang tid før både min tid og den nuværende regerings tid. Men altså, i kommissoriet for Atkins' undersøgelse er der anført en række tekniske problemer, som allerede dengang var erkendt, og som skulle vurderes som et led i undersøgelsen. Man har så set på, om problemer med lejeskåle, akselkasser og det, jeg tror på dansk hedder bogier, var med i kommissoriet, og nej, det var det ikke.

Men endvidere skulle Atkins behandle andre forhold, der, som der står, måtte dukke op i undersøgelsen. Og der kan man spørge, hvorfor det her ikke dukkede op, og man må bare konstatere, at problemet med de her lejeskåle, akselkasser og bogier ikke var noget, som blev taget op, hverken i skriftlig form eller som et led i de interview med DSB, som Atkins modtog og foretog. Så de er ikke medtaget i rapporten, fordi Atkins simpelt hen ikke blev gjort bekendt med dem. Der havde på daværende tidspunkt været to hændelser, men der var ikke nogen af de to hændelser, som man fik noget at vide om hos Atkins, så derfor synes jeg, at det må være vanskeligt at bebrejde Atkins det i dag.

Hvad jeg derimod synes må vække til stor eftertanke i dag – det har det i hvert fald gjort hos mig – er, at man så ikke fra DSB's side informerede om det. Det var jo DSB's daværende ledelse – jeg tror, den er blevet hundrede procent skiftet ud siden da – der valgte ikke at informere aktivt om et problem. Måske kunne det synes uvæsentligt dengang, men det har jo vist sig at være genkommende og derfor måske væsentligt. Så det fremstår for mig som ufatteligt, at den daværende ledelse af DSB ikke dengang fremkom med disse oplysninger, der jo skulle danne grundlag for, at man kunne tage stilling.

Kl. 15:51

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til ministeren. Så er det spørgeren.

Kl. 15:51

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tak for svaret. Vi skal lige skrue tiden lidt tilbage. Jeg tror, ministeren var trafikordfører på det tidspunkt og også var med til sammen med mig at stille en lang række spørgsmål om IC4, fordi vi jo var ved at være godt og grundigt trætte af de evindelige problemer. Og det var derfor, den daværende transportminister på kraftige opfordringer fra ordførerne en gang for alle fik lavet en meget tilbunds-gående rapport fra Atkins, som skulle fortælle os, om disse IC4-tog nogensinde kom til at køre pålideligt. Og derfor er det jo utroligt, at sådan nogle graverende fejl, som åbenbart var der, inden man begyndte at lave den rapport, ikke kom for en dag i rapporten.

Derfor vil jeg spørge, om ministeren er enig i, at DSB direkte har vildledt både Transportministeriet og Folketinget ved ikke at nævne det, når man godt vidste, at der var nogle alvorlige problemer med aksellejerne. Synes ministeren, at det er i orden?

Kl. 15:51

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Ministeren.

Kl. 15:51

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Først skal jeg sige, at jeg fuldstændig kan bekræfte historikken. Det er jo sandt, at vi var trafikordførerkolleger dengang, og derfor må

man bare sige, at hele IC4-problemstillingen er noget, som vi alle sammen desværre – eller man kan sige heldigvis, det ved jeg ikke – på sin vis har aktier i. Det ændrer jo intet ved, at det er et reelt problem og har været det igennem lang tid for den danske jernbane.

Når jeg siger, at det fremstår som nærmest ufatteligt, at DSB's daværende ledelse ikke dengang fremkom med disse oplysninger, så er det så langt, jeg vil gå, og hvis spørgeren vil prøve at få mig til at gå længere, vil jeg sige, at det vil jeg ikke gøre. Det er simpelt hen, fordi det, jeg siger som minister, selvfølgelig har juridisk betydning. Det er så langt, jeg kan gå: Det fremstår nærmest ufatteligt, at de ikke kom med de oplysninger.

Kl. 15:52

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak. Medspørgeren.

Kl. 15:52

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for det, og tak for nogle igen relativt præcise svar. Men det, som jeg måske er interesseret i at høre om, er, at ministerens karakteristik i forhold til hele spørgsmålet om Atkinsrapporten var, at det forekommer nærmest ufatteligt. Hvad bygger ministeren det på?

Kl. 15:53

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Ministeren.

Kl. 15:53

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Jo, jeg syntes egentlig, det var en glimrende idé, at man lavede den rapport, og jeg støttede det også dengang som oppositionspolitiker. Formålet med den rapport var en gang for alle at få et klart billede, et 360-graders view, tror jeg det kaldes, af hele DSB's IC4-situation. Og spørgsmålet, der skulle besvares, var jo, om det her var et projekt, vi skulle fortsætte med, reparere på og have som en del af en strategi fremover, eller om vi skulle forsøge at droppe det og gå videre.

Det ligger jo nogle år tilbage, og da valgte man så efter anbefalingerne fra Atkinsrapporten at sige: Okay, på trods af alle skandaler, al vores utålmodighed og al vores træthed i forbindelse med projektet er der altså en uafhængig instans, som har draget den konklusion, at det her projekt trods alt har noget sundt i sig, som er værd at fortsætte med.

Det er jo helt afgørende, at sådan en konklusion hviler på et præcist grundlag. Og det kræver jo så, at man får de rette og reelle oplysninger om alle problemer, også problemer, som kan synes ubekvemme, eller som måske endda dengang blev vurderet til at være irrelevante. Alle oplysninger om alle typer problemer burde have været på bordet, synes jeg, og det fremstår nærmest ufatteligt, at de ikke har været det.

Kl. 15:54

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Medspørgeren.

Kl. 15:54

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for det svar. Fører det så til, at ministeren fremadrettet har tænkt sig at gøre noget i forhold til DSB? Det er jo ikke sikkert, at det er sidste gang, der er problemer med IC4-togene. Det lader jo til, at det er en spændende opgave, som enhver transportminister vil have fra nu af og i mange, mange år frem. Og da ministeren så har ansvaret nu, bliver der nok rig lejlighed til at følge op på nogle af de her ting i forhold til DSB.

Kl. 15:54

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Ministeren.

Kl. 15:54

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Jeg håber da, at alle har lært af IC4-skandalen, og det er en af grundene til, at det er vigtigt, at vi får elektrificeret jernbanenettet, som vi var inde på tidligere. Men jeg mener også, at vi må have nogle ekstra krav til næste gang, der skal købes jernbanemateriel til Danmark. Et af kravene må jo være, at det skal kunne forberedes grundigt. Et andet krav må være, at der fra starten af skal være en ekstern kvalitets sikring af alle indkøb af nyt materiel. Det må vi have som krav.

Så mener jeg også personligt, at vi må have et krav, der hedder, at det skal være muligt at tage ned et sted i Europa og se togene i funktion i dag. Den vigtigste forsikring, vi har, må være, at de skal kunne køre, og at de kører i dag et sted i Europa. Først derefter vil jeg være klar til, at vi så også kan investere i dem i Danmark. Men det er altså det, som er min personlige lære, og som jeg også mener politisk må være læren af IC4-skandalen, sådan helt overordnet.

Kl. 15:55

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Tak til medspørgeren. Og så er vi tilbage til hovedspørgeren, som faktisk har to runder tilbage, fordi medspørgeren kom lidt hurtigt ind. Så der er faktisk to runder, men man må selv om, om man vil tage dem. Værsgo.

Kl. 15:55

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Det var dejligt, formand. Tak for det. Jamen hvis vi skruer tiden tilbage til november 2011, hvor Atkinsrapporten kom, kan jeg huske, at vi var meget forventningsfulde, for nu skulle vi jo endelig have svaret. Rapporten indeholdt så ikke noget om de der alvorlige problemer med aksellejer – det har vi været inde på – men den oplyste en lang række andre problemer ved IC4-togene: transmission, motorer, ventilation, døråbninger, sammenkoblinger og alt muligt andet. Det var stort set kun gulvmåtterne, der ikke var problemer med. Alligevel var den overraskende og sådan lidt halvhjertede konklusion, at man godt kunne arbejde videre med IC4-togene. Og så konkluderede regeringen jo dengang: Vi arbejder videre med IC4 og endda også med IC2, som rapporten anbefalede man skrottede.

Mener ministeren, det var en klog beslutning, regeringen traf der i november 2011?

Kl. 15:56

Fjerde næstformand (Steen Gade):

Værsgo, minister.

Kl. 15:56

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Altså, jeg ved ikke: Gør det os til bedre mennesker at dømme om fortiden? I forhold til IC4 er der truffet så mange dårlige beslutninger, og jeg har ikke dyrket den, vi taler om her, særlig nøje. Man fulgte den konklusion, der var, og den anbefaling, der var. Det var vel det, man kunne gøre.

Det kloge er, synes jeg, at forsøge at få noget erstatningsmateriel, og det er det, vi har forsøgt nu. Det er Venstre jo desværre ikke en del af, og jeg kunne godt tænke mig at stille et modspørgsmål til partiet Venstre – hvis man kan det her, og det kan man vel godt: Fortryder man ikke, at man ikke er en del af at købe dobbeltdækkerne, som trods alt giver en sikkerhed for, at vi er uafhængige af en del af IC4-togene?

Kl. 15:57

Kl. 15:58

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Så er det spørgeren.

Kl. 15:57

Kl. 15:59

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jeg kan godt høre, at ministeren klamrer sig lidt til de dobbeltdækkere, men de løser altså ikke problemet. Vi har stadig en udfordring. Og nu vælger jeg at opfatte det sådan, at konklusionen på den her debat er, at ministeren faktisk er indstillet på, at vi skal prøve at forhandle en materielplan på plads, som løser problemet de næste 10 år frem, indtil eltogene for alvor kan tage over. Sådan vælger jeg at fortolke det her.

Men det ændrer jo altså ikke på, at vi har en gigantisk udfordring, og at vi har en oprydning efter IC4. Der vil jeg spørge, om regeringen er indstillet på at deltage i den oprydning, eller om vi bare skal skubbe det foran os i 10 år mere og hutle os igennem.

Kl. 15:57

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Ministeren.

Kl. 15:57

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Hutle os igennem, siger man. Nej, det er ikke at hutle sig igennem at bruge for 1,2 mia. kr. til dobbeltdækkere og senere ellokomotiver til at trække disse dobbeltdækkere. Det er jo reelt at slukke en brand, som var på mit skrivebord, da jeg startede som transportminister, fordi man dengang for 10 år siden valgte at leje togene frem for at købe dem. Det er nu klaret.

Så må jeg sige, at hvis man skulle droppe og skrotte IC4-togene i dag, jamen så ville det – det er det seneste, jeg har hørt – ikke kun være 1 mia. kr., men endda flere milliarder kroner, man skulle finansiere. Jeg har ikke set nogen planer fra Venstre – hverken i jeres nulvækstplan, som jeg i øvrigt ikke har set endnu, eller andre steder i finanslovsforslag eller andet – hvor der er afsat 2, 3, måske 4 mia. kr. til dette.

Så lad os nu være lidt løsningsorienterede frem for sådan fatamorganaorienterede.

Kl. 15:58

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Tak til ministeren, og tak til spørgerne.

Det næste spørgsmål er nr. 14 på dagsordenen, og det er til transportministeren af hr. Troels Lund Poulsen fra Venstre.

Kl. 15:58

Spm. nr. S 1474

14) Til transportministeren af:

Troels Lund Poulsen (V) (medspørger: **Kristian Pihl Lorentzen (V)**):

Mener ministeren – i lyset af de fortsatte problemer med IC4-tog – at det er forsvarligt over for passagerer og skatteydere at blive ved med at kaste gode penge efter dårlige til reparationer, opgraderinger m.v.?

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Værsgo for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 15:58

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for det. Spørgsmålet lyder: Mener ministeren – i lyset af de fortsatte problemer med IC4-tog – at det er forsvarligt over for passagerer og skatteydere at blive ved med at kaste gode penge efter dårlige til reparationer, opgraderinger m.v.?

Fjerde næstformand (Steen Gade):
Ministeren.

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Det ligger jo lidt i forlængelse af det tidligere spørgsmål, og jeg tror, man må sige, at det ikke er noget ledigt standpunkt i dansk politik at ønske IC4 hen, hvor peberet gror. Det tror jeg de fleste, ikke mindst folk, der færdes i Transportministeriet til forhandling og andet, har som et sådan helt oprigtigt ønske. Altså, IC4 er et utrolig problemfyldt tog, og hver dag er man næsten nervøs for at tænde for tv'et, for så er der nye problemer, nye breaking news, så er det et IC4-tog, der holder et eller andet sted, fordi noget er gået galt. Så derfor skal vi jo gøre os uafhængige af IC4-toget så hurtigt som muligt, og det, der for alvor gør os uafhængige af det dieseltog, er jo at få elektrificeret vores jernbanestrækning.

I hvor høj grad vi indtil da, altså indtil vi har elektrificeringen, skal og kan anvende IC4, må man jo tage stilling til, når man har den samlede materielstrategi, og den strategi har jeg altså bedt DSB om at komme med, så vi har den som grundlag for at forhandle om den kommende kontrakt om trafikbetjeningen af Danmark.

Så jeg vil sige: Ja, det ville måske virke sådan heroisk, hvis vi i dag sagde, at vi dropper IC4. Men det ville så kræve, at vi kunne levere 3-4 mia. kr. her på stående fod, plus at der var tog nogle steder i verden, som vi kunne indkøbe og sætte i drift. Ingen af delene er realiteter. Så derfor er det DSB, som har den tekniske viden om materiellet, der har ansvaret for at bringe både IC4 og IC2 i drift. Og jeg forventer, at DSB meddeler det, hvis de vurderer, at det pludselig ikke kan betale sig at investere yderligere. Og det er deres vurdering, som jeg må lægge til grund. Indtil videre har jeg ikke hørt den vurdering, og hvis de kom med den vurdering, ville vi skulle finde 3-4 mia. kr. og nogle tog, som altså ikke findes i øjeblikket. Og derfor er vi i en meget, meget vanskelig situation, og har desværre været det for længe.

Kl. 16:01

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Hr. Troels Lund Poulsen. Værsgo.

Kl. 16:01

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for det. Men tidligere her i spørgetiden har vi jo hørt transportministeren være relativt ærlig i sin vurdering af DSB, i hvert fald historisk. Hvad er årsagen til, at ministeren nu vurderer, at den materielplan, DSB så måtte fremlægge for transportministeren, ikke også kan indeholde nogle udfordringer, i forhold til hvordan IC4-togene kan være i fremtiden? Der går jo et vist stykke tid, inden der er en elektrificering, og det kan have store konsekvenser, hvis man oplever de problemer, som vi har set med IC4-togene, inden den elektrificering er på plads. Og der er vel ikke noget, der tyder på, at problemerne bliver mindre. Det kan jo være, at transportministeren er vidende om, at tingene går den helt rigtige vej, og at der slet ikke er nogen problemer, men det kan også være, transportministeren i dag kan oplyse os om nye problemer, og så ville vi jo lytte til det med interesse.

Kl. 16:01

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ministeren.

Kl. 16:01

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Jamen det er jo sandt. Altså, det forekommer mig meget, meget mystisk, på kanten af det, der ville være ansvarligt, synes jeg, at den tidligere DSB-ledelse forsømt at orientere Atkins om disse problemer. Det kan være, at der er tekniske begrundelser, som jeg ikke kender til, men set i lyset af hvad vi ved i dag, burde man dengang have gjort det. Men det er en tidligere DSB-ledelse, som altså ikke gjorde det. Og der er en helt anden ledelse af DSB i dag, en ledelse, som har leveret driftsresultater – de har leveret 1 mia. kr. i mindre omkostninger plus rekordhøj rettidighed. Noget tyder på, at de i hvert fald har fat i en del ting, de gør rigtigt, og den tillid må jeg som transportminister have til det selskab.

Kl. 16:02

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Troels Lund Poulsen.

Kl. 16:02

Troels Lund Poulsen (V):

Jamen det er jo alt sammen godt at høre, altså at transportministeren nu er meget optimistisk i forhold til fremtiden i forhold til IC4-togene, og jeg må på den måde konkludere, at der ikke er nogen anden mulighed end at sige, at man er glad for IC4-togene, og så håber ministeren ikke, at han skal tænde for radioen eller tv'et og høre, hvad der så måtte være breaking news; det er jo sådan set det, der står tilbage efter besvarelsen af spørgsmålet her i dag. Men kan ministeren så garantere, at der heller ikke på den korte bane er nye udfordringer i forhold til IC4-togene, som ministeren er klar over?

Kl. 16:03

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ministeren.

Kl. 16:03

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Nej, den konklusion kan man ikke drage. Altså, jeg tror, det var for 1½ måned siden, jeg fandt et flertal i Folketinget – som desværre ikke var med partiet Venstre – som sagde: Vi kan ikke være tjent med at være afhængige af IC4 efter de planer, som den tidligere regering havde lagt, vi er nødt til at handle, vi er nødt til at gøre os mindre afhængige af IC4 i fremtiden. Derfor var der et flertal i Folketinget, der handlede og brugte 1,2 mia. kr. på at købe noget materiel, som vi ellers skulle have sagt farvel til i Danmark. Det synes jeg var en rigtig beslutning. Og det viser netop, at nej, der var ingen tillid til, hvad angår IC4, at de skulle levere i den takt, som man havde lavet planer for tidligere. Jeg har i øvrigt ikke nogen viden om at der er nye problemer; hvis der var det, skulle jeg nok orientere udvalget med det samme.

Kl. 16:04

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og så er det hr. Kristian Pihl Lorentzen som medspørger. Værsgo.

Kl. 16:04

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Tak. Nu kan jeg høre, at ministeren bliver ved med at fremhæve Togfonden, men virkeligheden er jo, at der ikke er sat en krone af til nye tog i Togfonden. Så spørgsmålet er, hvordan de tog, der så skal køre fra 2025, skal finansieres. Det blaffer fortsat i vinden. Nu nævner ministeren også det der med IC4. Hvis man virkelig skulle tage konsekvensen af de mange problemer og rykke stikket ud i forhold til disse tog, der holder med graffiti rundtomkring på stationerne, så ville det koste nogle penge. Jamen jeg kan da konstatere, at ministe-

ren og regeringen har valgt at bruge 4-5 mia. kr. på en jernbanebro over Vejle Fjord. Mener ministeren virkelig, at danskerne hellere vil have sådan en bro, der sparer nogle få minutter, end de vil have nogle pålidelige tog, som de kan regne med kommer til tiden, så de kan stole på togdriften?

Kl. 16:04

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ministeren.

Kl. 16:04

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Jamen nu tror jeg også at spørgeren selv ved, at vi måske lige er ude på det animerede overdrev her. Så vidt jeg forstår Venstre – og det var også Venstres nuværende formand, hr. Lars Løkke Rasmussen, som sagde det – var timemodellen det, man kaldte for flagskibet i Venstres politik for den kollektive trafik. Jeg tror også, spørgeren udmærket ved, at man, hvis man skal have en timemodel for Danmark, som skal være flagskibet, så også er nødt til at lave en ny forbindelse; så kan man ikke kun have den mellem København og Odense og mellem Aarhus og Aalborg, for midterstrækningen er jo fundamental, hvis man skal have et Danmark, der hænger sammen. Vi er jo også nødt til at tage midterstrækningen med, hvis man skal have en ordentlig opgradering af jernbanen. Derfor er det, at den strækning, der bliver nævnt her, er central for, at midterdelen, banen mellem Odense og Aarhus, også skal være udbygget. Det ville, synes jeg, være ærgerligt og synd for hele Danmark, hvis det kun var ude i et yderområde, at man udbyggede, altså, hvad kan man sige, mellem København og Odense og mellem Aarhus og Aalborg, det skal også være midti, og det er derfor, at det projekt er vigtigt. Og hvis man synes, at det er flagskibet i ens politik for den kollektive trafik, så må man også støtte det forslag.

Kl. 16:06

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Kristian Pihl Lorentzen.

Kl. 16:06

Kristian Pihl Lorentzen (V):

Jo, det er jo rigtigt nok, vi er jo mange, der har talt om timemodellen som visionen for kortere rejsetider i Danmark, men vi vidste alle sammen også godt, at det ville blive en kæmpe udfordring imellem Aarhus og Odense, fordi geografien nu er, som den er, altså med bakker, dale og fjorde. Det var jo derfor, vi iværksatte en undersøgelse, for at finde ud af, hvad det egentlig koster, hvis man vil ned på 1 time dér. Og det viste sig jo, at det koster gigantiske summer. Dem har regeringen så valgt at bruge, og det er Venstre så ikke med i, fordi vi er uenige i finansieringen, det hører lige med til historien. Men tilbage står, kan jeg forstå, for at vende tilbage til det med IC4-togene, at ministeren er villig til at risikere togdriftens pålidelighed i de næste 10 år, for jeg hører ikke ministeren sige, at vi skal håndtere det her IC4-problem.

Kl. 16:06

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ministeren.

Kl. 16:06

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Jamen det er måske, fordi Venstre ikke er med i forliget om køb af dobbeltdekkervogne, som halverer afhængigheden af IC4-tog, den afhængighed, som vi er nødt til at have, fordi vi arver en plan for IC4-togets indførelse i Danmark fra den tidligere regering. Den har vi nu halveret, og det er da vel alt andet lige godt. Så kommer spørgsmålet om strækningen fra Odense til Aarhus, hvor det skulle

være et astronomisk beløb. Nej, det er 14 mia. kr. Hvad er prisen på det mellem København og Odense? Det er 10 mia. kr. Jeg mener ikke, at der er en astronomisk forskel fra 10 til 14. Det skal ikke være sådan, at vi vil investere i jernbanen mellem København og noget deromkring, men ikke mellem Aarhus og Odense. Selvfølgelig skal midten af Danmark også have ret til at køre hurtigt i tog.

Kl. 16:07

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Så er det hr. Troels Lund Poulsen. Værsgo.

Kl. 16:07

Troels Lund Poulsen (V):

Tak til ministeren for nogle meget ærlige svar. Det har været en fornøjelse, og jeg kan konstatere, at ministeren absolut ikke har nogen plan for at få IC4-togene til at køre. Vi vil gerne kvittere for, at ministeren har været så ærlig og sige det i Folketingssalen.

Kl. 16:07

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ministeren.

Kl. 16:08

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Så kan jeg gentage mig selv. Så lad os bare gøre det sådan. Jeg ved ikke, hvad folk synes om det derhjemme. Den plan, vi arvede fra VK-regeringen, var en plan, ifølge hvilken man havde lejet nogle tog ud fra en præmis om, at IC4 ville komme til at køre. For 10 år siden lejede man nogle tog, for man sagde, at IC4 ville komme til at køre om 10 år. De er ikke kommet til at køre, og nu er de 10 år gået. Så har jeg sammen med et flertal af Folketinget uden om Venstre fundet penge til at købe de lejede tog, så vi halverer afhængigheden af IC4. Det forliger er Venstre ikke med i, men det håndterer rent faktisk en stor del af problemet – dog ikke det hele, og derfor er jeg stadig nervøs over, hvad vi skal gøre med togdriften i Danmark. Men det er da at håndtere en del af det problem, som Venstre har afleveret på bordet, men ikke selv har håndteret.

Kl. 16:08

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Så er der et nyt spørgsmål til transportministeren fra Troels Lund Poulsen.

Kl. 16:08

Spm. nr. S 1478

15) Til transportministeren af:

Troels Lund Poulsen (V):

Hvad er ministerens holdning til at fremme mobiliteten mellem Vejle og Aarhus på motorvej E45 ved i bestemte perioder af døgnet at give mulighed for kørsel i nødsporene?

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Værsgo.

Kl. 16:08

Troels Lund Poulsen (V):

Nu går vi over til et mere venligt spørgsmål. Ellers var transportministeren jo lige ved at komme op i gear, og det er altid en fornøjelse at se. Efter at ministeren er løbet herover for at servicere Folketinget, er det rart at se, at der også kan komme gang i blodomløbet, men til et meget nemt spørgsmål, som jeg tror transportministeren kan besvare på meget kort tid:

Hvad er ministerens holdning til at fremme mobiliteten mellem Vejle og Aarhus på motorvej E45 ved i bestemte perioder af døgnet at give mulighed for kørsel i nødsporene?

Kl. 16:09

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ministeren.

Kl. 16:09

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Tak for denne indledning. Jeg synes faktisk, at muligheden for at inddrage nødsporet som kørespor er særdeles interessant. Jeg har jo set det andre steder i Europa, og nu har vi sådan set også de første erfaringer med at gøre det i Danmark. Det kan være omkostningseffektivt i forbindelse med at løse trængselsudfordringer, og der er netop trængsel på den strækning, som spørgeren nævner. Vi har nogle foreløbige erfaringer med at inddrage nødsporet på Hillerød-motorvejen. Det er foreløbige erfaringer, men de er faktisk, som jeg har orienteret mig, entydigt gode, også hvad angår, om det – hvad man var bange for – ville betyde noget i forhold til ulykker. Det har, så vidt jeg er orienteret, ikke været et problem. Så det vil sige, at der er gode erfaringer, men de er stadig væk kun foreløbige.

Så vi er nødt til nu at belyse nogle forhold nærmere, før vi kan træffe en eventuel beslutning om at udbrede forsøget til andre strækninger, bl.a. den, som spørgeren nævner, nemlig strækningen mellem Vejle og Århus på E45. Trafikale forhold, samfundsøkonomi og behov for forstærkninger skal også belyses, for det er klart nok, at motorvejsnødsfor ikke er lavet til kørsel, så der skal en eller anden form for forstærkning plus nogle lommer til, hvor man kan køre ind, hvis man har havareret i sin bil, og det er noget af det, vi er ved at undersøge.

Så må man vel også sige, at E45 er et nationalt trængselområde, hvilket jo også er blevet belyst i den strategiske analyse, som kom for ganske nylig, nemlig for et par måneder siden. Den omfatter bl.a. det, der her bliver kaldt en omkostningseffektiv udvidelse, og der har de altså foreslået, at man inddrager midterrabbatten. Det er sådan, at midterrabbatten er temmelig bred, og man kan faktisk inddrage den og have en smallere midterrabat og på den måde gøre det omkostningseffektivt. Noget af det, vi skal se på, er jo, hvad der er det billigste og smarteste at gøre. Der må vi så sammenligne de to løsningsmuligheder, og det er jeg klar til at se på.

Kl. 16:11

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Hr. Troels Lund Poulsen.

Kl. 16:11

Troels Lund Poulsen (V):

Tak for det svar. Jeg vil kvittere for, at ministeren siger, at det ser ud til, at de erfaringer, der har været her i hovedstadsområdet, er gode. Det er også det, som jeg har kunnet læse mig til. Men så kom der alligevel en smule uld i mund, og det ligner jo ikke ministeren. Han plejer at være at være meget klar, men det bliver jo sådan lidt svært at forstå. Man siger, at det er en god idé, men hvornår er det, ministeren er klar til at vurdere en ansøgning vedrørende f.eks. dele af strækningen mellem Vejle og Århus?

Ministeren forklarer jo selv, at det er et meget stort område, der er præget af enorm trængsel på bestemte dele af døgnet. Der er jo også et stort lokalt ønske, sågar også fra socialdemokratiske borgmestre, som siger: Lad os nu få mulighed for at køre i nødsporet. Hvordan er tidsplanen for det videre arbejde i den forbindelse?

Kl. 16:12

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ministeren.

Kl. 16:12

Kl. 16:14

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Det står jo alle partier frit for at tage det op til forhandling, og det vil jeg da anbefale Venstre at gøre i de igangværende forhandlinger, vi har. Nu får jeg at vide, at jeg har ild i mund, men det er kun mit ringe forsøg på at komme med sådan lidt tekniske input til debatten her. En af problemstillingerne ved at inddrage nødsporet er jo f.eks., hvis der sker ulykker, og vi ved desværre, at der er mange ulykker på den del af strækningen. Det er en motorvejsstrækning i Danmark, hvor der ellers heldigvis ikke er så mange ulykker, men der er ulykker dér. Ved ulykker kan det være svært for ambulance, politi og redningsmandskab at komme frem – normalt bruger de nødsporet – hvis det hele stopper til. Det kan være svært at komme frem, hvis nødsporet også er pakket. Det er en af tingene.

En anden ting er, at det ikke kan udelukkes – det er vi ved at undersøge øjeblikket – at den samlede hastighed skal komme under 80 km/t., når der ikke er noget nødsfor at køre ind i, hvis bilen brænder sammen. Så skal trængslen jo være større end det, som man så kan køre på, hvis man udvider med et ekstra spor. Det er noget af det, vi simpelt hen skal overveje at vurdere rent teknisk.

Kl. 16:13

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Troels Lund Poulsen.

Kl. 16:13

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg synes, der er brug for at sige to ting: Venstre har taget det her op til debat tidligere; Venstre faktisk ment noget om det under ministerens forgænger. Der var jo også en tid, før ministeren kom til – trods alt. Så det har faktisk været til diskussion. Vi vil gerne tage det op igen, vil jeg sige. Og så tror jeg desværre – og der er jo ikke nogen grund til at stå og stille tekniske spørgsmål her – at der er brug for at stille en lang række tekniske spørgsmål for at blive mere klar på det her. Jeg synes blot det kunne være vigtigt i dag at få ministerens tilsagn om, at ministeren er villig til at gå videre med det meget store lokale ønske, der er i en lang række kommuner i Østjylland, om at få nødsporene i brug på dele af E45.

Kl. 16:13

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak, ministeren.

Kl. 16:13

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Det tilsagn er hermed givet. Og må jeg ikke lige i den forbindelse sige, at vi jo faktisk i Danmark også efterhånden har en vis erfaring med ITS, altså intelligent trafikstyring. Det findes forskellige steder. Jeg ved ikke lige, hvorfor det findes de steder, det findes i dag, men efter min opfattelse burde det være sådan, at intelligent trafikstyring burde monteres de steder, hvor man har kørsel i nødsporet. Det er jo netop der, det virkelig kan give noget ekstra mobilitet, hvis man altså har nogle gode skilte, som er dynamiske, og som kan vise – alt efter hvad der er af kø og ulykker foran – om man kan bruge nødsporet, eller om man ikke kan bruge nødsporet osv. her. Der tror jeg at der er noget at komme efter med hensyn til give danskerne noget mere fremkommelighed på deres vejnet.

Kl. 16:14

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Troels Lund Poulsen.

Troels Lund Poulsen (V):

Kort til sidst vil jeg bare takke for det tilsagn, og så må vi jo se på, hvordan det praktisk kan føres ud i livet. Men jeg synes, det er prisværdigt klart af ministeren. Her til sidst, efter der blev nævnt ild i mund, kom vi frem til et klart svar. Tak for det.

Kl. 16:14

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ministeren.

Kl. 16:14

Transportministeren (Magnus Heunicke):

Det kan vi ikke have siddende på os. Men det er også sådan jeg faktisk synes at debatten i Folketingssalen skal være: Man skal både krydse klinger og prøve at være reelle i forhold til at løse nogle problemer. Og det kan være, vi kan løse nogle problemer her. Det kunne da være fint. Men vi er nødt til at se på, hvad det koster, og hvad den samfundsøkonomiske effekt er.

Kl. 16:14

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det.

Hermed er spørgetiden afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 188:

Forslag til lov om ændring af universitetsloven og forskellige andre love. (Initiativer for særlig talentfulde studerende).

Af uddannelses- og forskningsministeren (Sofie Carsten Nielsen). (Fremsættelse 30.04.2014).

Kl. 16:15

Forhandling

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er hr. Esben Lunde Larsen, Venstre. Værsgo.

Kl. 16:15

(Ordfører)

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det. Med fremsættelsen af L 188 for særlig talentfulde unge studerende tager regeringen sammen med Venstre og Det Konservative Folkeparti endnu et skridt i den rigtige retning for at styrke studerendes muligheder for at excellere, opnå et højere kompetenceniveau samt inspirere deres medstuderende til det samme.

Med L 188 til første behandling i Folketinget giver vi universiteterne fleksibiliteten til at oprette og udvikle spor for særlig talentfulde studerende. Hermed prikker vi samtidig hul på en byld, vi sjældent har turdet røre i dansk uddannelsespolitik, nemlig ved at understøtte dem, der kan og vil stræbe efter at lære mere. Vi kommer nu til at anerkende talentet og eliten, og det er uhyre vigtigt, for vi har længe nok i uddannelsessektoren bildt hinanden ind, at det, ikke alle kunne lære, skulle ingen lære. Det glæder Venstre og mig personligt, at vi bevæger os væk fra denne form for pølsefabrik, for det er jo tankevækkende, at mens vi understøtter talenter i sportsverdenen og gerne lader junior gå til fodbold fire gange i ugen, så han kan komme på førsteholdet i klubben, så har vi stort set ingen talentudvikling i uddannelsessektoren.

Venstre hilser det velkommen, at universiteterne allerede er i gang med at udvikle disse spor, og vi er samtidig glade for, at universiteterne nu kan udbyde ekstra uddannelsesaktivitet og hædre de studerende som fortjent. Dette kan ikke mindst de studerende være tilfredse med, for det giver dem mulighed for at nå endnu mere, end de kan i dag, og det er nødvendigt, ikke mindst fordi nyuddannede danske unge i stigende grad konkurrerer på et globalt arbejdsmarked med de dygtigste fra hele verden. Her ser man mindre på, om danske Frederik har været super aktiv i sin fritid, og mere på, om han kan noget fagligt.

Endelig kan universiteterne også udbyde enkeltfag fra en bachelordannelse til særlig talentfulde unge fra ungdomsuddannelserne. Det betyder, at vi nu også der får skabt en bevidsthed om, at hårdt arbejde og talent kan belønnes fagligt set, og at det altid er gavnligt at stræbe efter at blive dygtigere. Men væsentligst er det, at vi langsomt, men konsekvent får ændret danske studerendes tankemåde, så de går fra at være halvgode spillere på midtbanen til at være frontløbere, der sætter deres internationale konkurrenter til vægs.

Med L 188 begiver Danmark og dets universiteter sig ind på markedet for internationale elitestuderende, og vi åbner op for i højere grad end i dag at tiltrække de studerende med lukrative stipendieordninger rundtomkring i verden. Den bane bliver vi nødt til at spille på, hvis ikke vi skal miste grebet om de største talenter. Det skal ses i lyset af, at de skarpeste studerende fra udlandet medbringer et frisk blik på fagområder og forskningsfelter, vi enten mangler egen tilstrømning til eller allerede har styrkepositioner på. Med universitetets muligheder for udbud af disse stipendier fremmes innovationen og det internationale udsyn inden for såvel uddannelse som forskning. Det styrker vores kandidater, og det styrker dansk erhvervslivs mulighed for at udvikle sig på baggrund af de mest talentfulde.

Venstre havde gerne set, at regeringen havde ladet penge følge med indsatsen, som VK-regeringen gjorde med sin elite- og talent-satsning. Men det har vi ikke kunnet komme igennem med. Men det skal ikke være nogen hemmelighed, at det står endog særdeles højt på Venstres dagsorden fremadrettet at prioritere midler til dette.

Afslutningsvis er konklusionen klar: Det er en god dag for dansk uddannelsespolitik. Det er en god dag for de danske studerende. Det er en god dag for dansk erhvervsliv, og ikke mindst er det en god dag for Venstre.

Kl. 16:18

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er hr. Jeppe Bruus, Socialdemokraterne. Værsgo.

Kl. 16:19

(Ordfører)

Jeppe Bruus (S):

Tak. Det vigtigste mål for den her regering er at sikre eksisterende arbejdspladser og være med til at skabe nye og tiltrække nye arbejdspladser. Hele forudsætningen for, at vi kan have et fremtidigt velfærdssamfund, er jo også, at vi får skabt nye arbejdspladser. I kampen om udviklingen af nye arbejdspladser har vi brug for at nusse de talenter, som i dag tager en videregående uddannelse, og som lægger en ekstra indsats for at styrke deres uddannelse.

I dag har flere universiteter allerede studerende, der tager udbud og giver den en ekstraordinær skalle på deres studier, men som ikke kan opnå en anerkendelse for indsatsen i form af ekstra ECTS-point eller ved at få en anerkendelse på deres eksamensbevis, som deres indsats i virkeligheden berettiger til. Med det her lovforslag ønsker vi altså at anerkende den indsats, som talentfulde studerende på både ungdomsuddannelser og særlig de videregående uddannelser yder, og dermed måske også skabe en ekstra motivationsfaktor for at yde en ekstraordinær indsats. Når dygtige og topmotiverede studerende knokler for at blive endnu dygtigere, er det til glæde for den enkelte

studerende, til glæde for arbejdsmarkedet og til glæde for det danske velfærdssamfund. Derfor er der al god grund til at bakke op om den indsats, der skaber gunstige rammer for talenter i vores uddannelsessystem.

Lovforslaget her består af fire konkrete initiativer, som vil glæde alle studerende uanset uddannelsesinstitution, fakultet eller fag. Talenter kan nemlig spottes i alle kroge af uddannelsessystemet, og det tager lovforslaget også højde for. Helt konkret foreslår vi jo at give de dygtigste studerende mulighed for at blive udmærket for en ekstraordinær indsats på eksamensbeviset for på den måde at styrke de studerendes incitament til at engagere sig i sådanne aktiviteter både inden for og uden for uddannelsesinstitutionens vægge. Regeringen vil også give særlig talentfulde studerende mulighed for at tage ekstra ECTS-point, så længe uddannelsesinstitutionen vurderer, at det ikke vil forsinke den studerende eller have negative konsekvenser på den ordinære uddannelses kvalitet.

Så har det været påpeget af nogle kritikere, at det her lovforslag har til hensigt at skabe et A- og et B-hold af studerende. Til det kan jeg sige: Svaret er klart nej. Initiativerne er forbeholdt en særlig, begrænset gruppe af studerende og har ikke til formål at skabe en todeling af vores uddannelser. Derfor lægger regeringen også op til, at der kun bør være tale om en udmærkelse af særlig talentfulde studerende, der på ekstraordinær vis har udmærket sig. Det er vores forventning, at udmærkelsen kun kommer til at omfatte en begrænset andel af studerende pr. institution, fakultet, institut eller lignende.

Lovforslaget skaber altså grundlag for, at en begrænset gruppe af studerende kan få anerkendt deres indsats på uddannelserne, og den linje er i god overensstemmelse med Socialdemokraternes intention om at forbedre både kvalitet og relevans på de videregående uddannelser.

Derfor – måske ikke overraskende – støtter Socialdemokratiet lovforslaget.

Kl. 16:22

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Der er en spørger. Hr. Esben Lunde Larsen. Værsgo.

Kl. 16:22

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det. Og tak til ordføreren for redegørelsen. Jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge den socialdemokratiske ordfører: Når nu man gerne vil fremme en ting, er det jo ofte sådan, at man også finansierer den, og hvad er Socialdemokraternes begrundelse for ikke at finde midler til at opprioritere denne indsats?

Kl. 16:22

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 16:22

Jeppe Bruus (S):

Den er den helt enkle, at i virkeligheden er der en del af de her aktiviteter, der allerede eksisterer – de ligger inden for den eksisterende ramme. Og det vil sige, at der allerede i dag er studerende, der tager udbud, hvor der er et ekstra pensum, så de lægger en ekstra indsats, og som deltager i en eller form for talentprogram, hvor de er tilknyttet en professor, og som altså yder en ekstraordinær indsats. Det, der er forskellen, er bare, at de ikke kan få det på deres eksamensbevis, og man kan heller ikke belønne dem med ekstra ECTS-point.

Det er sådan set den anerkendelse, vi ønsker at give mulighed for, og det mener vi sådan set også at man fint kan gøre inden for den eksisterende ramme.

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Hr. Esben Lunde Larsen.

Esben Lunde Larsen (V):

Det vil sige, at det her altså er en nuludgift for uddannelsesinstitutionerne, eller hvad? For under VK-regeringen afsatte man jo med globaliseringspuljen et ret stort millionbeløb, som netop finansierede en del af talentindsatsen. Så er det et nulsumsspil nu, eller hvad, siden der ikke skal ekstra midler til?

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):
Tak. Ordføreren.

Jeppe Bruus (S):

Altså, man kan jo vælge at tegne det op på den måde, men man kan også vælge at sige, at universiteterne udvikler deres uddannelser hele tiden, og at der her er tale om et meget begrænset antal studerende, som man gerne vil motivere til at yde en ekstra indsats. Det gør man jo allerede i dag, og forhåbentlig har man da det mål som uddannelsesinstitution at skabe de bedst mulige tilgængelige rammer, både for uddannelse og for talentpleje osv. Og det kan vi jo se at man godt kan, og vi ønsker sådan set bare også – det er også et ønske, der har været på universiteterne – at give mulighed for at anerkende den indsats.

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det fru Charlotte Dyremose, Konservative, der har fået lov at komme ind lidt før i ordførerrækken. Værsgo.

(Ordfører)

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg takker mange gange. Jeg har nogle forhandlinger i de tilstødende lokaler.

Også fra konservativ side er vi rigtig begejstrede for det her forslag. Vi vil gerne sige tak for det gode samarbejde med regeringen og Venstre om at få det her igennem. Vi mener nemlig, at det er et rigtig vigtigt forslag.

Som de tidligere ordførere har været inde på, er det her jo en mulighed for, at særlig talentfulde elever får ekstra muligheder for at få ekstra udfordringer og for at få anerkendt, at de har fået de her ekstra udfordringer, og at de har brilleret med dem. Det er muligt helt nede i ungdomsuddannelserne at få lov at tage ekstra spændende fag, måske på et universitet, og at få lov at prøve kræfter med det, der lige ligger niveauet over der, hvor man er, og så oven i købet få det anerkendt, hvis man fortsætter på den bane. Det er muligt at få ekstra fag, at gøre noget ekstra, fordybe sig lidt mere for dem, der har et særligt talent til det og har overskud til at gøre det oven i deres uddannelse. Det er utrolig vigtigt at give plads til.

Det er rigtig vigtigt, at vi hele vejen igennem uddannelsessystemet sørger for at tilskynde de dygtigste til at blive endnu dygtigere, sørger for hele tiden at give alle elever på alle niveauer mulighed for at stå på tær, præcis så meget som de kan, og udfordre dem, præcis så meget som de kan udfordres.

Der har manglet noget for de helt særlig dygtige, og det er noget af det, vi nu kan give dem anerkendelse for. Det er vigtigt for de dygtige. Det er vigtigt for væksten i Danmark. Det er vigtigt for skabelse af arbejdspladser. Det er vigtigt for, at vi er foran med at opfinde ting og kunne mere. Men det er også vigtigt for alle andre stude-

rende at have de her fyrtårne, at have nogle, man samarbejder med, måske ser op til, og som måske er med til at drive en ny udvikling, som er med til at skabe nyt til gavn for os alle, og dermed er de også til gavn for de medstuderende.

Det er da drønspendende i en gymnasieklasse at kunne tale lidt med hende, der også går på universitetet, og høre lidt om, hvor spændende det er. Og måske kunne det være, at der var nogle i den klasse, der blev inspireret til at gå i samme retning. Det skal vi absolut bakke op om, og det er også en rigtig god idé, også internationalt set, at vi kan give anerkendelse for det.

Som det også blev nævnt af Venstres ordfører, har det ærgret os en lille smule, at der ikke her følger penge med. Det havde vi gerne set. Vi synes, det er lidt ærgerligt at opleve, at der er masser af gode intentioner fra regeringens side – det er jo dejligt – men at det ikke altid er sådan, at de følges op med penge. Nu havde vi i går en diskussion om Grundforskningsfonden, hvor der også er mange gode intentioner, men hvor det er lidt svært at få regeringen til helt præcis at sige, hvordan man vil prioritere at finde pengene. Det er jo så desværre generelt problemet. Det må vi arbejde videre med.

Men det skal selvfølgelig ikke stå i vejen for det her initiativ, som vi glæder os over, som vi bakker op om, og som vi håber at kunne samarbejde bredt om i Folketinget, også i de kommende år, for det her er helt sikkert en vej, vi skal fastholde.

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Pia Adelsteen, Dansk Folkeparti. Værsgo.

(Ordfører)

Pia Adelsteen (DF):

Tak for det. Vores ordfører kunne desværre ikke være til stede, så jeg har lovet at påtage mig rollen at fortælle, hvad Dansk Folkeparti mener om denne sag. Dette lovforslag handler om initiativer for særlig talentfulde studerende. Forslaget er vedtaget i universitetsforligskredsen, som DF ikke er en del af.

Dansk Folkeparti støtter, at alle studerende skal mødes med krav og muligheder, som giver den enkelte de bedste udviklingsmuligheder. For langt de fleste studerende vil det at leve op til de generelle krav om at gennemføre et studie på normeret tid være nok til at fylde en hel arbejdsuge, altså de 40-50 timer om ugen, som jeg forventer man som studerende skal bruge på sit studie. For disse studerende skal der allerede i dag være rammer, som understøtter fuldtidsstudiet. Dette lovforslag handler således ikke om dette store flertal. Lovforslaget handler om de få særlig dygtige og motiverede studerende, de få, for hvem det at tage et studie på normeret tid ikke er en tilstrækkelig udfordring.

Når forslaget ses i lyset af fremdriftsreformen og hele debatten herom, tror jeg ikke, at det generelle billede vil være andet, end at den store majoritet af studerende fortsat vil kæmpe for at gennemføre på normeret tid. De ganske få, som har lyst til og evner at studere hurtigere end på normeret tid eller på anden måde påtage sig større arbejdsbelastning under studiet, bør have lov hertil.

Lovforslaget giver de videregående uddannelsesinstitutioner nye og mere fleksible rammer for at tilbyde denne gruppe særlige faglige udfordringer og mulighed for at anerkende dette, ved at det kan anføres på eksamensbeviset. Det kan handle om at anføre en udmærkelse eller anerkende andre fagligt dokumenterbare elementer med sammenhæng til uddannelsen. Der bliver også mulighed for at lade særligt dygtige og højt motiverede studerende påtage sig en ekstraordinær arbejdsbelastning, der udløser ekstra ECTS-point, og som ligger ud over uddannelsesnormeringen. Det bliver muligt at lade dygtige elever på de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne tage fag på de videregående uddannelser under deres ungdomsud-

dannelse og få merit herfor. Det er uddannelsesinstitutioner, som selv skal beslutte, hvilke muligheder de ønsker at benytte sig af. De får med lovforslaget en større frihed til at disponere over deres midler i forbindelse med talentindsatsen.

Dansk Folkeparti støtter forslaget ud fra den begrundelse, at der er tale om at give uddannelsesinstitutionerne nogen mulighed for at tilbyde særlig talentfulde elever noget ekstra, f.eks. i form af en mulighed for at tage ekstra kurser og dermed optjene ekstra ECTS-point. Der er også en mulighed for at få sådan en ekstra indsats krediteret på eksamensbeviset.

Dansk Folkeparti forventer ikke, at det bliver noget, som bliver udbredt til de mange studerende. Det er rettet mod og må forventes at komme til at handle om en ganske lille gruppe, som uddannelsesinstitutionerne kan skabe tilbud til. Vi skal selvfølgelig følge udviklingen og se, hvordan loven vil påvirke uddannelserne.

Med de bemærkninger vil vi fra Dansk Folkepartis side være positive over for lovforslaget.

Kl. 16:31

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Lotte Rod, Det Radikale Venstre. Værsgo.

Kl. 16:31

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Tak for det. I Radikale Venstre er vi optaget af, at alle skal udfordres, så de bliver så dygtige, som de kan. Vi har både en opgave i at blive endnu bedre til at få de unge med, som indtil nu ikke har lært nok, og som måske ikke har været specielt vilde med at gå i skole, og en opgave i at udfordre de dygtigste mere, så de også kommer op at stå på tæer. Det er det, det her lovforslag handler om.

For det første giver vi de dygtige elever på ungdomsuddannelserne muligheden for, at de, mens de stadig er på ungdomsuddannelsen, kan tage fag på en af de videregående uddannelser. For det andet åbner vi for, at studerende kan få lov til at tage flere fag, end deres studie ellers er normeret til. For det tredje giver vi muligheden for, at uddannelsesinstitutionerne kan anerkende f.eks. ekstra sprogkompetencer eller studiekonkurrencer på eksamensbeviset. For det fjerde bliver det muligt i det hele taget at give en udmærkelse på eksamensbeviset.

Jeg kan godt lide, at vi ikke kommer og trækker en bestemt model ned over institutionerne. I stedet skal det være op til de enkelte uddannelsesinstitutioner, hvordan de vil bruge de nye muligheder.

Derfor støtter Radikale Venstre gerne forslaget.

Kl. 16:32

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Den næste ordfører er hr. Jonas Dahl, Socialistisk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 16:32

(Ordfører)

Jonas Dahl (SF):

Tak for det, formand. I SF mener vi grundlæggende, at det er en fornuftig idé at styrke talentindsatsen på de videregående uddannelser. Ligesom der er mange studerende, som har brug for ekstra hjælp til at komme igennem studierne, er der også tusindvis af unge, som savner ekstra faglige udfordringer, og som sådan set gerne vil yde en ekstra indsats på deres studier. Det er vigtigt, at disse unge får chancen for at bevise deres værd. Det kan være med til at øge deres motivation og også glæden ved at studere.

Nu har ministeren så fremsat et forslag med fire initiativer, som skal være med til at styrke indsatsen. Vi var med til at sende forslaget i høring i december, og vi er glade for, at der nu kommer så man-

ge svar retur, som uddyber de fordele, men også ulemper, der ifølge de høringsberettigede er ved de fire initiativer.

Vi mener, at det er positivt, at forslaget lægger op til at give uddannelsesinstitutionerne friere rammer til at tilrettelægge undervisningen for de studerende, som gerne vil gøre en ekstra indsats. Vi mener samtidig, at det er vigtigt at holde fast i, at dette forslag ikke skal være starten på at skabe et A-hold og et B-hold på universiteterne. En universitetsgrad skal stadig væk være et solidt bevis på ens faglige kompetencer, selv om man ikke modtager nogen af de udmærkelser, der nu lægges op til. Vi mener, at vi bør kigge grundigt på de enkelte initiativer, også i lyset af økonomien og i forhold til de høringssvar, som nu er kommet. På den baggrund ser vi frem til det kommende udvalgsarbejde.

Kl. 16:34

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Den næste ordfører er fru Stine Brix, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 16:34

(Ordfører)

Stine Brix (EL):

Det er jo en god kulisse, vi diskuterer det her forslag på baggrund af. Man kunne i hvert fald høre tidligere, at der var gang i den ude på Slotspladsen, hvor elever og studerende er samlet til en demonstration, som dog ikke handler om det her forslag, men som handler om de vilkår, der er i vores uddannelsessystem. Det, som demonstrationen handler om, er jo de forhindringer, der bliver stillet op på vores uddannelsessteder i forhold til krav om karakterer, eller at man ikke længere kan være sikker på – det er i hvert fald til diskussion – om man efter en bachelor skal kunne fortsætte videre i uddannelsen.

Jeg synes jo, det er interessant, at vi på den ene side ser en tendens til, at der for nogle elever bliver opstillet flere krav og bliver vanskeligere at komme ind på en uddannelse, og så på den anden side ser det her forslag, som skal favorisere talenterne eller favorisere eliten.

Helt grundlæggende mener vi, at vi bør have en uddannelsespolitik, som først og fremmest fokuserer på at løfte en bred del af den danske ungdom og sikre, at en bred del af en ungdomsårgang får uddannelse på et højt niveau. Vi støtter ikke det forslag, der ligger her. Der er flere grunde til det.

For det første er der det helt generelle med, at man på den her måde har et skævt fokus efter vores mening. For det andet er det også, fordi vi er bekymret for, at man i praksis får A- og B-kandidatgrader, A- og B-studerende, når man på den her måde giver nogle forskelle i, hvordan et eksamensbevis ser ud.

Vi synes, det er langt vigtigere at tage fat på det kæmpestore problem, der fortsat er i uddannelsessystemet med negativ social arv. Der er de børn, som vokser op i familier, hvor man ikke har en lang akademisk uddannelse. Vi ser gentagne gange dokumenteret, at de slet ikke har de samme chancer, når de møder uddannelsessystemet, hverken i folkeskolen, på ungdomsuddannelserne eller på de videregående uddannelser. Det mener vi er langt, langt vigtigere at tage fat på.

Så med de her ord skal jeg sige på vegne af Enhedslisten, at vi ikke kan støtte forslaget.

Kl. 16:36

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Der er en kort bemærkning fra hr. Jeppe Bruus, Socialdemokratiet. Værsgo.

Kl. 16:36

Jeppe Bruus (S):

Tak. Jeg syntes faktisk, at det her perspektiv med den negative sociale arv var lidt interessant, så jeg vil bare gerne tilkendegive, at det deler jeg fuldt ud. Jeg synes, det er rigtig afgørende, når vi nu diskuterer en reform af vores uddannelse, at vi også taler om, hvordan vi sikrer, at vi ikke bare spotter talenterne der, hvor vi plejer at spotte dem, men også har øje for, at der findes talenter andre steder, og om, hvordan vi indretter vores uddannelser. Derfor er det det, demonstrationen handler om, og den snak, vi har nu om øget kvalitet og relevans i vores uddannelser, handler jo netop om, hvordan vi skaber endnu bedre uddannelser i fremtiden.

Det her forslag handler om en meget begrænset andel af studerende, for hvem der allerede er eksisterende programmer, som vi så anerkender. Derfor er jeg bare lidt ked af, hvis det er sådan, at opfattelsen af det her forslag skal være, at fordi vi belønner den indsats, som allerede eksisterer, går vi på kompromis med at udvikle vores uddannelsessystem. Jeg glæder mig derfor til en fortsat diskussion, også med Enhedslisten og de studerende, om, hvordan vi styrker vores uddannelser – ikke bare, hvad vi er imod, men hvad det er for forslag, vi har til at styrke uddannelserne fremadrettet, og hvad det er for forslag, vi har til at bryde den negative sociale arv.

Kl. 16:37

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Ordføreren.

Kl. 16:37

Stine Brix (EL):

Det er klart, at når man sætter et særligt fokus på en gruppe af studerende og bruger ressourcerne, tiden og opmærksomheden på dem, jamen så risikerer man også at øge afstanden til de øvrige studerende, dem, som måske faktisk i den grad har brug for en særlig opmærksomhed. Og det er helt klart en af vores bekymringer i forhold til det her lovforslag.

Jeg er helt sikker på, at vores uddannelsesordfører meget gerne vil tage en generel diskussion med Socialdemokraternes ordfører om, hvordan man kan bryde den negative sociale arv. Jeg tror, at en af nøglerne til det er at passe på med at gå ned ad den vej, man diskuterer for tiden, hvor man opstiller karakterkrav til at kunne komme ind på ungdomsuddannelser. Vi kan se gang på gang, hvor veldokumenteret det er, at den karakter, man kommer ud af folkeskolen med, i så høj grad afspejler, hvilken klassebaggrund ens forældre har. Hvis vi sorterer på karakterer, risikerer vi at forstærke den negative sociale arv frem for at gøre det modsatte, som gerne skulle være det, vi skulle gøre. Så man kan sige, at det i hvert fald kunne være et konkret bud, at man skruer ned for det fokus på karakterer, som der lige for tiden er en tendens til at skrue op for.

Kl. 16:39

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Hr. Jeppe Bruus.

Kl. 16:39

Jeppe Bruus (S):

Tak. Det synes jeg er interessant og en interessant diskussion, som jeg også glæder mig til at have med både Enhedslisten og Enhedslistens ordfører på området.

Her taler vi om at belønne og anerkende en indsats, hvilket allerede eksisterer for en meget lille, begrænset gruppe af topeleitetstuderende. På samme måde vil jeg gerne være med til at bryde den negative sociale arv og også stille krav og forventninger om, at man spotter talenter, bare det er ud over den normale indrullering på universiteterne og på andre uddannelser, vi har i dag. Det handler jo sådan

set også om at gøre en ekstra indsats for at spotte de talenter og ikke bare smøre det hele bredt ud. Når vi nu belønner nogle i toppen og sådan set også har lidt forventninger om, at vi er endnu bedre til at se ud over karakterkravene, tror jeg, vi skal prøve at kigge lidt mere individuelt på det, altså på, hvordan vi får endnu flere studerende ind med en bredere baggrund end den, vi kender i dag.

Kl. 16:40

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 16:40

Stine Brix (EL):

Det sidste er jeg sådan set ikke uenig i. Og det bekymrer mig også, når man på den her måde tænker, at måden, man skal styrke en gruppe af elever på, er ved at pille dem ud af mængden og give dem nogle særlige muligheder frem for at bruge den gode erfaring, vi har med folkeskolen, nemlig at det at have elever fra forskellige samfundslag med forskellige kompetencer samlet faktisk giver noget til hele paletten af elever. Den erfaring, at det ikke nødvendigvis er ved at pille nogle ud af mængden og så give dem noget særligt, at de bliver dygtigere, kan vi jo også godt bruge andre steder i uddannelsessystemet. Det er muligt at lave en differentieret undervisning, som kommer hele klassen eller hele holdet til gavn.

Jeg vil sige, at vi sådan set mener, at man godt kan nå en del af det her mål uden at lave særordninger, og jeg synes også, der kunne være nogle fordele ved, at det ikke bliver til en lille eksklusiv elite, og at andre så ikke kan komme i nærheden af det, der ligger i tankerne i det her lovforslag.

Kl. 16:41

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Og så er der en ekstra kort bemærkning fra hr. Esben Lunde Larsen, Venstre. Værsgo.

Kl. 16:41

Esben Lunde Larsen (V):

Tak for det. Nu er der jo ingen tvivl om, at Enhedslisten hylder kollektivet på utrolig mange områder, men kan selv Enhedslisten ikke se, at der er noget nyttigt i at understøtte dem, der har et potentiale til at blive endnu bedre? For det modsatte ville jo svare til, at vi havde et fodboldlandshold, hvor alle kunne komme ind og spille, for det var jo det hyggeligste og det rareste, og så gjorde vi heller ikke forskel på nogen, men så var det nok så som så med sejrene. Hvilken verden er det, ordføreren befinder sig i, når det gælder om, at man faktisk ikke kan understøtte nogle i at blive endnu dygtigere?

Kl. 16:41

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Værsgo.

Kl. 16:41

Stine Brix (EL):

Jamen hr. Esben Lunde Larsen må jo gerne høre tingene, som han vil. Det kan jeg jo sådan set ikke forhindre ham i. Men det var sådan set ikke det, jeg sagde. Jeg synes selvfølgelig, det er fuldstændig relevant at udfordre alle elever på det niveau, der er. Det er også derfor, vi taler for, at man bruger de redskaber, vi kender i forvejen, med differentieret undervisning, som rammer elever på forskelligt niveau. Men vi tror ikke på det redskab, hvor man piller en lille gruppe ud og giver dem nogle helt særlige ordninger. Vi tror på, at vi, når vi tænker uddannelsespolitik, skal gavne alle. Det er ikke det samme, som at alle skal ende det samme sted, eller at alle har det samme udgangspunkt for at modtage undervisning. Så det er nok

forskellen i tankegangen mellem Enhedslisten og de øvrige partier, der støtter det her forslag.

Kl. 16:42

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak. Så er det hr. Esben Lunde Larsen.

Kl. 16:42

Esben Lunde Larsen (V):

Men synes Enhedslisten, at vi så er nået i mål med kvaliteten? For man kunne jo næsten foranlediges til at tro, at hvis bare vi gjorde mere af det samme, som vi gør i dag, med ikke at segregere osv., så klarer vi det. Er der ikke noget, der tyder på, at vi i vores uddannelsessystem godt kunne nå lidt længere, end vi kommer i dag, f.eks. ved at lave nogle særskilte initiativer?

Kl. 16:42

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak, så er det ordføreren.

Kl. 16:42

Stine Brix (EL):

Jeg er fuldstændig sikker på, at vi kan blive bedre, end vi er i dag. Uden tvivl. Men jeg synes også, at de erfaringer, vi har i det danske uddannelsessystem, taler rigtig godt for modellen med ikke at adskille folk fra hinanden. Vi skal ikke satse på, at nu kan vi forudsige, hvem der bliver eliten. Vores model er faktisk rigtig klog. Den erfaring har vi jo gjort os, når det gælder folkeskolen. Hvis vi sammenligner med den tyske folkeskole, så er der virkelig nogle fordele at hente, hvor vi kan løfte en gruppe, som man ellers i Tyskland tidligt afskriver. Så derfor tror jeg ikke på det her med, at man kan pille en lille elite ud og så give dem en masse særordninger, og så er problemet med kvaliteten bare løst. Når vi skal sikre kvaliteten, handler det om at sætte bredt ind, og det gælder selvfølgelig også i forhold til ressourcer.

Kl. 16:43

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Den næste ordfører er fru Merete Riisager, Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 16:43

(Ordfører)

Merete Riisager (LA):

Jeg vil ikke gentage, hvad lovforslaget L 188 går ud på, men starte med at sige, at Liberal Alliance støtter forslaget og dermed også krediterer ministeren. I Liberal Alliance ser vi sådan på det, at vi i Danmark står i en faglighedskrise i det danske uddannelsessystem. I alt for mange år har vi tænkt kvantitet frem for kvalitet, og det kan det her ene forslag naturligvis ikke rette op på. Generelt skal vi frem for alt tænke faglighed ind i alle led af vores uddannelsessystem, og det gør vi også.

Vi har i Liberal Alliance været med til at starte nogle debatter, bl.a. om adgangskrav til gymnasiet, og som det også er blevet nævnt her fra talerstolen, står der nogle vrede og måske også lidt våde unge mennesker udenfor lige nu og demonstrerer imod et eventuelt kommende forhøjet adgangskrav til gymnasierne og også imod en fjernelse af retskravet på kandidatuddannelsen. Der er det sådan, at vi i Liberal Alliance heller ikke mener, at vi kan løse den faglighedskrise, vi står i, ved at lave et adgangskrav til gymnasierne på f.eks. 7, som vi har foreslået, men det starter der, for vi skal have rettet op.

Vi ser også gerne, at man fjerner retskravet på kandidatuddannelsen på den måde, at man igen skal kvalificere sig til en kandidatuddannelse. Det må gerne være på den måde, at man kan gå ud og arbejde og komme tilbage og tage en kandidatuddannelse senere, men

om man kan fortsætte på kandidatuddannelsen, skal altså være afhængigt af ens faglige niveau og af, at man imødekommer de faglige krav, der er på den enkelte uddannelse.

Når det handler om talent- og eliteinitiativer, som det her forslag handler om, må vi sige, at de jo allerede findes rundtomkring på universiteterne. Der er heldigvis nogle rigtig gode initiativer på f.eks. DTU og CBS, hvor man laver internationalt samarbejde og særlige ordninger for meget dygtige studerende, og hvor man motiverer dem og sætter barren højere. Vi tror på, at det faktisk også motiverer de andre studerende, når der altid lige er en barre lige over en selv, så man kan sige: Okay, det kunne være fedt, hvis jeg kunne hoppe så højt. På den måde kvalificerer det hele uddannelsessystemet, når man sætter barren op for nogle, så det er vi meget positive over for.

Men det skal selvfølgelig ikke blive sådan, at vi ikke gør noget ved faglighedskrisen, når vi har gennemført L 188. Det ville i så fald være et plaster på et åbent benbrud. Vi bør i højere grad kreditere de uddannelsessteder, der skaber et højt fagligt niveau, og som også får deres kandidater i arbejde. Jeg så f.eks. i dag, at et uddannelsessted som RUC optager 100 pct. af de studerende, der søger ind på RUC som førsteprioritet. Det synes jeg egentlig var tankevækkende og noget bekymrende. Det er meget vigtigt, at uddannelsesstederne faktisk stiller krav til deres studerende, og at vi som politikere diskuterer den måde, som vi prioriterer de forskellige uddannelsessteder og -områder på, og understøtter dem, som faktisk skaber et højt fagligt niveau.

Men vi siger ja til det nærliggende lovforslag.

Kl. 16:47

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det uddannelses- og forskningsministeren. Værsgo.

Kl. 16:47

Uddannelses- og forskningsministeren (Sofie Carsten Nielsen):

Tak for det, og tak til ordførerne for fine indlæg og en god debat. Med det her lovforslag understøtter og styrker vi nu talentindsatsen på de videregående uddannelsers område. Jeg synes, at alle studerende skal have mulighed for at udnytte deres evner fuldt ud, også de dygtigste, også de mest motiverede studerende, og de kommer fra alle samfundslag. Vi skal skabe de mest optimale rammer for, at de kan blive endnu dygtigere, og det er det, vi gør her, vi giver de her studerende muligheder for at få ekstra udfordringer på deres uddannelse, og vi giver dem mulighed for, at de i højere grad end i dag kan blive honoreret for deres talent og for deres indsats.

Ordførerne har været inde på de forskellige initiativer, og jeg vil bare kort gentage dem: For det første får uddannelsesinstitutionerne mulighed for at give talentfulde studerende, der har ydet en ekstraordinær indsats på deres studie, en udmærkelse på eksamensbeviset. For det andet får institutionerne mulighed for at anerkende ekstra-curriculære aktiviteter, også på eksamensbeviset. For det tredje får særligt dygtige og højt motiverede studerende mulighed for at påtage sig en ekstraordinær arbejdsbelastning, som udløser ekstra ECTS-point, som ligger ud over, hvad uddannelsen er normeret til. Endelig får dygtige elever på ungdomsuddannelserne, altså eleverne på de gymnasiale uddannelser eller erhvervsuddannelseselever, mulighed for under deres ungdomsuddannelse at tage et eller flere fag på de videregående uddannelser.

Det vil være op til den enkelte uddannelsesinstitution i tillidens navn, hvordan man vil fremme talentindsatsen som et led i uddannelsesinstitutionens strategiske overvejelser ved at bruge lovforslagets muligheder. Mit håb er, at vi med det her lovforslag vil bidrage til at støtte udbredelsen af sådan en egentlig talentkultur på alle vores videregående uddannelsesinstitutioner, sådan at flere studerende bliver endnu dygtigere, end de er i dag, og at de dygtigste, de mest motiverede, også bliver anerkendt for deres særlige indsats og talent

– for det findes allerede, men vi har måske ikke i tilstrækkelig grad anerkendt det.

Jeg er også optaget af den negative sociale arv og af at få den brudt, og jeg synes, det er vigtigt at sige, at talenter findes i alle grupper. Alle skal have en chance for at bruge deres talent, også de allerdygtigste, og de findes altså alle steder i samfundet, og det gælder om at få dem fundet. Så jeg vil gerne sige tak for debatten, jeg ser frem til den videre behandling af lovforslaget.

Kl. 16:50

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og forhandlingen er slut.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelses- og Forskningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

4) Forespørgsel nr. F 21:

Forespørgsel til handels- og udviklingsministeren om konsekvenser af et investor-stat-tvistbilæggesystem (ISDS) i EU-USA-frihandelsaftalen:

Vil ministeren redegøre for, hvilke konsekvenser et investor-stat-tvistbilæggesystem (ISDS) i EU-USA-frihandelsaftalen, den såkaldte Transatlantic Trade and Investment Partnership, vil få for Danmark?

Af Nikolaj Villumsen (EL) og Christian Juhl (EL).
(Anmeldelse 13.03.2014. Fremme 18.03.2014).

Kl. 16:50

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til i morgen, den 15. maj 2014.

Begrunde vil ordføreren for forespørgerne gerne, og det er hr. Nikolaj Villumsen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 16:51

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Regeringen fik sidste år den 8. maj i Folketingets Europaudvalg mandat til at indlede forhandlinger om en EU-USA-frihandelsaftale. I den drøftelse, der var, blev der givet opbakning til den daværende handelsminister Pia Olsen Dyhr, under forudsætning af at en kommende aftale ikke ville have negativ indvirkning på miljø, forbrugerstandarder, arbejdstagerforhold og for vores mulighed for at regulere på disse områder.

Få måneder efter at mandatet var afgivet i Folketingets Europaudvalg, blev EU's forhandlingsmandat, som regeringen altså havde godkendt i mellemtiden, lækket. Siden da er diskussionen om EU-USA-handelsaftalen eksploderet i både Danmark, EU og USA. Særligt er der bekymring over den såkaldte ISDS-ordning, som bliver set som en kæmpe trussel mod statens ret til at indføre love og regler på netop områder som miljø samt forbruger- og arbejdstagerrettigheder. Aftalen og ISDS-ordningen er specielt kontroversiel, fordi den bliver anklaget for at give multinationale selskaber mulighed for at lægge sag an mod stater, hvis der indføres lovgivning, som de multi-

nationale selskaber er utilfredse med. Det er også den ordning, som har fået fagforeninger, miljø-, forbruger- og solidaritetsorganisationer på begge sider af Atlanten op i det røde felt.

Hvor regeringen fik mandat fra Folketinget til at sikre, at der ikke ville ske forringelser i muligheden for at regulere i fremtiden, har vi altså desværre en situation i dag, hvor lige præcis en ISDS-ordning, som vil forringe de muligheder, ligger i EU's forhandlingsmandat. Jeg synes, det er dybt problematisk. Det har været drøftet adskillige gange i Folketingets Europaudvalg, der jo slet ikke var informeret om, at aftalen ville rumme en ISDS-ordning og slet ikke en med så vidtgående rettigheder til investorer.

Efter massivt pres fra civilsamfundet har Europa-Kommissionen set sig nødsaget til at sætte denne del af forhandlingerne i bero og har sat gang i en offentlig høringsproces. En række toneangivende medlemslande, bl.a. Tyskland og Frankrig, har da også udtrykt skepsis og krævet, at ISDS-ordningen tages ud af forhandlingerne. Også blandt flere af partiernes kandidater til Europa-Parlamentet, herunder De Konservative, Dansk Folkeparti og SF, er der kommet en heftig kritik med krav om, at en frihandelsaftale mellem EU og USA ikke skal indeholde en ISDS-ordning, og i dag har Folkebevægelsen mod EU's spidskandidat endda opfordret alle spidskandidaterne fra de andre partier til at melde ud, hvad de synes på området.

Jeg håber, at vi i dagens debat kan få en opbakning til at stå fast på den oprindelige holdning, nemlig at der ikke skal ske en indskrænkning af vores muligheder i Folketinget for at bekæmpe social dumping, for at sikre miljøet og tage os af forbrugerne i fremtiden.

Jeg håber, der kommer klare udmeldinger fra partierne, så regeringen kan få en klar melding, inden de skal til den kommende forhandlingsrunde i næste uge, og så vælgerne ved, hvad partierne mener, når de skal sætte deres kryds den 25. maj 2014. Jeg ser rigtig, rigtig meget frem til debatten i dag.

Kl. 16:54

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ordføreren. Så er det handels- og udviklingsministeren. Værsgo.

Kl. 16:54

Besvarelse

Handels- og udviklingsministeren (Mogens Jensen):

Jeg vil gerne indlede forespørgslen med at takke for den, fordi det jo giver mig en fin anledning til her i Folketingssalen at redegøre for en vigtig handelspolitisk sag på EU's aktuelle dagsorden, nemlig frihandelsaftalen mellem EU og USA og mere præcist spørgsmålet om, hvilke konsekvenser en investor-stat-tvistbilæggesmekanisme, som det jo så mundret hedder, vil kunne få for vores beskyttelsesniveau.

Jeg synes, det er helt afgørende, at vi får belyst temaet, som bekymrer dele af vores civilsamfund og befolkningen, så vi kan træffe vores beslutninger på så oplyst et grundlag som overhovedet muligt. Derfor hilser jeg også debatten her, rejst af Enhedslisten, velkommen og ser frem til vores drøftelse og også til at høre de synspunkter, som kommer, og som vi selvfølgelig i regeringen vil bruge konstruktivt fremadrettet.

Men lad mig starte med udgangspunktet: Hvorfor forhandler vi egentlig om en frihandelsaftale mellem EU og USA? Ja, EU og USA er jo hinandens væsentligste handelspartnere. Vi handler dagligt varer og tjenesteydelser for en værdi af ca. 15 mia. danske kroner på tværs af Atlanten, ca. 5 millioner job i EU understøttes på den ene eller anden måde af vores handel med USA. Det betyder, at selv små forbedringer af rammevilkårene for vores samhandel med USA har en meget stor og gavnlig økonomisk effekt. Virksomhederne kan eksportere mere, og forbrugerne kan få adgang til billigere og flere

amerikanske varer. Det betyder øget velstand og velfærd for almindelige danskere som følge af en frihandelsaftale.

Det har derfor også gennem adskillige år været gjort forsøg på en øget handelspolitisk tilnærmelse mellem EU og USA, som dog gang på gang er stødt på problemer, især fordi en række gamle og velkendte problemsager, hvor EU og USA ser meget forskelligt på tingene, har stået i vejen. Situationen er dog en ganske anden i dag. Finanskrisen og forskydningen af de internationale økonomiske magtcentre gør, at der er en helt ny og anderledes fælles ambition om at gøre et nyt forsøg. Målsætningen er helt grundlæggende at fjerne så mange som muligt af de unødvendige barrierer for samhandelen mellem EU og USA, som eksisterer.

Når jeg præciserer, at det er de unødvendige barrierer, det handler om, så betyder det, at der også er barrierer for vores samhandel, som er begrundet i andre tungtvejende hensyn, og som derfor hverken kan eller skal fjernes som en del af en frihandelsaftale. Der er med andre ord en række forhold, som ikke er til forhandling, fordi man ikke ønsker det af politiske grunde, og fordi der grundlæggende er relativt stor forskel på, hvordan vi har indrettet os i henholdsvis EU og USA. Det afspejler sig bl.a. i en række forskelle i måden, vi regulerer på, bl.a. på områder som miljø og forbrugerbeskyttelse. Den slags er ikke til forhandling som en del af frihandelsaftalen.

Lad mig også gå lidt nærmere ind i, hvad der forhandles om, og hvad der ikke forhandles om, for at komme tættere på min besvarelse af spørgsmålene. For varehandelens vedkommende forhandles der om at skabe nye markedsmuligheder for virksomhederne på begge sider af Atlanten ved at eliminere de sidste toldsats og fjerne de handelshindringer, som ikke har betydning for beskyttelsesniveauet. For tjenesteydelser vil vi sikre markedsadgang og ikke diskrimination. Med hensyn til offentlige indkøb går vi efter, at flere offentlige kontrakter kommer i udbud. Det er primært USA's offentlige indkøb, der skal liberaliseres, og for investeringers vedkommende vil vi sikre en øget markedsadgang baseret på gensidig beskyttelse gennem ligebehandling, kompensation ved ekspropriation samt retfærdig og rimelig behandling, vel at mærke uden at retten til at regulere svækkes.

Det handler altså om at anerkende hinandens standarder og anerkende hinandens godkendelsesprocedurer der, hvor det ikke giver mening at have dobbelte eller parallelle procedurer. Der er ikke tale om, at man sænker beskyttelsesniveauet for et givet produkt til laveste fællesnævner, men om, at man fjerner unødige omkostninger for virksomhederne ved at forenkle en række procedurer.

Endelig indebærer investeringskapitlet også, som der er lagt op til på det foreliggende grundlag, en adgang til international voldgift. Det er det, som Enhedslistens ordfører jo rettelig kalder ISDS, i tilfælde af at der opstår tvist mellem en virksomhed og en af parterne.

Kl. 16:59

Det vigtigste i den her aftale er, at retten til at opretholde og udvikle lovgivning, som sikrer vores beskyttelsesniveau, ikke er til forhandling. Det fremgår klart og tydeligt af de forhandlingsdirektiver, som Rådet har givet Kommissionen. Der forhandles heller ikke om ændringer i reglerne om fødevarer sundhed eller -standarder. Og lad mig bare nævne den kendte amerikanske kritik af EU's lovgivning om hormonkød, visse genmodificerede organismer og de klorvaskede kyllinger. Det er vel de mest klassiske og velkendte problemsager, som jo også er blevet rejst her i debatten igen, og som tidligere har bremset forsøg på en yderligere handelsmæssig tilnærmelse mellem EU og USA. Men som sagt, og jeg siger det igen, er disse elementer ikke en del af forhandlingerne. Det har medlemslandene og Kommissionen gjort helt klart. Det indebærer også, at forsigtighedsprincippet, der som bekendt står i EU-traktaten, naturligvis heller ikke er i spil som en del af forhandlingerne med USA.

Det var sådan lidt indledende om den bredere baggrund for forespørgslen, og jeg vil nu gå ind i besvarelsen af selve spørgsmålet

om, hvilke konsekvenser en aftale, som indbefatter ISDS, altså adgangen for en virksomhed til at sagsøge en stat for brud på investeringsbeskyttelsesreglerne i aftalen ved en international voldgiftsret, vil have for Danmark. Og svaret på dette spørgsmål kan jo ikke gives med nogen grad af fuldstændig sikkerhed, før vi ved, hvordan ISDS-ordningen i aftalen med USA eventuelt og rent faktisk bliver udformet. På nuværende tidspunkt har vi kun en idé om det, fordi Kommissionen for nylig har lanceret en offentlig høring, hvor den som en del af høringsmaterialet har fremlagt nogle konkrete formuleringforslag, som offentligheden kan kommentere. Den tekst ligner på mange måder den tekst, som vi også forhandler med Canada.

Det korte af det lange er dog, at vi endnu ikke kender teksten med hensyn til USA. Først skal den offentlige høring gennemføres. Den afsluttes medio juli. Herefter skal Kommissionen analysere de indkomne svar, og det tyder allerede nu på, at der vil være rigtig mange svar, som skal gennemgås. Når Kommissionens analyse foreligger, forventer jeg, at man vil fremkomme med nogle konklusioner eller anbefalinger, herunder om der er anledning til, at forhandlingsdirektiverne bør ændres eller justeres af Rådet. Og først på det tidspunkt skal Kommissionen så forhandle en tekst med USA. Når den færdige tekst for hele aftalen foreligger, skal den godkendes både af alle medlemslandene, af Rådet og af Europa-Parlamentet.

Det er altså en lang, gennemgående, demokratisk procedure, der i sidste ende fører frem til en gennemførelse af frihandelsaftalen. Og der er lang vej igen, før vi kender den endelige formulering vedrørende ISDS. Derfor er det også fint, at vi har en debat om det i Folketingssalen i dag. Men min besvarelse hviler på de præmisser, der ligger til grund for forhandlingsdirektivet, som Kommissionen har fået af medlemslandene i Rådet.

Den første præmis er, at Kommissionen sigter efter et ISDS-system, som er betydelig klarere end de nuværende ISDS-ordninger, som både EU's medlemslande og USA og for den sags skyld mange andre lande i verden hidtil har anvendt. Det eksisterende system er ikke så præcist, som man kunne ønske det. Men det har også været under andre politiske forudsætninger, at det er blevet formuleret. Der er med andre ord nu behov for et moderniseret instrument, som sikrer staterne mod urimelige og ubalancerede voldgiftsavgørelser baseret på frie fortolkninger af beskyttelsesstandarder for voldgiftsretterne, og som ikke kan appelleres. Det vil sige, at vi så at sige skal have en ISDS version 2.0.

Den anden præmis er, at netop fordi vores beskyttelsesniveau ikke er til forhandling – og nu gentager jeg det igen – vil der blive tale om et system, som ikke kan anvendes til at svække beskyttelsesniveauet ad bagvejen. Mekanismen skal derfor kun kunne anvendes til at sikre investorernes basale rettigheder som f.eks. ret til erstatning ved ekspropriation og ret til ikkediskrimination, retfærdig rettergang m.v. Der vil derfor blive inkluderet klare regler for, hvad der kan siges at udgøre et brud på investorernes retssikkerhed, og hvad der ikke kan. Og de regler vil gøre det klart, at det forhold, at en investor mister indtjening på grund af f.eks. en ny lov, som indføres i offentlig interesse, ikke i sig selv kan udgøre indirekte ekspropriation, som kan udløse en erstatning, for slet ikke at tale om at pålægge staten at ændre eller tilbagekalde den nye lovgivning. En sådan bestemmelse kan en voldgiftsret ikke negligere.

De præmisser ser ud til at være opfyldt i den tekst, som p.t. er under forhandling med Canada, og som vi godkender i teksterne, som Kommissionen har lagt ud til offentlig høring.

Kl. 17:05

Som jeg sagde før, ved vi endnu ikke, hvordan teksten rent faktisk vil blive udformet, men det vil under alle omstændigheder være utænkeligt, at en aftale med en ISDS-mekanisme kan blive godkendt af Europa-Parlamentet, hvis teksten ikke er helt krystalklar om disse centrale præmisser, og det gælder for så vidt også de enkelte medlemslande. Med de her præmisser for en fremtidig ISDS-mekanisme

for øje vil jeg vurdere de potentielle negative konsekvenser af et ISDS-system som meget begrænsede, hvis EU og medlemslandene overholder de fundamentale rettigheder, som en investor nødvendigvis må have for at kunne investere trygt på den anden parts område. Det er svært at se, at EU og medlemslandene skulle begynde at lovgive og administrere mod sådanne rettigheder som f.eks. ikkediskrimination og retfærdig rettergang.

Man kan aldrig gardere sig mod sagsanlæg fra amerikanske investorer, uanset om man har ISDS-aftaler eller ej. Det er dog ikke det samme, som at man taber sagerne. Det er korrekt, at der har været sager, som staterne har tabt. Det er også korrekt, at der i øjeblikket verserer sager, som kan få et meget utilfredsstillende resultat, så fremt investor får medhold. Sagerne føres eller har været ført på et regelgrundlag, som er mange, mange år gammelt og væsensforskelligt fra den type nye investeringsbeskyttelsesregler, som vi tænker indført med EU's nye generation af aftaler.

På grundlag af de gamle regler har der især i de senere år været ført andre sager om retten til at regulere, som staterne har vundet. Man kan sige, at tendensen i voldgiftspraksis går i retning af flere og flere sager, hvor retten til at regulere respekteres af voldgiftsretterne, og det er endda på det regelgrundlag, som vi ikke mener er tidssvarende længere, og som derfor nu skal ændres i forbindelse med forhandlingerne med USA.

Selv om USA og EU har veludviklede og pålidelige retssystemer, hvor de nationale domstole med deres i øvrigt meget stærke demokratiske legitimitet kan afgøre disse tvister, er det ikke uproblematisk at udelukke ISDS i en frihandelsaftale med USA. Selv om ISDS godt kan have uheldige konsekvenser, er man nødt til at se i øjnene, at det også kan have uheldige konsekvenser, hvis det ikke på en eller anden måde er med i USA-aftalen. Det kan det for det første på den måde, at det vil danne en uheldig præcedens i forhold til EU's kommende forhandlinger med andre lande, hvor retssystemerne og den politiske kultur ikke har samme pålidelighed. Her vil der være et stærkt behov for at lade tvister afgøre internationalt i stedet for ved det pågældende lands domstole.

For det andet vil det betyde, at uden ISDS giver det ikke mening at have investeringsbeskyttelse i aftalen, idet amerikanske domstole er forpligtet til at dømme ud fra amerikansk ret. Det forudsætter igen, at Kongressen har gjort en frihandelsaftale med EU til amerikansk lov. Men det kan vi ikke vide om Kongressen vil gøre, så kun et effektivt og transparent ISDS-system sikrer, at danske og europæiske investorer kan håndhæve deres rettigheder. Og for det tredje vil et EU-ønske om at fjerne ISDS fra aftalen have en politisk pris i forhandlingerne – eller det kan det i hvert fald have.

I Danmark har vi ikke haft problemer med ISDS i de aftaler, som vi har med over 40 lande. Det skyldes jo nok, at vi lovgiver og administrerer på et sagligt og solidt grundlag, så vi tilgodeser de offentlige hensyn, samtidig med at vi ikke krænker investorenes rettigheder. Hvis vi fortsætter med det, er det næppe sandsynligt, at vi skulle blive sagsøgt af amerikanske investorer i nævneværdigt omfang. Og på det punkt er det i øvrigt også muligt at indsætte en yderligere gardering mod ubegrundede søgsmål ved at indføre et system, hvor taberen i en sag betaler sagens omkostninger.

Ser vi rundt i de andre EU-lande, ja, så er der, som Enhedslistens ordfører også sagde det, delte meninger i forhold til ISDS. Min konklusion er, at der som i enhver anden forhandling med en ligeværdig modpart er fordele og ulemper ved de respektive elementer, som indgår i en aftale, men i den samlede afvejning af fordele og ulemper ved en ISDS-mekanisme vil jeg, som jeg har sagt det her, sige, at hvis vi finder en skudsikker model for ISDS, mener jeg, det er bedre at tage ISDS med end at udelukke det.

Når det er sagt, er der som nævnt nu en offentlig høring. Vi afventer resultaterne, og jeg vil naturligvis holde Europaudvalget lø-

bende underrettet om forhandlingernes forløb og om resultatet af den offentlige høring, når vi når dertil.

Kl. 17:10

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak til ministeren. Og så er det ordføreren for forespørgerne, hr. Nikolaj Villumsen, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 17:10

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Nikolaj Villumsen (EL):

I lang tid har der været en situation, hvor modstandere og kritikere er kommet med bekymringer, som er blevet rejst omkring EU-USA-aftalen. De er let blevet affejet både af Europa-Kommissionen, men også af den danske regering og af de mange erhvervslobbyister, der synes, at aftalen er en god idé. Men i takt med at der har været en stigende modstand i civilsamfundet, er det blevet sværere og sværere at ignorere den kritik, og det er blevet sværere og sværere at fastholde, at handelsaftalen blot handler om at skabe vækst og arbejdspladser.

For den her aftale har jo konsekvenser langt ud over, hvad der er traditionel handel, altså hvad man nok sidder og antager traditionel handel for at være. Det, der ligger i aftalen, er jo langt mere end bare handel. Det er, hvilke præmisser vores samfund skal organiseres ud fra. Skal det være ud fra præmisser, hvor multinationale selskaber gives særrettigheder, eller skal det være ud fra de præmisser, at man sikrer befolkningens demokratiske muligheder for at regulere deres samfund?

Kigger man på aftalen, ser man, at frihed i frihandelsaftaler som den, der planlægges mellem EU og USA, handler om at give transnationale selskaber frihed fra samfundets love og regler samt frihed fra at bidrage til fællesskabet gennem skatter og afgifter. Her tænker jeg særlig på den ISDS-ordning, som er en del af aftalen, og som vi jo diskuterer i dag i Folketingssalen.

ISDS-ordningen vil som bekendt give multinationale selskaber ret til at sagsøge stater for at indføre love og regler i overensstemmelse med offentlighedens interesser, hvad de nu end måtte være på det tidspunkt, hvor de foreslås demokratisk. I Folketingets Europaudvalg blev vi forsikret om, at aftalen ikke ville få negativ indvirkning på miljø og forbrugerstandards eller på arbejdstagerforhold, men ikke desto mindre kunne vi fra det efterfølgende læk af Europa-Kommissionens forhandlingsmandat se, at der ville indgå en ISDS-ordning, der i utallige sager rundtomkring i verden netop har haft en negativ indvirkning på miljø og forbrugerstandards, arbejdstagerforhold og statens grundlæggende ret til at indføre love og regler i overensstemmelse med offentlighedens interesse.

Et eksempel på, hvad der faktisk kan ske, når man har en ISDS-ordning, har vi set i Tyskland. Her har man i kølvandet på Fukushima-katastrofen i Japan besluttet at udfase atomenergi. Det er en fornuftig beslutning, som jeg ser det, til gavn for naturen og for det brede fællesskab. Beslutningen betød dog, at den svenske energigigant Vattenfall, som havde investeret i to tyske atomkraftværker, mistede sine forventede fortjenester. Vattenfall mener, at det tyske samfund derfor er forpligtet til at garantere Vattenfalls investeringer og er nu i gang med at sagsøge den tyske stat for 27,6 mia. kr. i kompensation.

I Storbritannien har regeringen af sundhedsmæssige årsager længe gået og overvejet at indføre en lov om simpel indpakning af cigaretpakker kaldet plain packaging. Simpel indpakning skal afholde unge fra at påbegynde rygning ved at gøre cigaretpakkens design til en stor sundhedsadvarsel. Men den britiske regering har alligevel valgt ikke at indføre en simpel indpakning, og det skyldes frygten for at blive sagsøgt af tobaksproducenterne. Det gælder særlig det

amerikanske firma Philip Morris, som i øjeblikket sagsøger Australi-
en for at have indført simpel indpakning tilbage i 2012.

En investeringsaftale betyder altså ikke alene, at lande kan blive
sagsøgt for milliarder af skattekroner, hvis de indfører lovgivning,
som de private virksomheder finder besværlig eller dyr at efterleve.
En investeringsaftale kan også betyde, at truslen om et sagsanlæg
kan afskrække politikerne fra at udføre deres primære opgave, nem-
lig at lovgive i offentlighedens interesser.

Jeg kan forstå, at ministeren mener, at Kommissionen har taget
ved lære og nu arbejder på en helt anden form for investeringsaftale
end den form for investeringsaftale, som Kommissionen fremlagde i
juli for under et år siden. Til det har jeg noget at sige. Jeg vil bare
slutte min tale med at citere en embedsmand fra Kommissionen, som
var med i en diskussion under en konference tilbage i marts, og som
udtalte sig om den her nye reformerede tilgang. Og jeg citerer em-
bedsmanden:

Det vil ikke gøre en forskel.

Kl. 17:15

Jeg synes ærlig talt, vi bør lytte til embedsmanden fra Kommissi-
onen og bekymre os, og spørgsmålet er, om vi kan leve med, at vo-
res muligheder for i Folketinget at regulere miljø, arbejdstagerrettig-
heder og forbrugerrettigheder i fremtiden skal indskrænkes. Det sy-
nes jeg ikke, og derfor fremsætter Enhedslisten følgende:

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget henviser til Europaudvalgets afgivelse af forhand-
lingsmandat til EU-USA-frihandelsaftalen, der klargjorde, at aftalen
ikke måtte få en negativ indvirkning på miljø- og forbrugerstandar-
der eller arbejdstagerrettigheder, opfordres regeringen til at afvise, at
en ISDS-ordning skal indgå i aftalen. Herudover bemærker Folketin-
get,

- at ISDS-ordninger i andre aftaler har betydet omfattende ind-
skrænkning af staters ret til at regulere på alt fra miljø-, sundheds-
og forbrugerstandards til skatteforhold og arbejdstagerrettigheder,
- at den eneste måde, man kan sikre statens ret til at indføre love og
regler i overensstemmelse med offentlighedens interesse, er ved
slet ikke at indføre en ISDS-ordning i relationerne til USA,
- at Kommissionens reformerede tilgang til investorbeskyttelse som
fremlagt i ISDS-høringsprocessen ikke sikrer tilstrækkelig beskyt-
telse af statens ret til at regulere,
- at ISDS-ordningen berettiget har frembragt betydelig kritik fra fag-
bevægelsen, miljø- og forbrugerorganisationer på begge sider af
Atlanten såvel som fra toneangivende medlemslande som Tysk-
land og Frankrig.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 44).

Kl. 17:16

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Forslaget, som jeg kan forstå at sekretæren ved siden af
mig har modtaget, indgår i den videre forhandling.

Så er der en kort bemærkning fra hr. Jakob Ellemann-Jensen,
Venstre. Værsgo.

Kl. 17:17

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det, og tak til hr. Nikolaj Villumsen for at rejse den her de-
bat. Det virker navnlig på ordførerens indledende kommentar, lidt
som om der er en opfattelse af, at hvis ikke man har den her tvistbil-
æggelsesmekanisme, lander man i en situation, hvor virksomheder
ikke kan sagsøge staten. Er det virkeligheden? vil jeg spørge hr. Ni-
kolaj Villumsen.

Kl. 17:17

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 17:17

Nikolaj Villumsen (EL):

Nej, det er sådan, at man så kan sagsøge gennem stater, stat til stat, i
det generelle handelssystem, man har i verden. Når man laver en
ISDS-mekanisme, bliver der lavet særlige paneler – såkaldte han-
delspaneler – med dommere, der bag lukkede døre uden for det nor-
male retssystem træffer afgørelsen. Det er det, som er bekymrende.
Det har i andre tilfælde ført til, at stater har tabt sager til multinatio-
nale selskaber. Eksempelvis er det særlig sket i Canada i den han-
delsaftale, de har haft med USA. Men det har så også ført til, at poli-
tikere er blevet bange for at lovgive, har holdt sig fra at forbedre mil-
jørettigheder, miljøstandarder, forbrugerrettigheder og arbejdstager-
rettigheder. Det er den situation, som jeg synes vi skal undgå.

Jeg har bemærket, at et stort land, et vigtigt land i EU-sammen-
hæng som Frankrig, har sagt, at de faktisk ikke mener, at en ISDS-
ordning er nødvendig. Man kan sagtens bare have en stat til stat-ord-
ning, som man normalt har det i handelsaftaler.

Kl. 17:18

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Hr. Jakob Ellemann-Jensen, værsgo.

Kl. 17:18

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Jeg fik bare det indtryk før, at hr. Nikolaj Villumsen er
meget bekymret for de her sagsanlæg. Men virkeligheden er jo den,
at man anvender de gængse tvistløsningsformer, altså en domstol, i
stedet for at bruge en voldgift, som der lægges op til her. Så det, an-
ken går på, kan jo ikke være, at virksomheder kan sagsøge stater; det
må jo så være, at det foregår bag lukkede døre, at det altså er vold-
giftssystemet som sådan, Enhedslisten har noget imod. Er det kor-
rekt forstået?

Kl. 17:19

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Ordføreren.

Kl. 17:19

Nikolaj Villumsen (EL):

Der er to store bekymringer, som vi har. Den ene er ganske rigtigt, at
der er forskel på, om man giver investorer rettigheder til at sagsøge
stater for at regulere, for så kan de lige præcis sagsøge eksempelvis
Danmark for at regulere miljø-, forbruger- og arbejdstagerområdet.
Der synes jeg det er problematisk, at sådanne domsafsigelser skal
foregå bag lukkede døre uden for normal procedure.

Men en anden ting er jo også, at man lige præcis får meget vidt-
gående rettigheder i en ISDS-ordning, for man får den rettighed, som
man kan se eksempelvis bliver brugt af den svenske gigant Vatten-
fall til at sagsøge Tyskland for tab af forventet indtjening. Det er ik-
ke, fordi de bliver eksproprieret, men fordi de taber forventet indtje-
ning. Det synes jeg er dybt problematisk, og det er en rettighed, jeg
ikke ønsker at give multinationale selskaber over for Danmark.

Kl. 17:20

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Tak for det. Så er det hr. Jakob Ellemann-Jensen som ordfører. Vær-
sgo.

Kl. 17:20

(Ordfører)

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. En handelsaftale mellem EU og USA rummer en lang række meget interessante perspektiver. Ikke alene viser alle økonomiske analyser, at en aftale vil betyde vækst, reallønssstigninger til lønmodtagerne, markant billigere priser for forbrugerne og ikke mindst nye eksportarbejdspladser i både Danmark, det øvrige EU og USA. Helt konkret forventes det, at aftalen årligt kan øge eksporten med op mod 25 mia. kr. og generere 14.000 arbejdspladser i Danmark – det er jobs, som vi i den grad har brug for.

Men det økonomiske aspekt er jo kun den ene del af ligningen, den anden del er de politiske implikationer, som er mindst lige så interessante. For ud over at give et skub til den transatlantiske samhandel vil en aftale bidrage til at knytte EU og USA tættere til hinanden. Det er i den grad i EU's interesse i en tid med uroligheder i vores grænseområder, samtidig med at USA jo har glæde af, at man i højere grad vil orientere sig mod Stillehavet og mod Asien. En frihandelsaftale vil både være med til at cementere det historiske partnerskab, der har været mellem Europa og USA, og samtidig øge vores indflydelse på den globale handel. Da EU og USA udgør verdens to største handelsblokke, vil en aftale gøre det muligt at fastsætte globale standarder inden for en lang række sektorer – standarder, der vil blive retningsgivende for den globale økonomi. Dermed vil det blive lettere at sikre lige konkurrencevilkår for europæisk og for dansk erhvervsliv.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi har de her perspektiver med, når vi debatterer problemstillingen omkring investeringsbeskyttelse, som Enhedslisten specifikt har indkaldt til debat om i dag. I Venstre mener vi ikke, at ISDS, som det forkortes, i udgangspunktet bør give anledning til den store bekymring. Derfor vil jeg også advare om, at debatten om investeringsbeskyttelse ender med at skygge for de mange og store fordele, vi håber på at opnå ved at indgå en aftale med USA. Det er allerede på nuværende tidspunkt helt normalt at have investeringsbeskyttelsesaftaler indbygget i mange bilaterale handelsaftaler, som Danmark og andre EU-lande har med tredjelande. I runde tal er der indgået over 1.400 bilaterale investeringsaftaler mellem EU-lande og tredjelande. Danmark har selv indgået omkring 40 aftaler, hvor der indgår en metode til at løse tvister, hvis man skulle gå hen og blive uenige. Det har endnu ikke givet anledning til en eneste sag mod Danmark ved en international voldgift, og der er ikke nogen grund til at tro, at det skulle ændre sig.

Tværtimod viser historien, at det fortrinsvis er europæiske virksomheder, der anlægger sager ved den internationale voldgift, og ikke de amerikanske. Der er altså ikke nogen grund til at frygte, at en handelsaftale med et ISDS og investeringsbeskyttelse vil betyde, at vi som land bliver bombarderet med sagsanlæg, hver gang vi indfører ny lovgivning, der f.eks. har til hensigt at beskytte miljøet eller forbedre folkesundheden. Retten til at regulere de her områder er fundamental for EU og går forud for beskyttelsen af investorers rettigheder. Det fremgår meget klart og meget tydeligt af forhandlingsdirektivet til Kommissionen. Investeringsbeskyttelse skal altså ikke bruges til at stække politikernes magt og indflydelse, men skal give virksomheder sikkerhed for, at de ikke bliver diskrimineret eller udsat for vilkårlig behandling. Det er sådan set ganske sund fornuft, når man vil tiltrække investeringer.

Lad os derfor benytte lejligheden til at forhandle en aftale med USA, der sikrer en rimelig balance mellem hensynet til at beskytte virksomheders investeringer og EU's medlemslandes legitime ret til at udforme fremtidig lovgivning, som tager hensyn til miljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse. Det ser jeg som en overkommelig opgave, som ikke skal stå i vejen for vores overordnede interesse i at indgå en ambitiøs handelsaftale.

Jeg skal hilse fra Liberal Alliance og fra Det Konservative Folkeparti og sige, at hvis de ikke når at dukke op i salen, fordi de er til forhandlinger, er de meget enige i det, jeg har sagt – det er de sikkert også alligevel – men det er altså muligt, de kommer frem.

Så vil jeg på vegne af Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til i overensstemmelse med dens forhandlingsoplæg at arbejde for indgåelse af en ambitiøs frihandelsaftale med positiv effekt for vækst, beskæftigelse og velstand til gavn for danske forbrugere og med nyt markedspotentiale for danske virksomheder.

Folketinget noterer sig ministerens redegørelse, hvorefter liberalisering af handelen mellem EU og USA ikke vil blive opnået ved indskrænkninger i beskyttelsesniveauet, og at det traktatfæstede forsigtighedsprincip ikke vil blive svækket.

Folketinget tilslutter sig, at der i frihandelsaftaler kan indgå bestemmelser om tvistbilæggelse på investeringsbeskyttelsesområdet og opfordrer regeringen til at arbejde aktivt for at sikre, at systemet fuldt ud kommer til at respektere EU og medlemslandenes ret til at opretholde og udvikle beskyttelsesniveauet på legitime politikområder som f.eks. miljø, sundhed, forbrugerbeskyttelse og arbejdstagerrettigheder.

Folketinget noterer sig, at Kommissionen har iværksat en offentlig høring om indretningen af et system for investor-stat-tvistbilæggelse.

Folketinget opfordrer regeringen til at holde Europaudvalget løbende orienteret om forhandlingerne.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 45).

Kl. 17:26

Anden næstformand (Pia Kjærsgaard):

Også det her forslag indgår i den videre forhandling.

Så er det hr. Nikolaj Villumsen for en kort bemærkning. Værsgo.

Kl. 17:26

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Når man lytter til Venstres ordfører, kunne man jo få det indtryk, at sådan et sagsanlæg fra en international investor eller et multinationalt selskab aldrig ville kunne ramme Danmark, hvis vi ændrede vores regulering af eksempelvis miljø- eller forbrugerrettigheder.

Præcis samme opfattelse havde man i Canada, da man indgik den såkaldte NAFTA-aftale mellem USA, Canada og Mexico. Man tænkte, at det mest bliver mexicanerne, der bliver ramt af sagsanlæg fra amerikanernes side, fordi de ikke har styr på det. Realiteten blev, at det var Canada, der blev mest ramt af sagsanlæg, bl.a. da man forsøgte at forbedre sin miljølovgivning.

Bekymrer det ikke Venstre, hvis vi kommer i en situation, hvor man kan blive sagsøgt for at regulere sin miljølovgivning? Er det virkelig en mulighed, som ikke skal udelukkes?

Kl. 17:27

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 17:27

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Det, som jeg beskrev i min ordførertale, var, hvordan virkeligheden har set ud indtil nu, for hvad der sker fremover, ved vi jo ikke noget om. Det er rigtigt, at der er en risiko for, at stater kan blive sagsøgt af virksomheder med den her model. Men formålet med at have så-

dan en model her er jo at sige til virksomheder: I kan trygt komme og investere penge i vores land. Vi har ikke tænkt os at ekspropriere det, I investerer, og hvis vi gør det, er der en mulighed for at løse den tvist igennem de her kanaler.

Om Canada har lært noget af lektionen, ved jeg ikke, men vi bør jo lære af Canadas eksempel. Altså, hvis man antager, at vi bare sidder i Europa og ikke lærer noget af de fejl, der er blevet begået rundt omkring – Australien har jo også lært det på den hårde måde – er der da en pointe i hr. Nikolaj Villumsens udsagn. Men nu er jo det, der adskiller os fra de andre primater, at vi lærer af vores fejl, så forhåbentlig har vi lært noget af de fejl, andre har begået, så vi kan undgå at lave de samme fejl. Det håber jeg da at man gør i forbindelse med den her tvistbilæggelsesprocedure.

Kl. 17:28

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 17:28

Forhandling

Nikolaj Villumsen (EL):

Det er jo aldrig forkert at blive klogere, men det er da tankevækkende, at før det hemmelige mandat blev lækket fra Kommissionen, var man ikke blevet klogere. Da var man i gang med at indgå præcis en aftale som den, Canada kastede sig ind i med amerikanerne. Altså, det er da bekymrende, at ikke før civilsamfundet lagde pres, gik man i tænkeboks og begyndte at overveje, om det var et problem, at man kunne blive mødt af sagsanlæg fra investorer.

Det, jeg godt kunne tænke mig at høre fra Venstre, er: Hvis Venstre har den her bekymring, hvorfor vil man så ikke bare tage ISDS-ordningen ud, så man sikrer, at stater ikke kan blive ramt af sagsanlæg fra investorer og man følger normal praksis, hvor det er stater, der anlægger sag mod stater, hvis nogen skulle føle sig krænket?

Kl. 17:29

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 17:29

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Nu har vi ikke i Venstre noget religiøst forhold til ISDS. Jeg synes, det ville være en god ting at få med i en aftale, men som jeg håber det også fremgik af min tale, synes vi, at en aftale er endnu vigtigere. Lad os nu lige holde målet for øje. En frihandelsaftale mellem EU og USA er det, der er det store mål her. Hvis vi kan få en bestemmelse, som er rimelig, og som er balanceret, i den aftale om ISDS, synes vi, det skal være der. Men det er jo ikke noget, der er en bremseklods for en sådan frihandelsaftale.

Kl. 17:29

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Socialdemokraterne, hr. Jeppe Bruus.

Kl. 17:30

(Ordfører)

Jeppe Bruus (S):

Tak. Først og fremmest tak til Enhedslisten for at rejse denne debat, som selvfølgelig er helt central og afgørende. Vi har også haft en god diskussion løbende i Europaudvalget. For god ordens skyld skal jeg også sige, at jeg her taler på vegne af både Socialdemokratiet og Radikale Venstre.

Ministeren har allerede redegjort grundigt og udførligt for regeringens position i denne sag, så jeg skal kort bemærke Socialdemokratiets og Radikale Venstres holdninger. Vores ønske er jo at bevare og forbedre velstand og velfærd i Danmark. Skal vi indfri det ønske, og det skal vi, er det helt centralt, at vi forbedrer rammerne for den samhandel, der også er mellem EU og USA.

Udfordringen er jo, som landet ligger nu, at der eksisterer barrierer for samhandelen mellem USA og EU. Nogle barrierer er nødvendige, mens andre barrierer er unødvendige. De nødvendige barrierer handler om at sikre retten til at opretholde og udvikle den lovgivning, som værner om vores beskyttelsesniveau – i forlængelse heraf miljø- og forbrugerbeskyttelse. Nogle af de unødvendige barrierer, der udelukkende er til gene for samhandelen, og som ikke har betydning for beskyttelsesniveauet, vil vi gerne være med til at kigge på.

Skåret ud i pap mener vi altså, at en frihandelsaftale mellem EU og USA er vigtig for at indfri vores ønske om at forbedre velstand og velfærd i Danmark og også sikre udviklingen af arbejdspladser. Men en frihandelsaftale må ikke betyde, at Danmark mister sin suverænitet og dermed også retten til en række af de beskyttelsesforhold, som har været nævnt i debatten. Dem ønsker vi sådan set at man skal holde fingrene fra i forhandlingerne.

Derfor er vi glade for det fælles forslag til vedtagelse, som alle partier i Folketinget på nær Enhedslisten er blevet enige om, og vi ser frem til at skabe konsensus og opbakning til den danske regerings linje i den her sag. Tak.

Kl. 17:31

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har markeret sig for en kort bemærkning. Det er hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 17:32

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Det er jo godt at høre, at man er bekymret for, om vi kan regulere i fremtiden, og om vores demokratiske muligheder i Folketinget bliver indskrænket, fordi man giver investorer nogle rettigheder til at sagsøge os, såfremt vi skulle ændre skattelovgivningen, ændre afgifter, ændre miljølovgivningen eller forbrugerrettigheder. Det interessante, synes jeg, er, hvad det så er, diskussionen går på i Tyskland og Frankrig. De to store lande i EU siger: Vi er bekymret for sådan en ISDS-mekanisme; vi synes faktisk, at den skal ud; vi synes, at man kan leve med normale procedurer mellem stat og stat, hvis der skulle være nogle problemer.

Hvorfor er det, at Socialdemokraterne ikke indtager det samme standpunkt? Når en socialdemokratisk-konservativ regering kan gøre det i Tyskland, når en socialdemokratisk regering kan gøre det i Frankrig, hvorfor kan vi så fra dansk side ikke melde klart ud i dag, at vi faktisk ikke ønsker en ISDS-model, en ISDS-ordning i den her handelsaftale med USA?

Kl. 17:33

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 17:33

Jeppe Bruus (S):

Nu er det nok ordføreren bekendt, at der er en række synspunkter, som man har som socialdemokrater i Tyskland og Frankrig, som vi ikke deler i Danmark.

Jeg har læst de to forslag til vedtagelse, der ligger, forslaget fra Enhedslisten, hvor der står, »at aftalen ikke måtte få en negativ indvirkning på miljø- og forbrugerstandarder eller arbejdstagerrettigheder«, og så forslaget fra alle andre partier, hvor der jo står: »Folketinget noterer sig ministerens redegørelse, hvorefter liberalisering af handelen mellem EU og USA ikke vil blive opnået ved indskrænk-

ninger i beskyttelsesniveauet, og at det traktatfæstede forsigtighedsprincip ikke vil blive svækket.« Og længere nede står der: »f.eks. miljø, sundhed, forbrugerbeskyttelse og arbejdstagerrettigheder«.

Så vi deler jo sådan set samme ønske om at holde beskyttelsesniveauet, og jeg synes da, at vi skal være glade for, at der er konsensus om det i det danske Folketing.

Kl. 17:33

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 17:34

Nikolaj Villumsen (EL):

Jeg vil så også lige sige, at nitrit og nitrat i spegepølser jo er det, vi diskuterer i EU. Er det inden for forsigtighedsprincippet, eller er det ikke inden for forsigtighedsprincippet? Der har EU jo en tolkning, som jeg tror at rigtig mange danskere ikke er enige i, nemlig at man ikke må lave et forbud mod nitrit og nitrat i spegepølser, så hvis man bare klamrer sig til forsigtighedsprincippet, men samtidig giver multinationale investorer rettighed til at sagsøge Danmark, såfremt vi skulle ønske en forbedring af forbrugerrettighederne herhjemme, synes jeg, at man har et meget, meget tyndt halmstrå.

Så bare for at komme tilbage til spørgsmålet vil jeg sige: Hvorfor er det, at vi ikke skal have det samme høje niveau i forhold til krav for at sikre vores fremtidige muligheder for at regulere i Danmark, som man nu åbenbart indtager i Tyskland og Frankrig, hvor man siger: Lad os tage ISDS-delen ud af aftalen?

Kl. 17:34

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 17:34

Jeppe Bruus (S):

Som ministeren også redegjorde for, ønsker vi jo sådan set en ISDS-mekanisme version 2,0, og det er jo også en imødekommelse af og en forståelse af, at de mekanismer, der eksisterer i dag sådan set ikke er præcise eller konkrete nok. Derfor har vi jo så en fælles interesse i at sikre os, at den ISDS-mekanisme, der bliver etableret, er mere præcis for netop at sikre det beskyttelsesniveau, som vi jo i Folketinget er enige om.

Kl. 17:35

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har ønsket korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Dansk Folkeparti, fru Pia Adelsteen.

Kl. 17:35

(Ordfører)

Pia Adelsteen (DF):

Tak for det. Jeg tror ikke, jeg vil prøve at gentage, hvad de to forrige ordførere har sagt. Normalt plejer Enhedslisten og Dansk Folkeparti at være sådan, ja, nogenlunde på bølgelængde, hvad angår EU, men det er vi altså ikke i den her sag. I Dansk Folkeparti går vi helt klart ind for frihandelsaftaler, og sådan som jeg ser det i forhold til ISDS'en, mener jeg helt klart, at det har været en god ting, at det er kommet op i debatten. Det tror jeg et eller andet sted har været godt, for så er man blevet opmærksom på, at der altså kan være nogle problemer. Man tager netop ved lære af de erfaringer, der har været rundtomkring i verden, i andre lande, som har haft ISDS-aftaler.

Men det er også mit helt klare indtryk, at man sagtens kan lave en ISDS-aftale eller have en frihandelsaftale indeholdende ISDS, hvor man netop tager højde for, at de områder vedrørende forbrugerbeskyttelse, fødevarer sikkerhed, sundhed osv. osv., som vi alle sammen

er bekymrede for, og hvor vi alle sammen ønsker at sætte vores egne standarder, også kan blive tilgodeset. Det er jeg faktisk ikke synderlig bekymret for, og det er vi ikke i Dansk Folkeparti.

Jeg må ærligt indrømme, at da jeg læste forespørgslen, tænkte jeg: Jamen hvad er det egentlig, Enhedslisten vil? Det er da rigtigt, at da vi diskuterede mandatet tilbage den 8. maj sidste år i Europaudvalget, var det jo ikke, fordi vi diskuterede ISDS vildt og voldsomt. Men hvis man ved en lille smule om frihandelsaftaler, ved man jo, at der altid har været det her investor-stat-tvistbilæggelsessystem – det meget mundrette ord, som jeg sikkert har sagt forkert. Det har jo altid ligget i frihandelsaftaler, og man kan også se i Udenrigsministeriets redegørelse, tror jeg, det var, at det ikke har givet anledning til sager, hvert fald ikke mod Danmark. Det har det så i forhold til andre lande, og man kan jo så spørge sig selv, om det er, fordi de ikke har været kvikke nok ved skranken, eller hvordan man nu skal udtrykke det.

Men i forhold til Enhedslistens forespørgsel sad jeg sådan lidt og tænkte: Jamen Enhedslisten sagde jo selv ja til mandatet tilbage den 8. maj 2013 i Europaudvalget. Og jeg ved ikke, om det er, fordi Enhedslisten har fået kolde fødder, eller hvad det er – det er jo nogle gange lidt brede mandater, vi giver i Europaudvalget, det medgiver jeg meget gerne – men jeg kan da godt undre mig over, at man lige præcis piller det her frem som et argument for, at man helt skal droppe det. Jeg synes i hvert fald, at det er meget, meget vigtigt, at man har et system, så man ved, hvordan man skal håndtere netop sådan nogle tvister.

I Dansk Folkeparti støtter vi i hvert fald frihandelsaftalen, og jeg er også helt sikker på, at de forhandlinger, der foregår, og som forhåbentlig kommer i gang igen nu, når høringen er overstået, vil være til gavn både for Danmark og en masse andre lande.

Kl. 17:38

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har markeret. Det er hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 17:38

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Dansk Folkeparti er bekymret for, om Enhedslisten har fået kolde fødder. Altså, situationen er jo den, at den 8. maj sidste år, hvor vi drøftede det i Europaudvalget, var det lige præcis en forudsætning for Enhedslisten, at en handelsaftale ikke skulle komme til at skade forbrugerrettigheder, miljø og arbejdstagerrettigheder. Det blev bekræftet af ministeren, og det var en forudsætning for den danske regering, at man ville gå til forhandlingerne med det og kræve, at det blev fjernet, hvis det var til skade. Så var situationen bare sådan, at vi jo ikke kendte det hemmelige forhandlingsmandat, som Europa-Kommissionen havde. Det var der ingen i Folketinget der kendte, men det blev så lækket kort tid efter, og der viste det sig, at der var en ISDS-del med i aftalen, som jo lige præcis kan føre til forringelser.

Nu siger Dansk Folkeparti, man er glade for den ISDS-del. Det undrer mig, for i NOTAT, der er udkommet op til europaparlamentsvalget, siger Morten Messerschmidt, Dansk Folkepartis spidskandidat, at han ikke ønsker en ISDS-del i EU-USA-frihandelsaftalen. Det er jo lige præcis det, som Enhedslisten foreslår i dag. Hvorfor støtter Dansk Folkeparti så ikke Enhedslistens forslag?

Kl. 17:39

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 17:39

Kl. 17:42

Pia Adelsteen (DF):

Ja, nu er det jo svært at stå på mål for, hvad vores medlem af Europa-Parlamentet har sagt i NOTAT. Jeg har i hvert fald talt med hr. Morten Messerschmidt, og vi er egentlig enige om, at det her er ganske glimrende.

Som jeg også sagde i starten af min tale, tror jeg, det har været fint, at debatten er kommet op, så man netop kan kigge på ISDS-delen, så man er meget mere opmærksom på, at den altså skal laves på en ordentlig måde. Men det er egentlig det, som jeg synes har været godt, ved at debatten er kommet op, også i hele EU. Men at pille den helt ud tror jeg også vil være en fejl, for et eller andet sted vil man så få – jeg ved ikke, man kan jo ikke kalde det retsløse tilstande, for sådan vil det jo ikke være – en situation, hvor hvert enkelt land alt andet lige så ville skulle føre en tvistsag på den måde, man gør det i hvert enkelt land. Det kan man jo synes er godt, men så giver det i mine øjne ikke nogen mening at have en EU-USA-frihandelsaftale. Altså, så kunne vi lave en Danmark-USA-frihandelsaftale, hvor vi så fastsatte de krav, vi skulle have opfyldt. Og så skulle man jo ikke have sagt ja til mandatet. Så for mig at se er der en stor forskel.

Kl. 17:40

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 17:40

Nikolaj Villumsen (EL):

Altså, en ISDS-ordning er, at man opretter en særdomstol, hvor man giver udenlandske investorer, multinationale selskaber mulighed for at sagsøge stater. De skal ikke henvende sig til en stat og bede den stat om at sagsøge en anden stat. Søgsmålet er ikke mellem en stat og en stat, men mellem et multinationalt selskab og en stat. Når Dansk Folkepartis spidskandidat bliver spurgt om det, siger han i NOTAT, at det ønsker han ikke i den her aftale. Når Dansk Folkeparti bliver spurgt i Folketingssalen, siger de, at de ønsker en ISDS-ordning i aftalen. Kan Dansk Folkepartis ordfører forstå, hvis vælgerne kunne blive en smule forvirrede?

Kl. 17:41

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 17:41

Pia Adelsteen (DF):

Ja, men det gør de også i forbindelse med patentdomstolen og mange andre ting – alt andet lige. Så jeg kan sådan set godt forstå, hvis man synes, der er forskel. Men der er en forskel her, for jeg er overbevist om, at når man ser på ISDS-delen, har man også taget ved lære af de fejl, der er begået, og at det netop er derfor, man er meget omhyggelig i forhold til det.

Må jeg så ikke bare sige, at jeg ikke går ud fra, at det kun er multinationale selskaber, som Enhedslisten altid nævner, der kan anlægge sag. Det er vel også almindelige selskaber, som ikke behøver at være multinationale.

Kl. 17:42

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har ønsket at stille spørgsmål eller komme med korte bemærkninger. Så er det ordføreren for SF, hr. Steen Gade.

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Tak. Når vi diskuterer forskellige typer frihandelsaftaler, er der jo én ting, som altid kommer ind på lystavlen for en SF'er, også for en, der var med til at forhandle, hvordan vi åbnede for det indre marked i sin tid, i 1980'erne, og det er de risici, der kan være i forhold til miljø, sundhed, arbejdstagerrettigheder og forbrugerrettigheder. Det er de fire ting, der for en SF'er, kan man sige, står klart i forbindelse med en frihandelsaftale, hvor der jo også er en lang række fordele – og fordelene er der andre der har talt om her, og det er jo noget, som vi også anerkender – men hvor det, vi skal være opmærksomme på, lige præcis er de fire punkter. SF har jo f.eks. været meget bekymret for den stilstand, der har været i forbindelse med verdensforhandlingerne om WTO; det har jo været rigtig bekymrende. Vi havde jo faktisk ikke ønsket, at det i verden udviklede sig i den retning, at man fik så mange bilaterale aftaler, men ville i stedet for gerne være gået WTO-vejen. Men det har jo været sat næsten i stå i 10 år, og derfor har vi også sagt: Okay, så må det, for at man i verden kan fremme en frihandel, som foregår på fair vilkår, og hvor man prioriterer de fire områder, jeg har nævnt, være en flerfacetteret indsats, med bilaterale aftaler og en fortsat kraftig dansk indsats, og det formoder jeg også at ministeren er helt enig i, i forhold til at bruge mange, mange kræfter på WTO. Det er jo egentlig bare beklageligt, at dem, der har stillet forespørgslen her, også har modarbejdet WTO; det synes jeg man lige er nødt til at have med, når vi diskuterer det her.

Så det, vi lægger vægt på i selve forhandlingerne, er, at disse fire ting er sikret, altså at miljøforhold er sikret, at sundhed er sikret, at forbrugerbeskyttelse er sikret, at arbejdstagerrettigheder er sikret – og der er ordet sikret mit ord i den her debat – og at man ikke bare fokuserer på, at det ikke må forringes, men at det også må udvikles, og at der ikke er dele af mekanismen, som er modspillere, i forhold til at man kan udvikle det og stille yderligere krav i fremtiden.

Så vil jeg gå til det, der er hovedsagen her i forhold til tvistbilægelsesmekanismen, og det, der jo også vil være vores hovedlinje i forbindelse med den. I det forslag til vedtagelse, som vi er med til at fremsætte, står der, at man kan indgå bestemmelser om tvistbilægelse på investeringsbeskyttelsesområdet, og det er jo noget, jeg selv er interesseret i at understrege at man kan gøre. Det betyder, at man også godt kan lave en aftale, hvor den ikke er der, og det er der jo mange der har argumenteret for, og det har jeg også lyttet til. Jeg har især lyttet til de dårlige erfaringer, der er med tvistbilægelsesmekanismer forskellige steder. Det er jo også derfor, at den gruppe, SF sidder i i Europa-Parlamentet, allerede i november 2013 satte foden ned, og senere har den socialdemokratiske gruppe jo også sagt, at man ikke var tilfreds.

Jeg synes egentlig, det kunne være godt at sige i den her debat – for der er jo ikke så lang tid til, at vi har valg til Europa-Parlamentet – at når Kommissionen har lavet en ny runde, og når man nu er i gang med diskutere en version 2 i stedet for bare en fortsættelse af version 1, så er det jo, både fordi der, som hr. Nikolaj Villumsen også sagde det, er græsrodde, der har været oppe at sige de samme ting, som jeg siger her, om, at man skal være på vagt på de fire områder, men det er jo også, fordi der er to store grupper i Europa-Parlamentet, både den grønne gruppe, hvor SF er medlemmer, og faktisk også den socialdemokratiske gruppe, som har sagt til Kommissionen: Nej, nej, det her skal gøres bedre; de skal have sikkerhed på de her områder. Og det viser jo faktisk, at det betyder noget, at man stemmer til europaparlamentsvalget og ikke bare melder sig ud af diskussionen.

Jeg mener, at der er en række dårlige erfaringer, og derfor er det vigtigt for mig at understrege, at regeringen skal arbejde meget aktivt for at sikre, at man fuldt ud respekterer vores ret til at opretholde

og udvikle politik, når det gælder arbejdstagerrettigheder, forbrugerbeskyttelse, sundhed og miljø.

Kl. 17:49

Kl. 17:47

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Der er et enkelt medlem, der har bedt om ordet, og det er hr. Nikolaj Villumsen... Villumsen. Undskyld!

Kl. 17:47

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Den fejl er før begået i verdenshistorien.

Jeg har et spørgsmål til SF's ordfører, fordi der er noget, der underer mig lidt. Vi er lidt inde på den samme problematik, som vi var med Dansk Folkeparti, hvor EU-spidskandidaten siger, at vi skal have ISDS-ordningen taget ud af en sådan aftale, men Dansk Folkeparti vil ikke have den taget ud, de støtter den faktisk i Folketingssalen.

Altså, SF er jo i den situation, at det var SF's minister, fru Pia Olsen Dyhr, som var med til at forhandle det forhandlingsmandat, der blev lækket, og som der derefter rejste sig protester i civilsamfundet mod, nemlig at denne ISDS-ordning, som er meget kritiseret, ligger, hvor den ligger.

SF's medlem af Europa-Parlamentet, Margrete Auken, har om spørgsmålet, om der skal være en ISDS-ordning i frihandelsaftalen med USA, sagt: Nej, det skal der ikke. Hvorfor kan SF så ikke i dag udelukke, at det skal der være? Det burde da være en enkel sag, når man fører europaparlamentsvalgkamp på, at den skal ud af aftalen.

Kl. 17:48

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 17:48

Steen Gade (SF):

Jeg synes faktisk, at det lige præcis var det, jeg selv sagde noget om. Jeg synes faktisk, det var rigtig godt, at den grønne gruppe tog det initiativ at sige til Kommissionen: Det, der ligger, er ikke godt nok. Det var det, fru Margrete Auken sagde, ligesom alle andre medlemmer af den grønne gruppe gjorde – for øvrigt kom Socialdemokraterne senere til at sige det samme – og hvis det var det oprindelige forslag, jamen så skulle vi da ikke gå ind på det.

Men nu forhandler vi jo i EU om at skabe det rum, som jeg er glad for at ministeren har understreget er det, vi forhandler om. Derfor forstår jeg ikke, at Enhedslisten sådan set bare siger, at vi nu pludselig skal sige, at vi ikke vil være med til at forhandle det, som vi ved vi kommer til at forhandle. Det er jo det samme som at melde sig ud og være uden indflydelse.

Kl. 17:49

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 17:49

Nikolaj Villumsen (EL):

Arh, det tror jeg også godt ordføreren ved ikke er sådan, det hænger sammen. Situationen er den, at Frankrig og Tyskland siger: Lad os tage ISDS-ordningen ud. SF's spidskandidat til europaparlamentsvalget siger: Lad os tage ISDS-ordningen ud. Enhedslisten siger: Lad os tage ISDS-ordningen ud. Men SF gør noget andet i Folketinget i dag. Det er da underligt, er det ikke?

Kl. 17:49

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Steen Gade (SF):

Næh, det er det da ikke, vi gør ikke noget andet. Først og fremmest var det jo en anden situation med det forslag, der lå, og det var da dårligt. Det er jeg fuldstændig enig i.

Det, som vi siger ja til i dag, er, at den kan være der, og det er jo ikke det samme som at sige, at den skal være der. Det kan der være andre der måske har udtrykt eller noget i den retning. Det er faktisk ikke det, der står i det, vi vedtager her i Folketinget. Det vil vi jo gøre op med. Vi vil jo følge det her, for jeg mener: Vi er sådan nogle, der hænger sig fast i det her og har tænkt sig at vinde det, ikke at melde sig ud af det.

Kl. 17:50

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Liberal Alliance, fru Mette Bock.

Kl. 17:50

(Ordfører)

Mette Bock (LA):

Jeg beklager, at jeg er kommet lidt sent. Jeg har siddet i medieforhandlinger, og endnu er det jo ikke lykkedes for nogen at opfinde, at man kan være to steder på en gang. Derfor hørte jeg heller ikke ministerens redegørelse, og jeg må derfor i al korthed gøre rede for Liberal Alliances synspunkter på det her område.

I en ideel verden synes vi i Liberal Alliance, at frihandel overalt i verden ville være det bedste. Vi er helt sikre på, at det ville sikre økonomisk udvikling og udvikling af velfærd overalt, og det betyder selvfølgelig også, at alle de steder, hvor det er muligt at indgå frihandelsaftaler, er vi meget positive.

Jeg synes sådan set, at jeg godt vil kvittere for, at Enhedslisten har bedt om den her seance i Folketingssalen, for det er naturligvis vigtigt at være opmærksom på alle de elementer, som knytter sig til en frihandelsaftale. Men når man samlet set skal vurdere, hvad vi vil få ud af en frihandelsaftale i forhold til de risici, som måtte være forbundet med det, er det vores helt klare konklusion, at hvis det lykkes at etablere en frihandelsaftale mellem EU og USA, vil det være en meget stor fordel – ikke kun for Europa og USA, men det vil formentlig også have følgevirkninger for en række andre lande.

Vi vil selvfølgelig også følge opmærksomt med og lytte til alt, hvad der måtte være af kritik i forhold til ISDS-ordningen. Der er jo også flere andre lande i EU, som er kritiske over for, at den her del er med, og især med hensyn til spørgsmålet om, hvordan det bliver udmøntet, hvordan det skal præciseres, og det vil vi også følge med i. Vi er bare af den opfattelse, at hvis man ønsker en frihandelsordning, tror vi simpelt hen ikke på, at det er muligt at komme ud over en ISDS-ordning. Og derudover skal man jo have noget, som kan forholde sig til de tvister, som selvfølgelig vil opstå, i forbindelse med at man etablerer en sådan frihandelsordning.

Vi følger debatten og takker for, at forespørgslen er blevet rejst, og vi noterer os også, at Enhedslisten var med til at give mandatet, da det blev givet i Europaudvalget.

Kl. 17:52

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Der er et enkelt medlem, der har bedt om en kort bemærkning. Det er hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 17:52

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det, og tak til ordføreren. Hvis ordføreren havde været her, havde ordføreren nok også bemærket, at lige præcis i den diskussion den 8. maj sidste år blev det lovet fra regeringens side, at der ikke

ville komme til at ske indskrænkninger af vores muligheder for at regulere miljø, arbejdstagerrettigheder, forbrugerrettigheder, og at det var en forudsætning for den forhandling, man ville have. Det var jeg jo glad for. Problemet er bare, at en ISDS-ordning jo lige præcis kan føre til, at man mister de muligheder, fordi investorer kan lægge sag an mod stater for at forbedre eksempelvis miljøstandarden.

Jeg har jo bemærket, at Liberal Alliance er kritisk over for, at EU skal blande sig i vores arbejdsmarked, i, hvordan vi regulerer miljøet herhjemme, i, hvilke krav vi stiller til vores fødevarer. Hvorfor vil Liberal Alliance gøre det muligt for udenlandske investorer at sagsøge Danmark for at ændre på de områder, når man er træt af, at EU bestemmer på de områder?

Kl. 17:53

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 17:53

Mette Bock (LA):

Det er vi bestemt fortsat også kritiske over for, men i det her forhold som i mange andre forhold er det jo sådan, at der både er fordele og ulemper knyttet til det. Og den enorme fordel, det vil give at få etableret en sådan frihandelsaftale, vurderer vi vil overskygge, hvad der eventuelt måtte komme af indblanding, også i forhold, som vi ellers ønsker at værne Danmarks ret til selv at forholde sig til. Det er sådan set det, der er begrundelsen for det.

Kl. 17:54

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 17:54

Nikolaj Villumsen (EL):

Da vi diskuterede tobaksdirektivet i Europaudvalget, altså reglerne for, hvilke mærkninger vi skulle have, og hvilke cigaretter man måtte sælge i Danmark, var Liberal Alliance meget sur over, at EU skulle blande sig i det. Man ville gerne have, at man kunne putte parfume, slik og alt muligt i cigaretter. Det var helt fint, det skulle EU ikke blande sig i. Nu er situationen så bare den, at det, man kan se med sådan nogle ISDS-ordninger, eksempelvis i Australien, er, at et amerikansk cigaretfirma lægger sag an mod Australien, når de gennem ordninger forsøger at mærke deres cigaretpakker. Hvorfor skal et multinationalt cigaretfirma have lov til at blande sig i, hvad vi gør med cigaretter herhjemme, når EU ikke skal have lov blande sig?

Kl. 17:54

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 17:54

Mette Bock (LA):

Jeg synes, at ordføreren blander æbler og pærer sammen. Den diskussion, vi har omkring relationen imellem EU's kompetence og Danmarks kompetence eller nationalstaternes kompetence, er én diskussion, og der vil vi selvfølgelig arbejde med næb og klør og arme og ben for at begrænse og værne Danmarks selvbestemmelsesret på en lang række områder. Og det vil vi fortsat gøre.

Vi vil da stadig væk indse og se i øjnene, at der vil komme tvister, at der vil komme afgørelser, som vi måske ikke synes tjener danske interesser allerbedst, men vægter man samlet set de fordele, der vil være ved at få etableret en frihandelsordning, over for de ulemper, som måtte følge, jamen så vil vi helt klart have den vurdering, at fordelene vil overskygge ulemperne.

Kl. 17:55

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det ordføreren for Det Konservative Folkeparti, fru Charlotte Dyremose.

Kl. 17:55

(Ordfører)

Charlotte Dyremose (KF):

Tak. Da den konservative ordfører, hr. Per Stig Møller, ikke kan være til stede, har jeg lovet at sige følgende på hans vegne:

Det Konservative Folkeparti går stærkt ind for frihandel mellem EU og USA. Den har vi anbefalet igennem flere år, og det har vi gjort, fordi vi kan se en udvikling omkring Europa og USA, der lige så stille med tiden skaber afstand mellem EU og USA – en afstand, som kan svække os begge og i hvert fald Europa. Nord-nord-handelen synker relativt i verdenshandelen i disse år, mens syd-syd-handelen vokser. Det betyder, at vi får stadig mindre vægt i verdensøkonomien og dermed også i verdenspolitikken.

Samtidig ser vi et USA, der drejer mere over mod Stillehavet og dermed noget væk fra Atlanterhavet. Det er en udvikling, som risikerer at svække de traditionelle og stærke bånd mellem USA og Europa. Når amerikanerne ser på Europa og Europas udfordringer, ser de et Europa, som de synes burde klare mere selv.

Truslerne mod os synes jo at kunne komme fra det, man kalder vores egen baggård. Mod øst spiller Rusland med musklerne over for EU's nye naboer, som Rusland jo betragter som sit nære udland. Mod syd risikerer vi en dag at stå med en konfliktsøgende islamisme. Hvor meget vil USA til den tid bekymre sig om os?

For os Konservative er det afgørende, at forholdet mellem USA og Europa ikke svækkes, men styrkes. I modsætning til hvad en socialdemokratisk udenrigsminister for nogle år siden gav udtryk for, deler vi værdifællesskab med USA. Vi vil begge demokratiet, retsstaten, menneskerettighederne og det frie marked.

Men et værdifællesskab er ikke i sig selv nok, det skal også være et interessefællesskab. Dette interessefællesskab er fastholdt i NATO, men der er også behov for et økonomisk interessefællesskab, som man kunne kalde NATA, Northatlantic Trade Association. En sådan frihandel vil styrke de transatlantiske forbindelser, og nok så vigtigt vil den skabe en økonomisk vækst med flere arbejdspladser på begge sider af Atlanten, og det har både USA og EU så sandelig brug for. EU-området står med et massivt ungdomsarbejdsløshedsproblem; en voksende samhandel kan medvirke til at gøre indhug i den.

Vi er altså helhjertet for frihandelsaftalen, det kan kun gå for langsomt. Og en frihandelsaftale må naturligvis have et tvistbilæg-gelsessystem. Det er den eneste ordentlige måde at få løst konflikter på, så man ikke bare gør, som man vil, men respekterer og bøjer sig for den indgåede aftale. Ser man forskelligt på, hvad aftalen betyder i en konkret sag, er det bedst at have en uvildig instans til at afgøre uenigheden.

Det er klart, at der forestår sikkert lange og sikkert også besværlige forhandlinger – djævelen skjuler sig jo i detaljen. Men det europæiske udgangspunkt, som er skitseret i det forslag til vedtagelse, som vi er med i, markerer ganske tydeligt, hvad frihandelsaftalen *ikke* må medføre. Vi skal f.eks. ikke efter aftalens indgåelse ende med et dårligt miljø og fødevarer, der udsætter sundheden for fare.

Aftalens detaljer bliver der rig lejlighed til at gå ind i, efterhånden som forhandlingerne skrider frem. Dem vender vi tilbage til i Europaudvalget og her i salen. Foreløbig drejer det sig om at komme videre – både for vores sikkerhed og for vores økonomis skyld og hellere i dag end i morgen.

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har bedt om en kort bemærkning. Det er hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 17:59

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Jeg ved godt, at ordføreren holdt en tale på vegne af en anden ordfører. Jeg vil bare gøre opmærksom på, at den konservative spidskandidat til europaparlamentsvalget, hr. Bendt Bendtsen, adspurgt om han ønskede en ISDS-ordning i EU-USA-frihandelsaftalen, til NOTAT har svaret: Lad os beholde det retssystem, vi har i dag, frem for at begynde at lave særdomstole.

Så jeg vil på den baggrund opfordre De Konservative til at afklare, hvad de faktisk mener på området.

Kl. 17:59

Kl. 18:00

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ordføreren.

Kl. 18:00

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg synes absolut, at det lyder som en drøftelse, der bør tages med den konservative ordfører, så jeg vil foreslå, at man tager den drøftelse i udvalget.

Kl. 18:00

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det handels- og udviklingsministeren.

Kl. 18:00

Handels- og udviklingsministeren (Mogens Jensen):

Tak. Det er jo ikke hver dag, vi diskuterer handelspolitik i Folketinget. Jeg synes da, vi skulle gøre det noget oftere, for det er jo fint at få vendt de forskellige aspekter af handelspolitik, og som handelsminister vil jeg også godt, som flere ordførere allerede har været inde på, gøre reklame for, hvor meget handel egentlig betyder for Danmark, når det kommer til jobs, når det kommer til vækst og beskæftigelse. Handelspolitikken og Danmarks handel er jo afgørende for hvert fjerde job i Danmark og kan blive afgørende for, at vi får skabt endnu flere jobs. Derfor er det også dejligt at opleve den brede støtte, der er til en frihandelsaftale mellem EU og USA her i Folketinget i dag.

Jeg er jo helt enig med stort set alle ordførere, som har været heroppe at sige, at vi hverken kan eller skal gå på kompromis med det, vi har opnået gennem årene med hensyn til beskyttelsesniveauer. Det gælder på alle områder. Det står ikke til forhandling i forbindelse med den her frihandelsaftale. Det er jo heller ikke sådan, som det ligesom har været antydnet, at man nu skal indføre amerikanske standarder eller ned på amerikansk niveau på en række områder. Det ligger ikke i den her frihandelsaftale. Det forhandlingsmandat og direktiv, som er givet til Kommissionen, er ganske klart på det her punkt.

Det siges af Enhedslistens ordfører, at der med det her ISDS-begreb kunne rettes et angreb mod Danmarks ret eller andre europæiske landes ret til at regulere, når det gælder arbejdstagerrettigheder, forbrugerbeskyttelse, miljøstandarder og sundhedsstandarder. Det er jo ikke rigtigt. Som det også fremgår af det forslag til vedtagelse, der er fremsat af et stort flertal af partierne her i Folketinget, er det et udgangspunkt fra dansk side, at du ikke kan bruge en ISDS-mekanisme til at forringe staternes, de enkelte landes mulighed for at regulere arbejdstagerrettigheder, forbrugerbeskyttelse, miljø eller sundhed. Det står helt klart her i salen i dag. Det har alle partier givet udtryk for, inklusive Enhedslisten, og på den baggrund virker det

sådan set også lidt mærkeligt, at vi ikke kan blive enige, og at Enhedslisten ikke kan tilslutte sig den vedtagelse, der ligger fra de øvrige partier, for den siger faktisk det, som Enhedslisten klart har givet udtryk for: at man ikke ønsker, at den aftale skal kunne forringe vores standarder, når det gælder arbejdstagerrettigheder, forbrugerbeskyttelse, miljø og sundhed.

Jeg vil godt bruge lejligheden her til lige bare at præcisere, hvad det er, en moderne ISDS-mekanisme egentlig skal præcisere i forhold til de gamle mekanismer, som Enhedslistens ordfører har været inde på. De eksempler, Enhedslistens ordfører har givet her i dag, på igangværende tvister er jo efter de gamle tvistbeskyttelsesregler, og selv når du tager de regler og kigger på, hvad der har været af sager, vil du se, at vi altså har seks sager kørende, som ikke er afgjort endnu. Men jeg kan jo henvise til syv andre sager, hvor der foreligger en afgørelse, og hvor den sagsøgende virksomhed eller den sagsøgende investor ikke har fået medhold over for staten. Så selv efter de gamle regler har vi klare eksempler på, at det ikke er lykkedes at tvinge staterne, selv om man har ønsket det. Så det er bare for at sige, at fordi man har den her type aftaler, er det jo langt fra sikkert, at en investor ville vinde sagen, men de eksempler på sager, som Enhedslistens ordfører har givet her i dag, er altså ikke afgjort endnu, så man kan ikke sige noget om, at de kan bruges som grundlag for at dømme en ISDS-mekanisme ude.

Kl. 18:05

Som sagt ønsker vi en ny ISDS-mekanisme, Kommissionen ønsker en ny ISDS-mekanisme, som lige præcis, og nu citerer jeg fra den danske oversættelse, indeholder, at man skal sikre, at man kan få en retfærdig rettergang eller en administrativ sagsbehandling; at man ikke kan have vilkårlighed i retslige og administrative afgørelser, altså at der ikke kan være magtfordrejning i afgørelser, som ligger på det her område; at man ikke kan diskriminere på grundlag af race, køn eller tro; at man ikke må chikanere en investor, eller der kan være konkrete situationer, hvor der er lavet en aftale, hvor man har givet en investor en berettiget forventning, som det hedder, om et konkret resultat af hans engagement.

Jeg synes, at det her er meget, meget klare bestemmelser, som helt klart definerer, hvornår sådan en mekanisme kan tages i anvendelse, og jeg er overbevist om, og nu bruger jeg et billede, som ikke har noget med ISDS at gøre, men det er jo sådan set princippet i det, at hvis Enhedslistens ordfører havde købt et hus i et andet land og landets regering pludselig beslaglagde huset eller inddrog huset, så tror jeg også, at Enhedslistens ordfører – jeg tror i hvert fald, at alle mulige andre mennesker ville – trods alt ville sige, at det ikke er acceptabelt, og at det der ville være fint at have en mekanisme, hvor det måske ikke er regeringens eller statens domstol, der så skal bestemme, om det er retfærdigt eller ej, men at man har en uvildig instans i form af et nævn, der ligger på tværs af staterne, som kan sige, at her har staten altså forbrudt sig mod hr. Nikolaj Villumsens rettigheder. Men jeg erkender, at det er et sort-hvidt billede, men det er for at give en forståelse af, hvad det er for nogle mekanismer, der sådan set ligger i det her. Så det med at have en uvildig instans er ikke uden betydning.

Men jeg gentager bare, at en ISDS-mekanisme i den her aftale skal være en ny og moderne mekanisme, som ikke giver investorerne ret til erstatning, blot fordi nye regler i offentlig interesse begrænser værdien af deres investering.

Jeg vil da også gerne sige, at jeg anser det for fuldstændig usandsynligt, at en sådan aftale overhovedet ville kunne komme igennem Rådet og de enkelte medlemslande, for ikke at snakke om Europa-Parlamentet, hvis det var sådan, at man havde mekanismer, der kunne misbruges i retning af at sænke vores beskyttelsesniveau. Så jeg synes, at det er fornuftigt, at vi nu giver Kommissionen tid til at færdiggøre den høring, som er igangsat om ISDS, og komme med en analyse og også nogle anbefalinger, og jeg vil, som det også er til-

kendegivet, orientere Europaudvalget løbende om forhandlingerne så tæt, som det overhovedet er muligt.

Jeg vil igen takke hr. Nikolaj Villumsen for forespørgslen. Som flere ordførere har sagt, er det jo fornuftigt nok, at vi kan få diskuteret de her forhold, positive og negative konsekvenser, men jeg mener sådan set også, at det burde have været muligt at få et fuldstændig enigt forslag til vedtagelse her i Folketingssalen i dag. Det kan godt ske, at vi nærmer os et europaparlamentsvalg osv., men jeg havde håbet på et enigt forslag til vedtagelse, men må acceptere, at Enhedslisten så har valgt at stå uden for den store brede enighed i Folketinget om, at ja, det er fornuftigt med en ISDS-mekanisme, men den skal på ingen måde kunne bruges til at ødelægge de enkelte landes muligheder for at regulere, have ordentlige standarder, hverken når det gælder arbejdstagerrettigheder, når det gælder sundhed, når det gælder miljø, eller når det gælder forbrugerrettigheder, og jeg anbefaler selvfølgelig forslaget til vedtagelse, som er fremsat af hr. Jakob Ellemann-Jensen og Folketingets øvrige partier på nær Enhedslisten.

Kl. 18:09

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har bedt om en kort bemærkning. Det er hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 18:09

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Ministeren er trist over, at Enhedslisten ikke kan tilslutte sig forslaget til vedtagelse. Det kan man selvfølgelig være, men jeg vil sige, at en forudsætning for, at man kan tilslutte sig noget, jo er, at man ser det, og jeg har ikke set forslaget før i dag. Det betyder dog ikke, at jeg vil tilslutte mig nu, men jeg vil bare sige, at hvis man ønsker en bred opbakning, skal man sende det til alle partier tidligere.

Det, som jeg synes er problemet ved det forslag, som jo viser sig at have flertal nu, er, at det forsigtighedsprincip, som man lægger til grund for, at man vil kunne sikre miljøstandarder og forbrugerrettigheder i fremtiden, er et princip, som jo allerede i dag er under pres i EU, og som man så kan forvente kommer under endnu mere pres, hvis man giver investorer store rettigheder. Og det, jeg godt kunne tænke mig at høre fra ministeren, er: Når vi ser, at en højtstående embedsmand ved Europa-Kommissionen i forhold til den her nye re-formerede tilgang, som Europa-Kommissionen er kommet frem til efter et stort massivt pres, hvor de jo først havde fremlagt en ureformeret form for ISDS, siger, at det ikke gør nogen forskel, bekymrer det så ikke ministeren?

Kl. 18:10

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ministeren.

Kl. 18:10

Handels- og udviklingsministeren (Mogens Jensen):

Jeg vil allerførst beklage, hvis det er sådan, at Enhedslisten ikke har fået lejlighed til at se forslaget til vedtagelse tidligere, hvis det kunne have givet anledning til, at Enhedslisten kunne have tilsluttet sig. Jeg synes, man skal overveje det endnu en gang, for jeg synes sådan set, at det vedtagelsesforslag indeholder den sikkerhed, i forhold til hvad Folketinget vil acceptere, hvad angår en frihandelsaftale, når det kommer til ISDS. Så endnu en gang vil jeg opfordre Enhedslisten til at tilslutte sig det, for jeg kan ikke se, at det ikke skulle være muligt.

Jeg kan jo ikke her fra talerstolen forholde mig til, hvad en embedsmand har sagt. Der er jo rigtig, rigtig mange embedsmænd i EU, og de siger formentlig rigtig meget. Jeg har lige stået og læst op, hvad der er forskellen på gamle ISDS-mekanismer og de nye mekanismer, og det, jeg i hvert fald kan se, og som jeg tror alle kan se i forhold til det, der er blevet sagt her i salen i dag, er, at der er en helt

klar forskel. Det her er meget, meget mere præcist, med hensyn til hvad en ny ISDS-mekanisme vil indeholde. Så der er forskel.

Kl. 18:11

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 18:11

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det, og tak for tilbuddet. Jeg vil som sagt ikke på Enhedslistens vegne tilslutte mig forslaget, da jeg synes, det er problematisk at have en ISDS-ordning med. Jeg mener, Danmark bør følge det tyske og franske eksempel og kræve det ud. Og jeg synes, det er problematisk, for når man giver investorer rettigheder til eksempelvis at sagsøge for forventet tab, er det jo anderledes end bare at give dem ret til at være sikret compensation. Når man opretter særdomstole, som skal træffe afgørelser bag lukkede døre, er det jo anderledes end det normale retssystem. Så jeg vil bare høre: Er det ikke bekymrende, hvis de her dele ikke kommer ud?

Kl. 18:12

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ministeren.

Kl. 18:12

Handels- og udviklingsministeren (Mogens Jensen):

Undskyld, hvis hvad ikke kommer ud?

Kl. 18:12

Nikolaj Villumsen (EL):

Altså, det handler om, hvis lige præcis essensen af en ISDS-ordning er, at man opretter en særdomstol og giver investorer rettigheder til at sagsøge for forventet tab, eksempelvis forventet tab, fordi man har forbedret miljølovgivningen.

Kl. 18:12

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Ministeren.

Kl. 18:12

Handels- og udviklingsministeren (Mogens Jensen):

Jamen det kommer ikke på tale, at man kan anlægge en sag og få den pådømt ved Domstolen, hvis det er sådan, at det handler om, at EU-staterne har gennemført lovgivning på miljøområdet. Altså, det er jo det, som vi klart har tilkendegivet, også fra regeringens side i den udtalelse, der ligger her i dag, nemlig at staternes, de enkelte landes, ret til at regulere på sundheds-, arbejdstagerrettigheds- og forbrugerbeskyttelsesområderne skal være intakt med den her ISDS-aftale, og det vil vi selvfølgelig holde Kommissionen fast på.

Kl. 18:13

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er ikke flere medlemmer, der har ønsket ordet. Jo, hr. Nikolaj Villumsen fra Enhedslisten.

Kl. 18:13

(Ordfører for forespørgerne)

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Og jeg vil benytte lejligheden til at takke for en interessant debat og selvfølgelig også takke ministeren for at ville holde Europaudvalget løbende orienteret om udviklingen i forhold til frihandelsaftalen mellem EU og USA og ikke mindst udviklingen i forhold til en ISDS-ordning i aftalen.

Jeg vil dog sige, at når jeg ser på debatten i dag, synes jeg, der er nogle ting, som bekymrer mig. Jeg synes grundlæggende, det er bekymrende, at man, når vi har fået en orientering forud for en mandat-

afgivelse, der går på, at der ikke ville kunne ske krænkelse af vores muligheder for at regulere på miljøområdet og på forbrugerrettigheds- og arbejdstagerområdet, så senere kan få et lækket mandat fra Europa-Kommissionen, som den danske regering har accepteret, og hvor der lige præcis er en ISDS-ordning, som jo kan betyde lige netop de her indskrænkninger for Folketinget. Det synes jeg er bekymrende, og det undrer mig, at der ikke bredt i Folketinget er en bekymring over, at det er tilfældet.

Så kan man sige, at Kommissionen er blevet klogere efter den voldsomme kritik, der har været af det lækkede mandat. Det er jo positivt. Og nu er der så en proces, hvor man overvejer, hvad man præcis skal have i en ISDS-ordning. Men problemet, som jeg ser det, ved en ISDS-ordning er det grundlæggende spørgsmål, om man ønsker at oprette særdomstole, som bag lukkede døre skal kunne afgøre, hvordan det skal gå med et søgsmål mellem investorer og stater, og hvor investorer kan søge stater for at regulere på miljøområdet, på forbrugerrettighedsområdet og på arbejdstagerrettighedsområdet. Det synes jeg er en grundlæggende problematisk ting.

Jeg synes, det er tankevækkende, at når man spørger en EU-parlamentariker og EU-kandidat som eksempelvis den konservative Bendt Bendtsen, siger han: Lad os beholde det retssystem, vi har i dag, frem for at begynde at lave særdomstole. Men De Konservative kan støtte, at der er en ISDS-ordning i en kommende aftale. Når man spørger SF's spidskandidat, Margrete Auken, om der skal være en ISDS-ordning, så siger hun: Nej, det skal der ikke. Når man spørger Morten Messerschmidt, siger han, at det er noget pjat: Politikere er sat i verden for at føre den politik, de er valgt på, og hvis man giver mulighed for at give erstatning for, at politikerne gennemfører nye regler, er det det samme som at give en forsikring mod demokrati. Det siger Morten Messerschmidt, men Dansk Folkeparti støtter en ISDS-ordning i en ny EU-USA-frihandelsaftale.

Jeg synes, det er trist, at der ikke i dag er opbakning til at følge præcis den bekymring, som en række spidskandidater fra partierne fremfører. Men til gengæld vil jeg sige tak til alle partierne for at have klargjort deres holdning til sagen. Jeg er selvfølgelig trist over, at vi ikke står til at få et flertal i Folketinget, som følger det tyske og franske eksempel og kræver, at en ISDS-ordning tages ud af EU-USA-aftalen. Jeg mener, det er den eneste måde at sikre på, at vi fremover har en sikkerhed for, at det er Folketinget, der demokratisk kan vælge at regulere på miljø- og sundhedsområderne og på forbruger- og arbejdstagerrettighedsområderne uden at kunne blive mødt med sagsanlæg fra investorer i fremtiden.

Kl. 18:16

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak. Der er foreløbig to medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Den første er hr. Steen Gade.

Kl. 18:17

Steen Gade (SF):

Tak. Jeg forstår faktisk ikke rigtig Enhedslistens position. Det er jo rigtigt, at Frankrig og Tyskland har sagt noget, og det er også rigtigt, at den grønne gruppe, SF er medlem af, har sagt noget meget kritisk om det, der var lagt frem – det er vi helt enige i. Men nu er der en proces i gang, og det er, som om Enhedslisten melder sig ud af processen.

Hvis vi nu i dag skulle have fulgt Enhedslisten, skulle vi fra nu af sige, at vi slet ikke ville diskutere en sådan ordning, men det, som et flertal her i Folketinget vil, er jo at sikre, at *hvis* der kommer sådan en ordning, vil den fuldt og helt følge det mandat, som hr. Villumsen var med til at give. Det er jo lige præcis pointen. Og når Enhedslisten fremsætter et helt andet forslag, er det, som om Enhedslisten ikke vil stå ved det mandat, man i sin tid gav.

Kl. 18:17

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 18:17

Nikolaj Villumsen (EL):

Jamen det, der var interessant, var jo lige præcis, at der i det mandat var en sikkerhed for, at vi kunne regulere på de her områder, men den sikkerhed viste sig jo ikke at være i det forhandlingsoplæg, som regeringen havde accepteret i Europa-Kommissionen, og det synes jeg da er bekymrende. Jeg synes, det burde bekymre hele Folketinget, at det kan være tilfældet, at man har et mandat, der afgives under én forudsætning, og at man siger ja til noget helt andet bag lukkede døre i Bruxelles.

Enhedslisten melder sig ikke ud af processen – vi kommer med forslag til, hvad der skal gives af input til den her proces, og vores forslag er: Lad os tage ISDS-ordningen ud af aftalen. Det er ikke et særstandpunkt; det er et standpunkt, der deles af mange civilsamsfundsorganisationer, og det er et standpunkt, som har vundet genklang i Frankrig og Tyskland. Så kan man sige, at det kan vi være uenige om, og det er vi så. Vi er uenige om, hvorvidt det skal tages ud eller ej, og det er jo fair nok. Enhedslisten havde håbet, at vi kunne få opbakning til det. Jeg synes, det ville have været klogt at tage ISDS-delen ud af aftalen fremover.

Kl. 18:19

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Steen Gade.

Kl. 18:19

Steen Gade (SF):

I det forslag, der bliver vedtaget her i Folketinget, står der, at man kan få sådan en mekanisme, og for SF handler det jo præcis om at sikre de ting, som hr. Villumsen er optaget af. Men det, der går galt for Enhedslisten er, at man tror, at det kun kan ske på én måde, nemlig ved at man slet ikke har en mekanisme. Og man melder sig, så vidt jeg kan se, også ud af en diskussion om, hvordan den mekanisme, som vi ved bliver forhandlet, skal udformes.

Det er vel der, pointen er: Hvorfor melder man sig ud af den proces og den diskussion, der er, om, hvordan den skal udformes, hvis den skal gennemføres?

Kl. 18:19

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 18:19

Nikolaj Villumsen (EL):

Nu kan man jo sige, at vi har en beslutning og et mandat i Folketinget, som efter min bedste overbevisning blev ignoreret sidst, og der var nogle klare krav. Man kan sige, at selvfølgelig skal de krav følges af regeringen, nemlig i forhold til at vi har mulighed for at regulere. Spørgsmålet, som vi skal tage stilling til, er jo, om vi tror på, at man kan have en reformeret indretning af et ISDS-system. Kan man have en reformeret indretning af nogle særdomstole? Kan man have en reformeret indretning, hvor man giver investorer rettigheder til at søge stater, hvis de ændrer regulering? Det tror jeg ikke man kan. Jeg synes, det er en dårlig idé at have en ISDS-ordning, ganske enkelt, og derfor foreslår jeg at tage den ud. Jeg er trist over, at SF ikke støtter det, og jeg undrer mig over, at SF ikke gør det, når deres spidskandidat siger, at det bør man gøre.

Kl. 18:20

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Tak. Så er det hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Jakob Ellemann-Jensen (V):

Tak for det. Og også tak til hr. Nikolaj Villumsen for de mange opklarende spørgsmål undervejs.

Jeg skal blot høre om noget. Hr. Nikolaj Villumsen er jo inde på, hvad de forskellige spidskandidater fra de respektive partier mener om det her. Jeg noterede mig jo, at Venstre ikke bliver nævnt her. Kan hr. Nikolaj Villumsen bekræfte, at det er, fordi også på det her punkt mener Venstre det samme i Europa, som vi mener i Danmark?

Kl. 18:20

Kl. 18:21

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren.

Kl. 18:21

Nikolaj Villumsen (EL):

Det kan jeg bekræfte.

Jeg ved ikke, om man kan sige også på dette område. Jeg tror, det ville være en vild ting at kaste sig ud i. Jeg kunne jo selvfølgelig gøre mig morsom over de lidt forvirrende udmeldinger, der kommer fra Venstre om indretningen af det indre marked, men det vil jeg ikke bruge min taletid på nu.

Jeg vil bare sige, at Venstre faktisk som det eneste parti i det der interview til NOTAT siger, at man bakker op om en ISDS-ordning. Det er jeg selvfølgelig totalt imod, men det er da tankevækkende, at man har De Konservative, SF, DF, som siger, at de er imod en ISDS-ordning, og som viser sig at være for en ISDS-ordning i salen i dag.

Kl. 18:21

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Jakob Ellemann-Jensen.

Kl. 18:21

Jakob Ellemann-Jensen (V):
Jeg har ikke mere. Tak for i dag.

Kl. 18:21

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ordføreren? Nej. Det er godt.

For en god ordens skyld vil jeg lige spørge, om der er andre ordførere, der ønsker ordet, for ministeren har meldt sig i runde to også. Nej. Så er det ministeren.

Kl. 18:22

Handels- og udviklingsministeren (Mogens Jensen):

Når vi har lejligheden til at snakke handelspolitik, vil handelsministeren gerne på talerstolen. Det vil jeg kun for ligesom at sige noget til Enhedslistens ordfører om den der fremstilling. Som flere ordførere har sagt heroppe, var Enhedslisten jo med til at give mandatet til Kommissionen og til den danske regering til forhandlingerne om den her frihandelsaftale. Enhedslisten var med og står bag mandatet. Jeg vil i hvert fald sige, at hvis Enhedslisten ikke havde forventet, at der ville være en eller anden form for tvistbilæggelsesmekanisme indeholdt i frihandelsaftaler, når vi har 1.400 af dem i EU-landene og 40 i Danmark, så har Enhedslisten været naiv, da de gav det her mandat. Det nægter jeg at tro, for jeg kender Enhedslistens ordfører godt, og det ved jeg han ikke er. Så jeg vil bare sige, at det der med, at der var et før og et efter mandatet, altså ikke holder. Enhedslisten har været med til at give det mandat.

Enhedslisten vil så altså nu afvise, at ISDS overhovedet skal indgå, før man har set den endelige formulering. Det er da usagligt. Man kan afvise det, når man ser den endelige formulering af aftalen, og sige; Det duer ikke, herved kan vi ikke beskytte det, vi vil beskytte, nemlig vores arbejdstagerrettigheder, vores miljøstandarder, vo-

res sundhedsstandarder. Men at afvise det på forhånd, før man overhovedet har set det, er usagligt og vidner mere om valgkamp her frem mod europaparlamentsvalget, end det vidner om en saglig tilgang til, om det her skal være en del af en aftale eller ej.

Til sidst vil jeg bare gentage, som flere også har sagt heroppefra: Jeg forstår ikke, at Enhedslisten ikke kan være med i et fælles forslag til vedtagelse fra alle Folketingets partier, ligesom man var med på mandatet, når der klart står i forslaget til vedtagelse, at:

»... systemet fuldt ud kommer til at respektere EU og medlemslandenes ret til at opretholde og udvikle beskyttelsesniveauet på legitime politikområder som f.eks. miljø, sundhed, forbrugerbeskyttelse og arbejdstagerrettigheder.«

Som jeg hører det, er det det, Enhedslisten også vil sikre, ligesom alle Folketingets andre partier, inklusive regeringspartierne, vil sikre det. Hvad er problemet? Er der europaparlamentsvalg, og er der mulighed for at skabe lidt usikkerhed om EU, er det selvfølgelig altid godt op til et valg, men rent sagligt appellerer jeg til Enhedslisten om at være med i det her forslag til vedtagelse, som nævner alle Enhedslistens bekymringer og også har svaret på dem, for hvis Europa-Kommissionen kommer med noget, der forringer vores beskyttelsesniveau, siger Danmark nej tak. Hvis Danmark siger nej tak, kan det ikke vedtages. Hvis Europa-Parlamentet siger nej tak, kan det ikke vedtages, så Enhedslisten har alle muligheder for at være med i den her fælles udtalelse, men vil det ikke. Det skal jeg beklage, for det kunne have været fint, hvis vi havde sendt det samlede signal fra Folketingets side til Europa-Kommissionen, for det er det, regeringen står på i forhandlingerne med Kommissionen.

Kl. 18:25

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Der er et enkelt medlem, der har bedt om en kort bemærkning. Det er hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 18:25

Nikolaj Villumsen (EL):

Tak for det. Ministeren siger, at det var naivt af Enhedslisten at stemme for, men siger samtidig, at man bør støtte den her udtalelse. Altså, det, der står i den her udtalelse, er jo, at vi ikke må blive hæmmet i at regulere på centrale områder som miljø, forbrugerrettigheder, arbejdstagerrettigheder og sundhed. Det var det jo samme, der lå i det mandat, som vi afgav i Folketinget. Da vi afgav det mandat i Folketinget, førte det til, at regeringen gik ned og sagde ja til et forhandlingsmandat til Europa-Kommissionen, som indeholdt en ISDS-ordning, som derefter er blevet pryglet af civilsamfundet og har mødt så stor modstand, at man har sendt det i høring og nu er i gang med at ændre i det på en eller anden uvis måde.

Altså, jeg skal bare høre: Er det virkelig naivt af Enhedslisten ikke at tænke, at det er nok, men at tænke, at hvis vi skal have sikkerhed, skal vi have ISDS-ordningen ud?

Kl. 18:26

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ministeren.

Kl. 18:26

Handels- og udviklingsministeren (Mogens Jensen):

Jeg synes, det var naivt, hvis man gav et mandat til at forhandle en frihandelsaftale uden at tro, at der i den også ligger mekanismer, der handler om, at man kan investere eller beskytte sine investeringer, for det er der i stort set alle frihandelsaftaler både i Danmark og i Europa.

Men jeg synes jo, at Enhedslisten mangler at forholde sig til det, som er det konkrete, nemlig at det her er en ny udgave af de her beskyttelsesaftaler, som rent faktisk sikrer landenes ret til at beholde deres reguleringer og lave deres reguleringer, som de vil på de områ-

der, som jeg nu har nævnt. Jeg synes altså, at Enhedslisten skylder at :
forholde sig til det konkrete forslag, der ligger, hvor man siger, at Mødet er hævet. (Kl. 18:29).
der skal være retfærdig rettergang, at man ikke skal kunne lave
magtfordrejning, at man ikke skal kunne diskriminere på grundlag af
race, køn eller tro, at man ikke må chikanere investor. Er Enhedsli-
sten virkelig imod det? Det kan jeg altså ikke forstå.

Kl. 18:27

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Hr. Nikolaj Villumsen.

Kl. 18:27

Nikolaj Villumsen (EL):

Selvfølgelig skal der være muligheder for at lægge sag an mod hi-
nanden. Det er vi da klar over. Men spørgsmålet er jo, hvordan det
skal foregå, og hvordan indretningen af det er.

Jeg må bare sige, at når vi sad i Europaudvalget og havde som
forudsætning, at man skulle have mulighed for at regulere miljø, ar-
bejdstagerrettigheder og forbrugerrettigheder, synes jeg ærligt talt, at
det er lidt underligt, hvis den nuværende minister siger, at det var na-
ivt at tro på det, når den gamle minister på området sagde, at det
kunne vi altså være ganske trygge ved, hvorefter der så kom et læk-
ket mandat frem, som viste, at det var man overhovedet ikke tryk-
ved, for man havde en ISDS-ordning, som vi nu faktisk bredt i Fol-
ketinget er enige om var for dårlig og skal ændres. Enhedslisten me-
ner så, den skal helt ud. Er det virkelig naivt at tro på ministeren?

Kl. 18:28

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Ministeren.

Kl. 18:28

Handels- og udviklingsministeren (Mogens Jensen):

Der er ikke nogen forskel på, hvad den gamle minister har sagt, og
hvad den nye minister siger på det her område. Det er, at vi synes,
det er fornuftigt, at der laves en investeringsbeskyttelsesaftale, men
den skal laves på en sådan måde, at den ikke kan forringe eller svæk-
ke landenes muligheder for at regulere, når det kommer til arbejdsta-
gerrettigheder, når det kommer til miljø, når det kommer til sundhed,
og når det kommer til forbrugerbeskyttelse. Det er også det, jeg hø-
rer Enhedslisten sige, og derfor forstår jeg ikke, at Enhedslisten ikke
kan stå bag det brede flertal, der er her i Folketinget i dag, som øn-
sker en frihandelsaftale, men med landenes ret til at beskytte og re-
gulere sig selv intakt.

Kl. 18:29

Tredje næstformand (Camilla Hersom):

Tak for det. Så er der ikke flere medlemmer, der har bedt om ordet.

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen slut.

Afstemning om det fremsatte forslag til vedtagelse vil først finde
sted i morgen, den 15. maj.

Kl. 18:29

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Camilla Hersom):
Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Vores næste møde afholdes i morgen, torsdag den 15. maj 2014, kl.
10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjem-
meside.